

Jopgo Po Aseani Elalubo Buku Hasia nedebo tau sabo po

Jopgo bukude te bidi me deligo te wiegi yai kolesaga dabe ebo po pusali, tiali goli aga te genuai sege salio. Agai wai dabe tigidali isibadi, tama agai kibu bulmakau hani tigidali hagala silali. Tama nosali aga tigde gasi gegali. Tialima, Jop aga haliga sege genuai dali bididubadi, tama aga abagi dabe sela aga dali hodobo te hobede eyu, bidagasainu asali. Tama Jop agai te abagi dabe dali agaba te pedelali sege pagede bobobage po hauwa pusali.

Te Jop aga abagi dabego te Israel hani dabego poloba elaluali homu kolesagade po pusali. Augwaligo homugo te wiegi yai kolesaga ebo bidi dabebolo te Godigo wiegi yai se naga ebo da homu yali. Tama Godigo sege te bidi me deliba mabo si da, te tiwai se ola mobaso, te bidigo te sege saide te Godigo aga kolesaga dodolobo se eyu eba, te homu ebo dao. Tama tialima, aga abagi selago Jobbolo te tama po wali "Te nago dwai sege sela sayu da, te Godigo aga polobadu wiegi yai se ilali tiwai ma emainogo yaibao," homu eyu, aga abagi dabego tama po wali. Tiali goli, Jopgo te tama homu konea pali, te aga wiegi yai doloba pai bidi da, te homu yai, te agai mena dwai se yali pagede te Godigo agaba te tiwai sege pedalumainu yali dawe? Te tama homu agai yali.

Jopgo homu hauwa eyu, te Godigo agabolo ebo se dabe te homu eyu, te agai hanalubo po

(Daj 1-3)

God dali, dwai haubo tobolu bidi Satan dali, augwali sigo Jopgo dwagi yai kolesaga po miani

¹ Te sia ge asobo badu, te tş kantri nogi Us, tede bidi me deli bidali, aga nogi Jop dao. Te bidi Jop aga Godigo gedude dwagi yai doloba pai bidi mu bidai, dwai kolesaga mu meni yai dao. Aga lotu po weyu, Godigo po dologode naga biliyu, tama agai po wali peyu yai. Tama tiyu, agai dwai şe ebo hagela homu yai. ² Aga wego ogwa nogo a naga olama, me badu nogo si ogwa ame nai, wegi sela ame nai dao. ³ Tama agai kibu sipsip 7,000, tama kibu kamel 3,000, tama şe yabo kibu bulmakau 1,000, tama kibu donki so 500 tama bidai dao. Tama agai şe ebo we bidi hauwa mu bidai. Tama te we bidi dabego te bidi Jop nogi ugwaba mu sai dao, tama tiyu, agai nogi ugwade mu elaluyu, te sia asobo badu bidi dabego nogi aiya mu ilali.

⁴ Te deli deli Jopgo ogwa dabego, me sogo sogo augwa bede moni nai mu tuabo sogo bodolu weyu, tama yali. Te ogwa dabe deligo te nai tuabo sogo bodolu weyu da, aga ama dabe me aga abe dabe tama te nai tuagasa po weyu yai. ⁵ Tama te wai pulubago nai ula tubo si ela silibo si da, teda augwali sisi elaluama, te Jopgo augwali i olama, aselama, te aga wai dabe Godigo gedude dwagi yai ma emainogo te ofa nai mayu yai. Aga kigamu hulide mu hodaluama, te nai sese bugagia mu demainu ebo dao. Te bidi agai te nai ofa aga wai dabe deli delide usu nama ulubo dao. Augwaligo te nai da tula silibo si, Jopgo

tama şe naga ebo dao. Magi baso meni, agai te homugo tibo dao, agai wai dego dwai şe eyu, augwa homude Godibolo dwai po me waliwe weyu, tibo dao. Tama te kolesaga Jopgo hauwa sogo idu geai dao.

⁶ Me sogo te Godigo ensel mobo bidi dabe augwali Genuai Bidigo geduba sisinagasali. Te dwai haubo tobolu bidi me teba asali, te Godigo gedu, te Satan dao. * ⁷ Tama tibaso, Genuai Bidigo te Satan hanaluyu, te po wali, "Nage menade bidama asaliwe?" wali. Te Satango te po wei ponoyu, te po wali, "Ena te tş deli badu naga bidibo menio. Ena te tş tigidali bulu badu bilama, tama ena e asobao," wali. ⁸ Tama Godigo aga hanaluyu, te po wali, "Nago eno şe ebo bidi me sualiwe, te Jop, ma meniwe? Jop aga te dwagi yai doloba pai bidi dao, eno gedude dwai şe me ebo menio. Agai ena dologode bidiyu, enade lotu po weyu ebo dao, tama eno tigidali po wali pabo dao. Agai dwai kolesaga mu hagela homu ebo dao. Te tşde tigidali bulu badu te bidi tiwai menio," wali. ⁹ Tama te po obaso, te Satango te po wei ponoyu, te po wali, "Nago homugo te Jop nage wi eyu, nage dologode olo dali elaluaibawe? Nago nogode nai me sisşbo si da, magi yaibawe? Eno homugo da, meni yaibao. ¹⁰ Magi baso meni. Aga nago obo tomode bidiyu, tama nago aga bugagia tonaluyu, aga wai puluba dabe, me aga nai dabe bugagia tonalubo dao. Me nago tigidali sogo aga dali dwagi yai şe ilibo dao.

* **1:6:** Te Hıbru pogo te nogi Satan te page dao, te tşde we bidide kisilibo po wabo bidi dao.

Tama nago aga bulmakau kibu hauwa mu usu elama mani, augwali tedela pelama, te bidibo bulu usu numainogo tiali. * ¹¹ Tama ma, nago agai te nai dolama, sela şabo si da, teda nago suaibao, agai nago gesabidide dwai po waibao,” Satan haubo bidigo te po wai.

¹² Tama Genuai Bidi agai Satanbolo te po wali, “Odao, eno agai te nai dabe tigidali nago nogoba mobao. Tagalao, nago te naide magi şe me yabo homu ebaso da, teda eyu naga yao. Tiali goli, nago Jop tigde dwai şe me deli bolo me elamu,” wali. Te dwai Satango Godigo te po odama, tama aga taga pali.

Satango Jop hasia gagaliyu, usu sali

¹³ Me sogo be posobode, te Jop aga wai dabe te augwa gomunai bidigo beba deliba sisinani, te moni nai tumainu yali. ¹⁴ Tama Jop aga şe ebo bidi me te Jop bidibo madiba aselama, agabolo e po walali, “Dago te bulmakau kibu dabe giba odasa pai dao, te gi tş elemainu. Tama te kibu donki dabe augwali pagede nosai tutu bilali. ¹⁵ Tama, polo tama te Sabea bage aselama, te donki kibu dabe dali, bulmakau kibu dabe dali si wi sela pali. Tama augwaligo nago şe bidi dabe sese ela muna silali. Ena enaduba deli tama wi aselama, nagebolo e wagasobao,” te po wali. ¹⁶ Te bidigo po odubadi yaide, gasa şe bidi me aselama, e po wagasali, “Be kulu weyu yaide, te be sele genuai elama, tama te kibu sipsip dali, te kibu tonaluali bidi dali, sese ela silalio. Enaduba deli wi aselama, nageba e

* **1:10:** Ped 12:10

po wagasobao,” wali. ¹⁷ Te bidigo po odubadi yaide, gasa şe bidi me sabolagaselama, te po wali, “Te Kaldia bidi hani sela aselama, te kibu kamel dabe wi sela peyu yaide, te şe bidi dabe ela muna silalio. Ena deli aselama, nagebolo e wagasobao,” wali. ¹⁸ Te bidigo po odubadi yaide, gasa şe bidi me sabolagasiyu, te po wali, “Nago wai dabe augwali nago gomunai ogwago beba sisinama, genuai nai ulama, tubadi yaide, ¹⁹ polo tama, mone wali olo kemidu gagalasa asiyu, te be dega polama, nago wai dabe sese elama, isilalio. Enaduba deli te şede geda munama, tama nagebolo e wagasobao,” te şe bidigo te po wali.

²⁰ Jopgo te po odama, moni homu şeşelama, aga ugwa pişilama, tama aga tobolu nisi tologali, te aga homu dene ola mayu tiali. Tama aga bogoli si tşba bulama, Godiba gedu haluasa po wali. ²¹ Tama Jopgo te po wali, “Ena idago ame nani sogo, eno magi nai me sela asai menio. Tama ena isibo sogo, te tiwaidu naga paibao. Genuai Bidi aga digi ena te nai dabe mawai dao. Tama aga digi te nai dabe ma te sela şana silali dao. Tama tibaso, eno agai nogi ugwaba mu sobao,” wali.

²² Mu tama, te dwai şeşego Jop hwa sali. Tiali goli, agai dwai şeşelama, Godibolo şeşeyai po me wabeo.

2

Satango Jop si sogo usu sali po

¹ Me sogo ma, Godigo ensel mobo bidi dabe ma Godigo geduba ma sisinagasali. Te sogo me

te Satan me Godigo geduba asali. ² Tama tibaso, Godigo agabolo hanalu wali, “Nage menade bidama, asobawe?” po wali. Te po obaso, Satango te po wali, “Ena te t̄de deli badu naga bidama, asobeo. Ena te t̄de usu elama, bilama, asobao,” wali. ³ Te po obaso, Godigo agabolo te po hanalu wali, “Nago eno şe ebo bidi Jop sualiwe, ma meniwe? Jop aga te dwagi yai doloba pai bidi mu eno gedude bidibo dao, dwai şe me ebo menio. Aga lotu po weyu, ena dologode naga bilibo dao. Tama eno po bugagia wali peyu, tama ebo dao. Agai dwai şe ebo hagela homu ebo dao. Te t̄de bidi aga tiwai me bidibeo. Nago ena homu bega sabo po obaso, tama eno nage taga palali digi, nago aga dali dwai şe genuai mu yai dao. Tiali goli, agai ena tagalobeo. Menio. Agai ena polobadu wali asali tiwai me asai dao,” Godigo te po wali.

⁴ Te po obaso, Satango te po wei ponoyu, te po wali, “Mu tamawe? Tiali goli, eno homugo bidi me aga bugagia bidaibao homu eyu da, teda te bidi aga t̄de nai menama, aga bidibo ula abelaibao. ⁵ Tama eno homugo nago agai tigi dolomai homu ebaso. Tama tibode nago suaibao, agai nagebolo dwai po mu waibao,” wali. ⁶ Te po obaso, Godigo agabolo te po wali, “Eno aga nago nogode e tagalobao. Nago agai t̄de magi şe me yabo homu ebaso da, yao. Tiali goli, nago aga mu isilamo dao,” Godigo te po wai.

⁷ Tama tibaso, te dwai Satango Genuai Bidigo te po odasa, Genuai Bidi taga peyu, te Jopgo t̄de dili keni tiwai hauwa mu ela bibideli pali.

⁸ Tama tibaso, Jop aga moni hanude dwai dwai

nai şabo madi pali, tama aga te isi nogani sisi dulude dulaluali. Tama agai te tço nigali sene me toga pai, te dage me deli selama, tama agai aga te dene ebo keni naga hadu bidali. ⁹ Tama aga we aselama, te bidi sulama, te po wali, “Magi baso nago God wali me pidubawe? Nago God tagalama, tama agabolo dwai po wao, agai nage isilimainogo tiao,” wali. ¹⁰ Tiali goli, Jopgo wei ponoyu, te po wali, “Nago po te dwai kolesaga yai wego wabo aq te ebao. Ma, dago dwagi yai te Godigo da dwagi yai nai dabe mabode dwagi yai homu ebo dao. Te magi baso dago Godigo dabolo te dwai seęe mabode dwagi yai homu egobewe?” te po aga webolo hanalu wali. Mu tama, te dwai seęe Jop pedelali goli, agai Godibolo dwai po me deli wabeo.

Jop aga abagi sela aselama, aga suagasali

¹¹ Te Jop aga abagi sela augwaligo te Jop agai tigi te dwai seęe yali po odama, tama augwaligo po bodolu sali, te deliba sisinama, te bidi sugi paibao. Tama augwa bulu taga solama, Jop sugi soali, te agade augwaligo hobede ola mayu, tama agai homu daę waliyu emainu. Te bage augwaligo nogi e tama dao, Elifas, te Idom bagego hanu nogi Tema bidi dao, te Bildat te tço nogi Suha, te Sofar te bulu nogi Nama. ¹² Augwali Jop paşa sabolisama ebadi, augwaligo aga suali. Agai tigi mu dolai mu sulama, tama agai tigi gasagi yai mu elaluali. Hasia bolo te bidi Jop da te kuna konegobeo. Augwa ugwa pipisayali, augwali hobede ebo ola momainogo, tama gela wabo gagalali. Tama augwaligo tço hogomu

augwa tigiba ugwaba şayani. ¹³ Tama tilama, augwali aga dali tōba duagulali. Augwali aga dali bidibadi, nogo a naga olama, me badu nogo badu si sogo aga dali bidali. Tama augwaligo agade po me wabe, magi baso meni, aga augwaligo suali, agai tigde moni dene mu saibaso.

3

Jop aga idago aga ame nani sogoba şeḃe po wali

¹ Te nogo a naga olama, me badu nogo si sogo bidama silibo si, te Jop agai pedauwali pania sabo silama, tama po weyu, te aga idago aga ame nani sogoba dwai po wali. ² Agai te po wali,

³ “Te Godigo ena idago haligade elalubadi yaide, teda tama doligi sogo da, usu igi dao.

Tama ena idago ena ame nani sogo me tama doligi sogo da, usu igi dao.

⁴ Mu, te Godigo dwagi yai mu elama, te sogo hulide me hulia sai me elalugi sogo da, usu mu igi dao.

Ma, te giliga nanomai ebo tagaligi sogo da, usu igi dao.

⁵ Te mu tama, Godigo te ena ame nani sogo mu gegeda pigi sogo da, usu igi dao.

Mu da, agai ena ame nani sogo mu hulialugi sogo,

tama sisi pogo te sogo dagalude hulia selama, te giliga palialugi sogo da, usu igi dao.

⁶ Tama eno homugo te mu usu mu igi dao, te eno idago haliga elalubadi,

dagalu te sisi pogo mu huli daḃ walalugi da.

Ma, Godigo me bidi dabego te sogo
te kalenda daide sela sađi sogo da,
teda te bidi dabego te sogo nedigi menigi
dao.

⁷ Ma, te sogo hulide te dwagi yai homu meni yai
sogo
tama we sibigo wai haliga isađai sogo.

⁸ Ma, te pobi bidi dabe, te bulu hasa
Leviatan guni tubo bage, augwaligo pobi
weyu,
te ena ame nani sogo te aiyaba
elalugi sogo da, usu igi da.

⁹ Te ma te usu igi dao, te huli sesabi igi sogo da,
tama kigamu te dagalude hq dabe
te ula igi menigi sogo da,
teda te be posa pigi menio.

¹⁰ Mu tama, te mu tama te sogo huli
sesabi igi sogo, teda doligi dao.

Magi baso meni, agai ena homu meniama iyu
yaide,
te idago haliga dađ wagi sogo da.

Tisađa yaligo da, ena megi ena seđe me, dene
me,
eno tigide hauwa mu te sabo yabao,” wali.

¹¹ “Magi baso ena ena idago haligade isisađa
yaliwe?

Ma, te ena ame nani sogo tama tisađa yaliwe?

¹² Magi baso idago ena agai teleba munama,
magi baso ame maniwe?

¹³ Ma, ena isigi sogo da, teda ena pila muyu,
hodo bugagia doloyu, pila mugi dao.

¹⁴ Teda ena te king dabe ma king dabego koneai
bidi dabe yali gilama tama bidigi dao.

Augwali polo isilama, tama augwa
hodo doloyu, bugagia bidibao.
Augwaligo moni hanu dolai goli ma hodolai dao.
Tama tiali goli, augwali me polo isilama,
bugagia bidiyu hodo dolobao.

15 Tama tialima, ena me augwali dali
bugagia pila mugi da,
te genuai bidi dabego te silva dali,
gol dali si augwa bede pağanani,
tama te bage augwali polo isai dao.

16 Magi baso ena ena idago haligade isişama
yaliwe?

Magi baso eno te giliga ula susişama ebadi,
eno idago haligade isilama pubalobewe?"

17 "Ma, te bidi polo isai bidi dabego
bulude da, megi te dwai kolesaga yali bidigo
ma ebeo.
Tama bidi dabe augwa tigi te dene yali şe yali
bage

isama, tama megi augwali toma tuyu bidibao

18 Tama te bulude te bidi polobadu kalabus
şe yali bage, megi da augwali dua
bidibao.

Augwaligo megi augwa tonalubo
sesenani bidi dabego po wabo me odobo
meni.

19 Te bulude da, te tobage bidi dabe te bidibo,
tagala augwali genuai nogi elalubaso,
me olo bidi yaibaso me.

Te olo şe ebo bidi dabe augwali augwa
genuai bidi dologode me bidibeo.

Mu meni, augwali megi da hala palali,"

Jopgo te po wali. *

20 “Godigo te bidi dabe augwali dene dali
şęę siyu ebo agai subo dao.

Magi baso agai augwa bidibo ula me
elalubo sula tagalobo dawę?

21 Te bidi augwali isabo naga augwaligo wei mu
ebo.

Tiali goli, te bidi dabe augwali isibe.

Augwali augwa isabo bomai şę elama

gegebo şę tiwai ebo da,

bidigo mone tų dogolamagegebo tiwai dao.

*

22 Augwali dwagi yai homu ebo da, augwali te
isilama,

augwali gų pageba pubaligi pabode ebo.

23 Godigo te tobage bidi dabego sunumi me
sina sabo dao,

te augwali te obo tomode elalubo tiwai eyu,

tama te bidi dabe augwali pabo sunumi

meni ebo dao.

Augwaligo magi şę mu yaibawe?

Tama magi baso Godigo augwali bidimainogo
ebowe?”

24 “Ena nai me tubo meni yani.

Eno haligade gela naga wabo.

Ena dene dwai mu ebaso, ena hwąwa

boma mu wabo dao.

Tama eno homu şęę da,

ąį gamiade wę paęalubo tiwai elama pabo

tiwai ebo.

* 3:19: Jer 20:14-18 * 3:21: Ped 9:6

25 Magi baso meni, te tigidali nai dabe
ena wi mu ebo da,
te nai dabego ena sabolama, ena dolobo dao.
Awe, te ena wi ilali şe dabe enaba pedelai dao.

26 Tibaso, eno bugai homu me ebe,
tama ena dua me dulalube,
tama tiyu, ena dua me dualalubeo. Mu
menio.

Tigidali sogo eno tigde dwai şeşe naga siyu ebo
dao,
tama eno homu tegalugobeo," Jopgo te po
wali.

Elifasgo polasa wali po

4

(Daj 4-5)

*Godigo doloba pai bidi tau siyu, te dwai şe ebo
we bidi aiyaba elalubo dao*

¹ Elifas te Teman hanu bidi agai Jopgo wali po
oda silama, agai po wei ponoyu, te po wali,

² "Jop, eno po dwasianu nage dali waibao.

Ma, tama eno tama tiyu da,

teda nago ena dali wado yaibawe, ma
meniwe?

Tiali goli, tagala, eno penane panialugobeo.

³ Eno koneani, nago dwagi yai homu
we bidi hauwabolo mani.

Tama nago bomo menia we bidi bomo ma ilali.

Tede nago homu kone palao.

⁴ Te we bidi genuai şeşe selama, tşba tulaluai
goli,

nago augwalibolo dwagi yai po mawai.

Tama nago te pogo augwali ma hodolai dao.

Tama augwali ma bomo elama
dolalumainogo nago augwali tau sali.

⁵ Tiali goli, hobede mu dwali.

Megi dwai şeşego mu nage te mesegelai yaba.

Tama nage noma siyu,

nago homu şeşę genuai mu te eba.

Awe, te şeşę nageba pedalubaso, nage noma mu
sali.

⁶ Nage Godigo po wali peyu, tama agade lotu po
weyu,

tama aga dologode naga bidiyu eyu yaide,

nago dwagi yai doloba pai kolesaga

tigidali sogo eyu ebo da.

Tama megi me nago agade homu daş walama,

tama agai nage ma tau somainu yao," wali.

⁷ "Jop, nago koneani,

we bidi me dwagi yai kolesaga eyu,

dwai kolesaga menia, te bidi dolama isaliwe?

Ma, te doloba pai we bidi olo dolaliwe?

Teda meni homu eba.

⁸ Tiali goli, eno suali,

dwai kolesaga hauwa ebo bidi dabe da,

te bage da dwai kolesaga wali peyu,

augwali şeşę hauwa wali peyu ebo.

Te e tiwai dao, bidigo aga gide dwagi yai nai wai
bulama,

tama te dwagi yai nai sabo tiwai,

ma te bidigo dwai nai wai bulama,

tama te dwai nai sabo tiwai.

⁹ Godigo te dwai şeş ebo bidi dali şeşę elama,

tama augwali mu dolama,

tama augwali mu silibo dao.

Te e tiwai dao, isigo ni ulama sia sabo tiwai dao.

10 Dwai bidi dabego gasa bidi dolama,
dwagi yai homu ebo,
te bulu yowi laiongo bulu hasa
ela munama, hai wabo tiwai ebo dao.
Tiali goli, Godigo te bidi dabe aiyaba
elaluama, sege mena tagalobo dao.
Tama augwali te bulu yowi laion tiwai dao,
te augwaligo kele degelama,
te bulu hasa ma ela tuabo usu meni ebo dao.
11 Tama te bulu yowi laion aga tuabo nai me-
niana,
tama isibosi, augwaligo wai dabe wi tedela
pabo.
Te tiwai te dwai bidi dabe tigde ebo dao,”
Elifasgo te po wali.

*Bidi me deli Godigo gedude dwai kolesaga
isqwai bidi meni dao*

12 Tama Elifas agai po genina mu ma weyu, te
po wali,
“Me sogo po me dua digi mu ena pageba sabolali.
Pađe mu tama te po odabo aq ebe.

13 Te po eno hulide sali.
Te bidi dabe sese mu godege pilama tomo mu igi
paide.

Ena pila mubadi yaide, te haniani kolesaga
eno tobolude iba oba ida wali.

14 Tama tibadi yaide, magi nai mego eno tigi wi
ilama,
tama eno tigi noma geninama mu sali.

15 Tama dwasianu wali eno gesabididu
aselama, eno gesabidi pona sayani.
Teda ena wi genuai mu elama,
tama eno tigi nisi hodaluai.

- 16 Eno magi nai me dolalubo suali.
Tama tibaso, eno gedu dilasa mu tonali.
Tama te nai eno bugagia koneabo aq ebe,
tama eno kilikili me me odobe.
Tiali goli, nosali eno po me odali, te pogo e tama
wali,
- 17 'Godigo tigidali we bidi nigai dao.
Tama augwali aga dologode bidibao.
Tama God agai gedude doloba pai
bidi me bidibeo, te God aga tiwai.
- 18 Te Godigo ensel mobo bidi dabe
God aga dali bidiyu, se agade ebo.
Tiali goli, me sogo augwaligo augwa se
bugagia me ebo menio.
Godigo subo da, te ensel mobo bidi dabe
me sogo bugagia me bidibo menio.
- 19 Tiali goli, bidi dabe da, e tde olo nai dao.
Nago homu bidigo ensel bidi edelama,
Godigo gedude doloba pai bidi bidaibawe?
Godigo e tde bidigo tigi nigai dao.
Tama augwali polo isibo da,
te ba bogu bidigo saqa agala sabo tiwai
dao.
- 20 Bidi me deli kigamu bugagia bidiyu,
tama pio aga isilama, tama me badu we
bidigo aga
mu gegeda palaiba, agawe?
- 21 Te bidi dabe dwagi yai kolesaga sisabadi yaide,
te isibo augwaliba polo sabolobo dao,
te sel ugwa be te bono pisigana palobo si,
toba polo tulalubo tiwai ebo dao," wali.

5

¹ Tama Elifas agai po genina ma weyu, e tama wali,

“Polobe da, Jop, nago i bomonama tau somain-ogo.

Tiali goli, eno homugo bidi deli bidibo te asogowe?

Nago homugo dagalude ensel bidigo
nage tau somainu hanalu waibawe?

² Ma, kolesaga meni yai bidigo da,
teda dwai kolesaga wali paibao.

Tama homu seşe eyu, seşe ebo seş tigidali sogo yaibao.

Tama aga te kolesagago aga digi aga ma isilaibao.

³ Eno suali, bidi meba augwa obo
tomode bugagia bidibo suali.

Tiali goli, augwaligo kolesaga mu dwai mu elalubo suali.

Tama tibaso, eno God polo i wali, te bage dolomainu.

⁴ Ao, augwa wai puluba dabe
bugagia bidabo sunumi meni yai.

Tama bidi dwai dabego augwali po tu
ebode aiyaba elaluainu ebaso da,
teda augwali po tu ebode
kisa sabo hai namu meni yaibao,
te po tuđe ela holabo.

⁵ Te we bidi nai menia siyu ebode,
ma dogoni aloa siyu ebaso da,
teda augwali te dwai bidi dabego
giba dabe nai sagasiyu yaibao.

Tagalogobeo, te dwai sesani bono tomode

elalubo nai me, augwaligo te nai me siyu
naga yaiba.

Tama augwaligo moni doado bage sabo
sunumi gegaibao, te bidi hanigo.

⁶ Dago koneani, te dwai dwai şeşe,
me dwai dwai şe ebo kolesaga
te nai tubo tiwai e tşde pedalobo meni.

⁷ Bidi dena digi da, te tobage dwai dwai şeşe sabo
kolesagago şe ebo dao.

Dena digi te şeşe sabo, e tiwai ebo dao,
te kenage isi ulama podiliyu, te isi hobolu,
ugwaba dagala şabo tiwai ebo dao," wali.

Te dwai sogo God nage tonaluaibao

⁸ Elifas agai po genina ma weyu, e tama wali,
"Tiali goli, ena tama nago tigde
şeşe yali tiwai igi sogo da,
teda ena Godibolo gedu haluasa po wagi da,
agai eno te şeşe silimainu.

⁹ Agai haniani şe hauwa mu ebo dao,
tama dago te şe nedebo usu egobe.

Augwaligo dago kolesaga edelai,
te dago kuna konegobeo.

¹⁰ Agai te tulubage e tşba mayu,
te dago giba me tulubage mabo dao.

¹¹ Agai genuai nogi te nogi meni yai
bidibolo te genuai nogi mabo dao.

Tama agai te dwai şeşe sobaso
gela wabo bidi dabe tau siyu ebo,
tama bugagia bidimainu," wali.

¹² "Agai te tibo po walama,

dwai kolesaga ebo bidi agai tobolu dolobo
dao,
tama tiyu, te bidi dabe augwaligo
yaga wali haniani şe ebo meni.

13 Bidi mebago haniani kolesagago
bidi mebago homu kolesaga dolainu ebo dao.
Tiali goli, God te dwai kolesaga ebo bidi
aga te dwai kolesaga ebogo
aga ma dolomainu ebo dao.

Te e tiwai dao.
Bidigo şuğuşabo wa te şuğuşainu wai goli,
te wa aga digi aga tigide ma agabesai subo
dao.

Tama augwaligo sainu yali homu
te olo buluba taga pabo dao. *

14 Augwaligo homu kolesaga mu kone tuğuşabo
dao,
tama augwaligo magi şe me yabo homu ebo
menio.

Te giliga nanani da homu egobeo.
Augwali te homu kolesaga mu menia pela,
huli dulude bidibo tiwai elama,
augwa pabo sunumi subo menio.

15 Tiali goli, Godigo
te nai meni yai bidi tau sabo dao.
Ma tagala, te bomo yai genuai bidi dabe da,
augwaligo te nai meni yai bidi dabe dolo-
gobeo.

16 Tama tibaso, te nai meni yai bidi dabe
augwa Godiba homu kolesaga dağuşeyu,
God augwali tau somainu tonalubo dao.
Tama te dwai şe ebo bidi dabego

* 5:13: 1 Ko 3:19

- augwalibolo dwai şe ma egobeo,” wali.
- 17 “Ma, te Tigidali Bomo Elalubo God
agai bidi me deli kolesaga dodolobaso da,
teda te bidigo dwagi yai homu yao.
Tama megi da, agai nage dodolaiba,
tiyu nago aga tudi ola maidali weyu.*
- 18 Dago koneani, Godigo nage şeş mu mayu
elama ebaso da,
teda aga digi nage usu ma ilaibao.
- 19 Tigidali sogo mu, agai nage
dwai sogo ebaso me, agai nage tau
saibao,
tama te dwai naigo nage me dologobeo.
- 20 Ma, te nasi ebo si asobaso da,
agai nage nai mawaibao,
tama nage bugagia bidaibao.
Ma, te wabi hwibo sogo, agai nage tonaluaibao,
tama tiyu, te boi bidi dabego
nage me ela mugobeo,” wali.
- 21 “Ma, te bidi dabego ili po walama,
nago nogi aiyaba elaluainu ebaso da,
me ma te dwai nai pedalama,
tama nage dolainu ebaso da,
teda God nage pagede bidiyu, tau saibao,
nage wi me egobeo.
- 22 Te moni nasi si asobo sogo me, te dwai sogo
me,
Godigo nage tonaluaibao, tama nage
dwagi yai homu elama, bugagia bidaibao.
Tama nage bulu hasa wi me egobeo.
- 23 Te nago gide tş elebo si,
te gide masigi du me sugobeo.

* 5:17: Prs 3:11-12; Hib 12:5-6

Tama te bulu hasa dabe nage dali bugagia
bidaibao.

²⁴ Tama nago koneaibao,
naga nai dabe bugagia bidiba olama,
tama naga ugwa bede bugagia dua bidaibao.

Tama naga kibu sipsip dabe bugagia bidibo
suaibao,
tama te kibu sipsip me hagagobeo.

²⁵ Naga hani te genuai mu pedalaibao,
tama augwali genuai mu pedalama,
te tde nosai holobo tiwai yaibao.

²⁶ Tama tibo si, nage monu dabe mu
elama, tama nage isaibao.

Nage te gide wit nai inabo tiwai elama,
tama te bidi dabego sabo sogo saibao.

²⁷ Jop, dago sulama, homugo koneama,
tama dago mu suali,
te nai dabe tama dago mu koneani,
te mu tama mu dao.

Eno te po pusali, te nage tau somainu.

Tama tibaso, nago olo şaganama, bugagia
odama,

tama homu kolesaga bugagia sao,”

Elifasgo te po wali.

Jopgo Elifasgo po wei ponobo po wali

6

(Daj 6-7)

Jop agai homugo şeğę genuai me elalubao

¹ Tama te Jop agai Elifasgo po wei ponoyu, e
tama wali,

² “Hobede mu, tiali goli, ma eno

te tigidali homu seęę dali, te tigidali nai dabe,
te skel me deliba muyu da,
3 teda te dwai nai dabego seęęgo
te tamu ađ sanide elalubo
masigi kemigo seęę aiyaba ilaibao.
Tama tibaso, eno wado elama, haniani po dabe
obao.
4 God tigidali bomu elalubo,
te agai ena te enego enani ene
te dwai nabi tede elalubo.
Tama te dwai nabi eno tigi tomoba pelama,
tama eno homu dwali.
Godigo haniani nai taga palali ena wi emainu,”
wali.
5 “Te kibu donki dali, te kibu
bulmakau sigo augwa tuabo nosai
elalubaso, te hqa wabo meni.
6 Tiali goli, dago pusu menia nai meba
elalubo, dago te nai subigila tuaibawe?
Menima.
Hasia dago tamu bolo munama, tama dago tubo
da.
Ma, te ba ge gani pusu ebo dawę? Mu menima.
7 Eno haligago te tobage nai wei mu meni.
Eno gedude te nai dwai mu da,” wali. *
8 “Eno wei mu ebo, Godigo eno gedu
haluasa po wabo odama,
tama agai eno emainu wali seę dabe emainao.
9 Eno godolo ebo da, God agai ena saęaęo
agalama,

* 6:7: Te ves 5-7de Jopgo te tiwai po begelama, wali, te Elifasgo wali pogo aga tau sabo seę dwasianu me ebeo, te pusu menisaıwai nai tubo tiwai yali. Tama tibaso, te aga seęę dabede po me tama pusabo homu ebao.

- tama elama, isilimai homu eba.
- 10 Ma, te ena genuai seęę tolobo da hagela ebo,
teda ena dwagi yai homu elama, sasamano
bilaiba.
- Magi baso meni, eno koneani,
tigidali sogo mu ena God dologode bidali,
aga te dwagi yai kolesaga eyu,
doloba pai kolesaga naga ebo God dao.
- 11 Eno bomo tigidali sia sali,
tama eno mena dwagi yai nai enaba
ma pedalobo tonaluaibawe?
Ena bididuabo page da, mu meni.
Tama magi baso ena homu nagame elama
bidaiba?
- Te mu dwagi yai da, eno bidibo ula sia siyu da.
- 12 Mena tama tibo nago homugo ena bomo
masigi dali,
bras dali si tiwai dawe? Mu meni.
- 13 Eno bomo mu sia sali, tama eno mena se ma
eyu,
ena ma tau somainu ebo usu menio,” wali.
- 14 “Bidi te genuai seęę elalubo sogo da,
augwa abagi mu dabe pađe elalubo dao,
ma agai God tudiba şawai badi,
me aga God dologode me bidibadi.
- 15 Tiali goli, dage eno abagi dabe,
dagego ena ili po bugagia mu ola mobao.
Dage te ađ gamia wa pai elalubo,
te tulubage tulisama ebadi elalubo tiwai dao.
- 16 Te tulubage side da, te we te ađ gamiadu soabo
dao.
- 17 Tiali goli, te poi pibo side da,
te ađ gamia dabe wa pai mu elalubo dao.
- 18 Me sogo side bidi dabe augwa bulu tagalama,

gasa buluba augwa wa hulu sabilibo
kibu kamel dali pabo sogo,
tama augwali wę menia sabo sogo,
augwali sunumi tagalama,
te wę gamiaba gegegi pabo dao.
Tiali goli, wę gamiade wę mu meni ebo dao.
Tibaso, augwali wę geme elalubo badi
udada bilibadi, augwali isibo dao.
19-20 Te bidi hani te hanu
Tema bidi dali, Seba bulu bidi dabe,
augwaligo me tiwai sę naga ebo dao.
Augwaligo homugo te wę gamiade wę elalubao
olama,
augwa kibu kamel dabe teba sela
pelama,
te wę tumai homu elama, teba odasa pabo
dao.
Tiali goli, augwali te wę sula saibaso, noma sabo
dao.
Tama tibaso, augwali dwai homu ebo dao.
21 Eno homugo dage sela te wę gamia
sula sai tiwai dao.
Eno homugo dagego ena tau sainu asali.
Tiali goli, dagego suali,
ena mu dolai mu bidibo suali,
tama tibaso, dage wi genuai mu yali.
22 Mena tama tiali? Polobadu eno dagebolo
ena dobola somainogo
te boi bidiba doado bage mao
wabo sogo me elaluai dawe?
O ma, eno dagebolo gasa bidi dabebolo
mone momainu, te bidi dabe hanalu-
ama,
ena tau somainu yai dawe?

23 Ma, eno dagebolo boi bidi dabego
nogode ma somainu dagebolo hanalu wai
dawe?

Ma, ena te dwai kingo nogode abelemainu
yaliwe?

Mu menima,"
Jopgo te po wali.

24 "Tibadi polo ma, dagego ena olama ma,
tama eno koneama, te eno dwai şe dabe yali
koneaibao.

Tibasoda, eno pedauwali pania selama,
dagego po wabo naga odaibao.

25 Tama dagego po mu yaibasoda,
teda eno te po oda selama, eno homu
kone
palama,
mu da homu elama, wali paibao.

Tiali goli, dagego olo ili po naga weyu da.

Eno dwai şe me yai meni.

26 E şeşego ena mu dolali.

Tama tibasoda, eno po dodolama obao,
tama dagego homugo, eno po
olo wali bola bilibo tiwai yali.

Tama dagego homugo dagego ena dodolaibawe?

27 Menima. Dagego kas gagali elama,
te tiana wai dabe dego mu sogowe
weyu suainu yabo bage dao.

Tama duga abagi solo maketde munama,
mone sainu yabo usu.

28 Mu tama, dagego ena bugagia sulama, os-
ayama,
eno dagebolo ili po me wagobe ma.

29 Dagego te tobage po dali, kolesaga dali si tagama,
tama doloba pai kolesaga elama, eno kole-
saga
osayama.

Dagego ena aiyaba elalugi, eno magi dwai şe me ebe.

30 Dagego homugo eno po dolo meni homu ebowe?

Tama dagego homugo eno te dwai kolesaga menawe,
te dwagi yai kolesaga dali si dagalogobewe,
ebawe?
Te bage?"

Jopgo te po wai.

7

1 "Da e tşde bidibo sogo, da e tiwai dao,
bidigo da kegelama, wşbi hwşbo bidi nigibo.
Da te şe ebo bidi dabe tiwai gilama,
bomai şe naga tigidali sogo yaibao.

2 Da e tiwai olo şe bidigo te giliga ibaba dega sabode
agai tigi dwanu kedau emai ebo.

Tama da te şe bidigo aga mone sabo tonalubo tiwai dao.

3 Godigo bodolu te polua hauwa mu mani, ena dwai tiwai bidimainu.

Tama tigidali hulide ena homu dwai idubao.

4 Ena pibo saide pila muyu,
eno homugo te be polo posao homu ebao.
Tiali goli, huli sesabi bobobage mu yaibaso,
ena pibo saide ugwa begeliyu,
eda begeliyu idubadi, be posalio.

⁵ Eno tigi tigide elalubo kenide te sawi pulai elalubo.

Bomai tigi waligo te keni halubo dao,
tama te keni dabe olo tigi wali pepeda pelama,
tigidali tigide tilama, keni di pedalobo dao.

⁶ Me ma, ena e tde bidibo sogo polo peyu ebo.
Tama tibaso, eno homugo eno tigi ma usu yaiba homu menio,”
Jopgo te po wali.

Jop aga homu seęę Godibolo pusa mani

⁷ Jop agai po genina ma weyu, e tama wali,
“God, nago koneani, eno e tde bidabo sogo te pwadage mu da,
te eno gunidu mobo selama,
buluba polo ma soabo tiwai mu dao.
Tama tibaso, dwagi yai sogo ena tigiba ma asogobeo.

⁸ Bidi dabe augwaligo ena megı subao.
Tiali goli, nosali augwaligo ena ma sugobeo.
Nago ena gegebo se yali goli, tama ena olo dali hagalama, nago ena ma sugobeo.

⁹ Bidi isibo da, teda aga polo isai bidi dabego buluba pabo.
Te p me deli tiwai dagalude bidisama tedela pai te tiwai dao.
Tama bidi dabe te bulude bidibo bage te buluba ma asogobe.

¹⁰ Aga aga beba ma asogobe.
Tama aga hanigo aga homu kone me egobeo, tama mu gegeda paibao,” wali.

¹¹ “Tama eno te homu ebo sogo,

- eno pedauwali pani sogobeo.
Eno haligade gela genuai nu walama,
tama ena şeęę genuai mu tolalio.
Tibaso, eno po me waibao.
- 12 Magi baso nago ena tigidali sogo
ena bomonama tonalubo dawew?
Nago homugo ena te tamu aęide bidibo
masalai gula tiwai da weyu,
eno te nai dabe dolomai homu ebowew? *
- 13 Eno homugo tibo dao,
ena godege piyu, te dene ebo gegeda pogowe
homu ebo.
- 14 Tiali goli, ena pibo sogo nago ena haniani na
ilama,
tama eno te tobage hwaę bidi suyu ebo.
- 15 Tialima, te sogo eno homugo
te tibo kolesagago ena dogoni tola selama,
ena isimainao.
Eno wei ebe, ena te tigidali me bididu,
te tobage şeęę siyu ebo hagela ebo.
- 16 Ena hagela polo yali.
E tęde bidibo da, ena hagela mu ebo.
God, nago enabolo şeęę ma menamo,
ena sula tagalama, olo bidimainao.
Magi baso meni, ena bidibo sogo pęwadage mu
yali,"
wali.
- 17 "Da we bidi magi nai dao olama,

* 7:12: Polobadu digi bidi hani mebage po me deli pusuyu, te tamu aęide bidibo husale hasamani bidigo augwali dolainogo elalui da po walio. Tiali goli, Godigo aga hadabu ilama, te agade tonaluyu bidibao. Te husale hasamani nogi da, te Rahap. Te ede elalubo po tiwai me te Jop 9:13; 26:12-14, tede me elalubo suao.

nago da homu ebo dawē?
Magi baso nago da tigidali sogo
tonalubo dawē? *

18 Magi baso nago dago kolesaga
tigidali sogo kigamu osabo dawē?
Tama magi baso nago da usu sabo hodo dolisama
ebo dawē?

19 Eno homugo nago gesabidi gasaba begelama,
tama ena nago pewardage sogo naga
tonalu homu yali goli da,
ena pęsa dalobo doanu usu emainu.

20 Eno homugo eno dwai sę ebogo nage mu
dolobo,
tama nago homugo enabolo sęę maiabo
homu
ebawē?

Ena te nago enego enebo tą tigi tiwai pedalali,
tama nago ene enaba enebo dao.
Nago da tonalubo da,
te enesigi bidi dabego kalabus bidi tonalubo
ąq ebo dao.

Ma, eno nagebolo genuai sęę maniwe?

21 Magi baso nago eno sęę dali,
dwai sę dali si tagalobo homu ebewē?
Dwasianu sogo ena isama, ena gų pagede pila
muaibao.
Tama nago ena gegebo sogo,
te nago ena munu ma sugobeo,”
Jopgo Genuai Bidibolo te po wali.

Bildatgo polasa pusali po

* 7:17: Tib 8:4; 144:3

8

(Daı 8)

Dwai bidi dabe bobobage sogo bidigobe

¹ Jopgo po ola silibo si, tama Bildat te Suha bulu tş bidigo agabolo e tama wali.

² “Te bage. Nago po da, dwai goli da,
mena sogo nago te kolesaga tagalaibawe?
Nago po wabo te wali subigila pabo tiwai dao.

³ Godigo tigidali bomo elalubo,
te doloba pai kolesaga hasegelama,
tama da kegebo meni. Mu menima.
Tigidali sogo agai kolesaga doloba pai naga dao.

⁴ Tialima, nago wai pulubago dwai ş ebaso,
agai augwa şeş wei ponani bogo.

⁵ Tiali goli, naga Godibolo gedu haluasa po wao.
Agai tigidali bomo elalubo, tama nago
agabolo nage hobede emainu ya.

⁶ Ma, nage Godigo gedude doloba pelama,
magi ş me isawai da, teda God
aselama, nage tau sagasaibao.

Teda aga nage bugagia nago bede bidimainu
ilaiba,
te polobadu bidali yali gilama.

⁷ Tama agai nagebolo nai dabe hauwa mu
mawaibao, te polobadu nago elaluali nai
mu edelaibao.

⁸ Nago polobadu bidali genuai bidi dabego
dwagi yai doloba pai kolesaga page nago
gega suo.

Tama polobadu wai dabego kolesaga me osola
suo,”
wali.

⁹ “Magi baso meni. Da tşde pşwadage sogo

bidibo dao,
te bidigo tigi noma te tde osogo
elalubo tiwai bidibo dao.
Tama polo tama hagawaibao.
Dago dwasianu kolesaga naga elalubo.
¹⁰ Polobadu bidi dabego dwagi yai kolesaga dali
dwagi yai homu elaluali,
tama augwaligo nage ola mawaibao," wali.
¹¹ "Augwaligo po meba e tama dao.
Me badu tde w menia digi da,
te bulu awi me nosai da bugagia me holo-
gobeo.
Meni.
Augwali te w hauwa elalubo digi da,
teda te awi dabe nosai dabe genuai mu
holaibao.
¹² Tiali goli, w sula sabo si da,
tama te awi dabe te nosai dabe genuai
holobo meni,
tibo si bidigo tagabo usu ebo menio.
Augwali hogodo elalubadi, augwa ma sisibo dao.
Te me badu nosai dabe polo sasia pişama
ebo te nosai dabe ebo gilama.
¹³ Te bidi dabe te God tudiba mubo bidi dabe
augwali te nosai dabe tiwai dao.
Te bidi dabego augwa dolabo sunumi wali pabo
dao.
Augwaligo homugo tibo meni,
augwali bugagia bidiba homu egobeo. Me-
nio.
Augwali olo tama hagawaibao.
¹⁴⁻¹⁵ Augwa homugo da, augwali
bugagia bidaiba homu ebo dao.
Tiali goli, augwaligo te homu ebo da,

- te olo dali geda mubo dao.
Augwali te kolesaga umawai meni yai bidi da,
te be tolaluabo homu ebo tiwai dao.
Te hologabe gagalama, be sigiba holobo dao.
Tiali goli, te hologabe dabego be polo hũgia pabo
da,
tama augwali subigila tulalubo dao.
- 16 Hasia da, te bidi dabe augwali
dila pai nosai t̄de elalu tiwai elalui dao.
Augwali w̄ hauwa elaluyu, tama bugagia ho-
lama,
tama augwaligo pedali dabe tigidali t̄de usu
yali.
- 17 Tama masigi dude bomonama d̄u wala sali.
- 18 Tiali goli, bidigo te nosai gudubo sogo da,
teda bidi mego konegobeo, polobadu
tede dila
nosai
elalui digi da homu egobe.
- 19 Mu tama, bidi dabego God tudiba mubo dao.
Augwaligo wei ebo kolesaga p̄wadage mu dao.
Tama augwali isibo sogo,
te gasa bidi dabe pedalama,
te bidi dabego bidali pesage saibao,” wali.
- 20 “Ma, te bidigo doloba pai kolesaga wali peyu,
tama Godigo gedude dwai s̄ me is̄ama yali
da,
teda Godigo aga tudiba me iligobeo.
Tiali goli, bidigo dwai kolesaga ebaso da,
teda Godigo aga tau sabo usu egobeo.
- 21 Megi da, Jop, Godigo nago kolesaga
doloba pai suali da,
agai nage homu wiegi yai ilaibao.

Tibaso, nage wiegi yai homu elama,
nage gisugu ma weyu, hai waibao.

²² Tama agai bidi dabe nage
wei isama yali bidi dabe aiyaba ilaibao,
tama augwa moni hale mu yaibao.

Tama te dwai kolesaga ebo bidi da,
teda augwali hagawaibao,
augwa te nai dabe dali sese hagawaibao,”
te bidi Bildatgo Jopbolo te po wali.

Jopgo Bildatgo po wei ponobo po wali

9

(Daı 9–10)

Jopgo God dali po dodolainu yai

¹ Tama Jopgo Bildatgo po wei ponoyu, te tama
wali.

² “Mu tama, eno koneani, nago po dolo mu dao.
Tiali goli, bidi Godigo po tu eboba sabolagi peyu
da,
teda mena tama aga Godigo gedude
doloba pai bidi pedalaibawe?

³ Bidigo God dali pogo haę po wabo sogo da,
teda tagala, Godigo agabolo
1,000 nai dabe hanalu waibao.

Bidigo Godigo hanalubo po
wei deli me ponogobeo.

⁴ Godigo haniani dwagi yai kolesaga dabe,
me dwagi yai homu kolesaga,
tama bomo me elalubo, tama deę sogobeo.

Tialima, niwai bidigo Godigo bomo dali,
kolesaga dali si usu selama, God edelaibawe?

- 5 Ma, God agai şeşe deli sogo eyu da,
agai bulu du dabede deli sogo ibaba kidilibo
dao.
Tama augwali mu dolama, tagalobo dao.
- 6 Agai te tọ daų walalubo nai mumunu baso,
tama te tọ mali genina mu emainu ebo dao.
- 7 Agai po wabo goli, tama giliga agai po wali pode
pedalugobeo.
Tama aga họ dabego ula paliama, dago ula me
sugobeo.
- 8 Agaduba deligo naga dagalu ugwade
dinigina palai dao.
Te tamu aı holobo sogo da,
te aıba hologobe aga ugwadu bilibo dao.
- 9 Tama God agai te họ dabe nigai,
tama te họ dabe augwa nogi deli deli
elalubo. *
- 10 Agai haniani bomai şe mu ebo dao.
Agai ebo kolesagago dago ebo kolesaga edelai
elalubo.
Tama dago agai nigali nai dabe nedebo usu
egobeo,"
wali.
- 11 "Tagala, God ena paşa mu aselama,
tama ena ela soabo si, eno konegobeo.
Tama aga ena paşa asobosi, eno aga me sugobe.
- 12 Ma, agai magi nai me wei yali da,
teda agai siyu naga ebo dao.
Bidi mego aga me togolobo, usu egobeo.
Tama dego aga hanalu waiba,
'Nago magi şe ebawe?'
- 13 God agai boi bidi dali şeşe ebo kolesaga

* 9:9: Jop 38:31; Amo 5:8

sesemane sogo idu gebo dao, simanogobeo.
Mu tama, te moni tamu ađide bidibo
bulu hwabidi gulamane dali,
aga wali asali genuai hani dali si,
te Godigo aiyaba elaluama,
tama aga dologode elalubo dao.

14 Ena bomo mu meniama,
tama eno Godigo po wei ponabo usu egobeo.
Tama ena God aga po tu ebode
doloyu da, eno magi po wagawe?

15 Tagala eno magi seęę meniama, magi po
meniama,
tama te po tu ebode ena dolo dali pai.
God aga digi aga te po tu odobo bidi dao,
tama agai ena po tu ebo dao.

Tiali goli, eno agabolo ena hobede ya po hanalu
waibao.

16 Ma, tama eno aga i olama,
tama te po tu odagasa obaso da, tama aga
asigi
sogo da,
teda eno homugo agai eno po odogi
menio.

17 Agai moni tulubage dali, wali dali si
tagala paligi dao.

Tama ena aiyaba elaluama,
tama eno dwai seę yai elalubao wainu,
tiali goli agai ena mu doliyu igi dao.”
Jopgo te po wali.

18 “Agai ena doanu me tagaliyu me ebe.
Tama tibaso, ena homu he wabo usu ebe.
Agai te seę dabe ena tigide ebo digi,

ena homu şeęe genuai mu ebao.

19 Ma, Godigo homo eno usu sainogo eyu da,
teda agai bomogo ena aiyaba elaluaibao. *
Tiali goli, eno po tų ebode po dodoliyu da,
teda dego aga tobage dwagi yai te po tų
ebode
yaibawe?

20 Eno dwai şe me ebe, tama eno aga gesabidide
dwai dwai şe dabe me ebeo.
Tiali goli, ena Godigo po tųde doloyu da,
teda eno po geda munama,
ena digi ena ma po tų ela mawaibao.

21 Mu tama mu, eno magi şeęe şe deli mu me ebe.
Tiali goli, eno homugo ena te olo nai dabe mu
aş te ebao.

Tama ena bidibo ula mu da ena hagela mu ebao.

22 Eno polo mu konea pali.

Tagala, da tigidalide te tobage şe naga ebo dao.
Tama agai koneani, dago şeęe elalubo wei ma
meni.

Godigo da mu sia sabo dao.

23 Tama ma dwai sogo pedalobo si da,
da doloba pai we bidi dolobo.

Godigo dwagi yai homu ebo dao, te şeęe subode.

24 Godigo dwai dwai kolesaga ebo bidigo
e tų tonalumainu sula tagalai dao.

Tama agai te po tų odobo bidigo kolesaga bege-
lama,

* **9:19:** Hibru pode megı elalubo pogo te tama po wai, "Dego ena te po tųba odasa asaibawe?" te po wali. Tiali goli, bidi hauwago te tama homu yali, polobadu mu te po wai elaluali, "Dego aga te po tųba odasa asogowe?" te wali po elalubadi, tama nosali bidi mebago te Hibru po hasegelai dao, te homu ebao.

tama te po tų bugagia odobo meni.
Ma, Godigo te şe dabe igi menigi sogo da,
teda dego mu igi dawe?"
Jopgo te po wali.

25 "Eno bidibo bubuga polo sia siyu ebo dao.
Augwali umagia mu polo pabo dao,
te bidi po sela peyu pabo te edelebo dao.
Tama tibaso, ena dwagi yai sogo
ma sisinabo usu me egobeo.

26 Te be posobo sogo da,
te węde geba polo pabo tiwai ebo.
Te me e tiwai dao, te ba kemodagego bolo ela
tuainu
polo toga dulubo, te tiwai ebo.

27 Ma, eno yaide ena tigde
şeęę elalubo homu gegeda palama,
bugagia bidigi sogo da, teda usu mu igi
dao.

Tiali goli, eno homugo te wei ebo si da,

28 teda eno te şeęę dali, te tigi dene dali si wi ma
ebo.

Magi baso meni.

God nago ena polo suali, eno dwai şe nago
gedude ebo
suali.

29 Tama tialima, eno magi baso eno
magi şeęę me ebeo olama, usu me sidubo
wagawe?

Eno po olo madi toga pabo.

30 Ma, eno dwagi yai sobu selama,
dwagi yai meda meni yai węba wę paugi
pelama,

- nago gedude dwai meda menia pai pedaluyu
da,
31 teda eno homugo ena olo wę pauwaibao.”
- 32 “Ma, God aga olo bidi tama tigi sogo da,
teda da si po tų ebo madi pelama,
da sigo po dodoligi pigi da.
- 33 Tiali goli, bidi me bidibe yabo,
agai bomo usu mu elalubo,
agai te da sigo wado po dabe,
me po dabe tama dodolobo usu yaiba.
- 34 Tama te tobage bidi bidibe yabo,
agai Godibolo po weyu, tama Godigo ena
eleyu,
me ena dene iliyu elama,
tama ena wi ilibo tagalao po wabo bidi mu
menio.
- 35 Ma, te tobage sę yabo bidi me deli elalubaso
da,
teda eno Godide wi me egobe,
tama eno homu sęę ebo po agabolo
dolo wabo usu yaibao.
- Magi baso meni, eno koneani,
eno dwai kolesaga mu menio,” wali.

10

Jop aga e tųde bidibo ula hagela mu yali

- 1 Tama Jop agai po genina ma weyu, e tama
wali,
“Ena bidibo ena hagela mu polo yali.
Ena isabo goli da.
Tama tibaso, eno te moni sęę hanilaibao.
Awe, eno homu ha mu eyu,

tama eno te Godide elalubo po dolo pu-
saibao.

² Eno Godibolo e tama waibao,
'God, nago ena olo dali po tų ela magi.
Ma, nago ena dali wado eyu da,
teda nago eno yali dwai seęę dolo ola mao.' "

³ "Mena tama tiali?
Nago homugo naga digi nigai bidi dolobo usu
dawe?

Te dwagi yai kolesaga dawe?
Ma, te kolesaga nago bidi dwai dabe
homu dwagi yai ilibo, te dwagi yai
kolesaga
dawe?

⁴ Ma, nago da bidi tiwai eyu,
tigidali nai gedugo subo dawe?
Nago gedu si te da tųde we bidigo gedu
naga tiwai elalubo, agawe?

⁵ Tama magi yali?
Nage da yali gilama pęwadage sogo bidama,
isaibawe?

⁶ Ma, meni wida, magi baso nago ena dąi ilama,
eno dwai seęe gegebo seę ebawe?

⁷ Nago koneani,
eno dwai kolesaga mu meni.
Tiali goli, nago eno tigde dene mabo seę ebo.
Tama nago koneani, ena nago nogode gasa bidigo
dobola sabo usu meni," wali.

⁸ "Naga digi eno tigi tigidali mu nigai dao.
Tiali goli, megi nago begelama, ena dolobo seę
egowe?

⁹ Konea, nago ena nigali te bidigo tų
sene nigibo tiwai yai dao.

Tama megı da, mena tama tialiwe?

Nago homugo ena tı ma gagamainu ebawe?

¹⁰ Nago ena, ena idago haligade ame nomainu yai dao.

¹¹ Nago eno tigi dili dali, kigibili po dali si nigaligo eno tigi bomo elalubao.

Tama nago eno tigi mi dali,
wali dali si te tigi nigilali,
te tigi dili dali kigibili nigimainu.

¹² Tama nago ena bidibo ula menama,
tama nago ena wei mu yai dao.

Tama nago ena bugagia tonaluama,
megı da ena me bidibao.

¹³ Tiali goli, eno koneani,
nago ena tonaluali sogo nago kolesaga polo yali
ena dolainu.

¹⁴ Nago ena bugagia mu tonaluai,
eno te dwai şe ebode tagalainu ganama tiali.

¹⁵ Ma, eno dwai şe igi sogo da,
teda nago eno tigide şe geninama mu igi dao.

Tama tiali goli, ma eno dwagi yai kolesaga ebaso da,

teda eno dwagi yai homu elama,
ena homu geda pabo homu egobeo. Mu meni.

Te ena şeşego ena ma dolobo te ena moni hale mu ebaso.

¹⁶ Tiali goli, ma ena homu geda peyu,
tama ena homugo ena dwagi yai bidi da weyu da,
teda nago deli sogo mu nago ena pobe asaibao,

te bulu yowi laiongo te hasa dabe pobeasa
pelama,
elama, isilibo tiwai yaibao.
Tama nago haniani te bidigo işabo bomai şe
elama,
ena aiyaba elalumainu yaibao.
17 Tama nago haniani şeşe enaba taga palaibao.
Te nago şeşe enabolo ola mayu,
tama nago te şeşe geninama mu pedalibao.
Tama nago ena dene geninama mu mawaibao,
te ami bidi dabe hauwago ena dali
hwıbo tiwai yaibao,” wali.

18 “God, nago magi baso ena, ena idago
ame nomainu sula tagalai dawe?
Tigi menigi sogo da, ena idago haligade isigi
dama,
tama mego ena sugi menima.

19 Te dwagi yai mu igi da,
te ena ida haligade geme isai tigi sogo da.
Tama augwaligo ena gıba
pubaligi pigi sogo da, usu mu igi dao.
Teda te tiwai naga igi da, ena tıde
pedalisawai tiwai igi dao.

20 God, nago koneani, ena bidibo
bodolu pıwadage mu dao.
Tama nago ena dene magio.
Nago ena haliga tigi naga me doanu emainu
sula tagalama, tama de ena isaibama,” wali.

21 “Tama nosali da, eno e tı tagalama,
nosali da, ena hulıa sai buluba mu bidigi
paibao.
Tama ena ma asogobeo.

22 Te bulude tigidali nai dabe dolama,
me elalube, subigila mu elalubo.
Tama ula mu meni. Magi baso meni.
Te bulu huli sesabigo halua sai mu elalubo,”
Jopgo te po wai.

Sofargo polasa wali po

11

(Daj 11)

*Jop aga homu begelama, Godigo aga hobede
emainu yai*

¹ Sofar te Nama bulu bidigo odama, tama agai
Jopbolo e tama wali.

²⁻³ “Jop, nago po hauwa mu te wabosei.

Tama nago homugo nago te pogo nage dolo yai
dao,

dago te po omainu ebawe? Tega.

Tama nago te dwai dwai po wabogo

dago penane paliasa bidimai walama,

nago te po obawe?

Nago tigidali dwagi yai kolesaga homu dabe
dolali.

Tama nago homu te naga tede naga

hale ilabo bidi meni yali, nago te homu

eba,

agawe?

Ena pedauwali pania sogobema.

Eno homugo nago po dabe wei ponaibao.

⁴ Nago te po wali, nago te pusali po dabe sese

dwagi yai po mu naga dao wali.

Me ma, nago te po wali,

nago seęe me dwai kolesaga Godigo

gedude menio po wali.

⁵ Tegoba. Eno homugo God aga digi
nago po wei ponomai igi dao.

⁶ Tama eno homugo aga digi nagebolo
te dwagi yai kolesaga page dabe, me te dwagi
yai
homu kolesaga page dabe ola momai igi dao.

Magi baso meni.

Nai hauwa mu geme dualalubao,
te da bidi dago kuna konegobeo.

Jop, eno homu nago konemai yaibao.

Godigo nage dali dua mu yali,
tama agai nage genuai sege mu mabe,
te nago dwai kolesaga dolo wei ponoyu,"
wali.

⁷ "Nago homugo nago tigidali
dwagi yai kolesaga dabe nago saiba
weyu obawe?

Tama te Godigo homu kolesaga dali,
te bomo dali si nago usu nugi pelama,
tama nago agai bomo dali usu nigi paibawe?

⁸⁻⁹ Godigo homu kolesaga da, ugwanu mu dao.

Te dagalu ugwanu mu elalubo tiwai mu dao.

Tama ayanu mu dao,
te isibo bidigo bulu edelama, mu elalubo bidi
dao.

Godigo kolesagago yaide e to edelama,
bobobage mu elalubo dao.

Tama genuai mu elama, tama tamu ai dai
edelama
mu elalubo dao.

Tama nago mena tama tilama, agai homu kole-
saga dali,

- agai bomai kolesaga dali si gegelama,
sueibawe?
- 10 Tama ma, Godigo nage kalabus elama,
tama nage po tu eboba odasa pabo si da,
tede dego mu aga paliaibawe?
- 11 Godigo koneani, mena bidi dabego
dwai kolesaga wali peyu ebo si da,
teda agai augwaligo ebo dwai kolesaga su-
lama,
tama agai augwaligo ebo dwai kolesaga
osolama, dagala suaibao.
- 12 Tama nago kibu donkigo wai ame nabo si,
te bidi gesabidi poai ame nogobeo.
Te tiwai me te dwagi yai homu kolesaga
wali pisawai bidi
agai wiegi yai kolesaga me sogobeo,"
Sofargo te po wali.
- 13 "Tiali goli, Jop, nage homu begelama,
tama Godiba gedu haluasa po walama,
tama nago agabolo hanaluyu, te po wai,
ena hobede elama, tau sao po wao.
- 14 Ma, nago dwai se yai da wida,
teda nago te dwai se tudiba togolao.
Tama nago te dwai kolesaga nage dali ma bidi-
mai igio.
- 15 Tama nago dwai se yai da wida,
teda nago dwai se meni yai po olama,
tama naga bugai homu elama, bidaibao.
Tama naga bomo elama, magi naide wi me elama
bidigobeo.
- 16 Tama nago te tigi dene dali,
sege dali si gegeda palama, bidaibao.

Tama nago te homu kone me egobeo.
E tiwai dao. Bidigo te ni yabe wę asiyu,
tolasa pabode gegeda pabo tiwai dao.
¹⁷ Tama nago bidibo kolesaga dali,
bidibo page dali, tigidali mu hasegelaibao.
Te dwagi yai mu pedalaibao.
Te giligade nai tubo belo wabode nanebo
tiwai mu yaibao.
Tama te seęę te hulide hulua sai tiwai elaluali da,
te da te me hasegelama, kigamu
be posobo tiwai mu yaibao.
¹⁸⁻¹⁹ Tama nago koneaibao, Godigo
nage bugagia mu tonaluaibao.
Tama tibaso, nage pibo sogo da, bugagia mu
piaibao.
Magi baso meni. Tama nago magi nai me wi
egobeo.
Tama bidi hauwago nage pageba aselama,
augwali tau somainu hanalu wagaşaiobao.
²⁰ Tiali goli, te dwai kolesaga ebo we bidi dabe,
augwali Godigo sebę ebo sunumi gedelainu
gegaibao.
Tiali goli, augwaligo sugobeo.
Tama augwali isibo deli naga tonaluyu
bidaibao,”
Sofargo Jopbolo te po wai.

Jopgo Sofargo po wei ponobo po wali

12

(Daj 12-14)

Jop aga abagi dabego po hagela mu yali

- ¹ Tama Jop agai po wei ponoyu, e tama wali,
² “Mu tama. Eno homugo dage sela naga
 dwagi yai kolesaga siyu,
 homu kolesaga elaluyu yali bogo.
Tama dage isibo sogo da,
 tama dagego te dwagi yai kolesaga dali,
 te homu kolesaga si duga sela peyu paibawe?
Tama mu silaibawe?
³ Mu meni. Eno me ena kolesaga elalubao.
Dagego kolesagago eno kolesaga me edelebe.
Tigidali we bidigo dage selago
 te wali nai po dabe mu konea silali dao.
⁴ Tiali goli, megi da, dage eno abagi dabe,
 dagego ena gisugu mabo dao.
Eno dwagi yai kolesaga naga eyu,
 tama Godigo gedude dwai şe me ebeo.
Tama polobadu da, agai eno
 gedu haluasa po wabo odai dao.
Tiali goli, megi da, dagego gisugu magasobao.
⁵ Te bidi dabe meba augwali bugagia bidiyu,
 dwai şeşe augwaliba me asobeo.
Te bagego dwai şeşe elalubo bidi dabe
 gisugu mabo dao.
Augwali e tiwai dao, te bidi sunumide tulaluainu
 ebaso,
 tama augwali degemainu dega
 palobo tiwai gilama, mu dega palobo
 dao.
⁶ Tiali goli, nai wi sabo bidi dali, me
 te Godigo po sela şabo bidi si da,
 augwali bidibo page da, dwagi yai dao.
Augwa digi bomonama sulama,
 tama augwa bugagia bidibo page usu ilali.

Tama tebogo augwaligo augwa god nigilali,”
wali.

7-8 “Dage pelama, te bulu hasa dabe,
ba dabe, şuğu dabebolo hanalugi pao.

Tama augwaligo dage ola mawaibao.

Ma, dagego wei ebaso da, teda dagego tɔbolo me
hanalu wao, tama agai God kolesaga dage-
bolo

ola mawaibao.

9 Tigidaligo mu koneani,

te Genuai Bidigo ebo kolesaga tigidali.

10 Tigidali we bidigo bidibo ula dali,

agai te nigali nai dabego bidibo ula,

te aga nogode naga elalubo.

11 Dago pedauwaligo nai dabe dwagi yai yaliwe,
ma dwai yaliwe olama, hanana subo dao.

Te tama tiali goli, dago olo da te po dabe odama,
tama dago te po bugagia dagala subo dao.

12 Te mu tama, te polo monu dabego da,

te dwagi yai kolesaga dali,

dwagi yai homu kolesaga si hauwa mu

konealubo.

13 Tiali goli, Godigo homu kolesaga dali,

te dwagi yai kolesaga sigo

te polo bidi dabego kolesaga edelai elalubo.

Tama agai genuai bomo me elalubo.

Agai magi şe me yainu yali da, agai eyu naga ebo
dao,”

wali.

14 “Ma, te Godigo nai me togali da,

te bidi me ma wadologobeo.

Tama ma, Godigo bidi kalabusiba tagalali da,

te bidi mego te kalabuside me sela şagobeo.

15 Ma, Godigo tulubage paliyu da,

teda mone giliga nanama, mone poi piyu,
tò mu wa pabo dao.

Ma, agai tulubage hauwa taga paliyu da,
teda wẹ dabe hauwa mu asiyu elama,
tò dabe me genina mesega sabo dao.

16 Godigo genuai bomo dali, kolesaga dali elaluyu
yaide,

tigidali sẹ agai yabo homu ebo dao.

Te ili po wabo bidi dali,
te ili po wali pabo bidi dabe dali si,
te tigidali tama Godigo nogode naga mu-
nalubo.

17 Godigo te tuni bidi kingba
mobo mabo dabego homu kolesaga
dolama, tagalobo dao.

Tama augwali habu olo pabo dao.

Tama agai te po tų odobo bidi dabego
homu kolesaga dolobo dao.

18 Tama agai te tuni bidi king dabe
augwa sẹde sela sẹbo dao,
tama tuni bidigo ugwa ma gudubo menio.

Augwali olo name ugwa gudubo dao,
te olo sẹ bidi dabego gudubo gilama.

19 Agai te po ola mabo pris bidi dabe
kolesaga punulama, tama augwa ugwa
olo bilibo tiwai ebo dao.

Tama agai augwaligo genuai nogi aiyaba elalubo
dao.

20 Agai te mobo mabo bidi dabego pedauwali
palibo dao,

te we bidigo augwaligo po odidali weyu.

Tama agai polo monu dabego
homu kolesaga dabe sela sẹbo dao.

- 21 Agai tobolu bidi dabego nogi aiyaba ilama,
tama augwali nai meni yai bidi gagalobo
dao.
Tama agai bomai bidi dabego bomo me silibo
dao.
- 22 Agai geme dulaluai nai dabe selama,
pepeli diliba mubo dao.
Tama agai ula te hulialuali buluba ula mabo si,
te bulu ula mu ebo dao.
- 23 Agai te moni hani genuai nogi mabo si,
te bulu tɔ kantri boma pela te bulu nogi
elalubo dao.
Tama nosali augwali ma dolobo dao.
Tama agai te tɔ kantri mebago we bidi
hauwa mu pedelumainu elama,
nosali agai augwali gasa buluba
kalabus emainu sela pabo dao.
- 24 Tama agai bulu tonalubo tuni bidi dabego
tobolu dolama, tagalobo dao.
Augwali te olo wau bilibo wabo pabo bage tiwai
bilibo dao.
- 25 Augwali te hulia sai bulude bidibo bage tiwai
gilama,
sunumi gegeyu, nogogo isisi bilibo tiwai ebo
dao.
Tama agai augwali polobo bidi tiwai bilimainu
ilibo dao.”
Jopgo te po wali.

13

- 1 Jopgo po ma weyu, te po wali, “Mu tama mu.
Tigidali po dagego pusali,
te da eno polobadu sulama, odai dao.
Te nai dabe tigidali eno polo konea silai dao.

- ² Tigidali nai dabe dagego koneani da,
eno me eno koneai nai dabe da.
Dagego kolesagago eno kolesaga edelebeo.
- ³ Tama tiyu yaide, ena dage dali po wabo
hagela mu yali.
Eno homugo God Tigidali Bomo Elalubo Bidi dali
po wabo homu yali.
Eno homugo dadi si pogo hwıbo
tiwai eyu, eno şeęę dodolaiba.
- ⁴ Tiali goli, dagego ena aiyaba elalumainu,
ili po hauwa mu obao.
Dage te dokta bidi te gasi sai bidi mego
gasi dodolabo konesiawai dokta bidi tiwai
dao.
- ⁵ Tama tibaso yaide, po ma wagio,
pedauwali pania sao,
tama bidi dabego homugo dage dwagi yai
homu kolesaga elaluba homu yabo,”
wali.
- ⁶ “Tama megi da, dage pedauwali pania selama,
eno po waboba olo munama, odao.
- ⁷ Dagego dwai po weyu, ili po dabe te obao.
Tama dagego homugo te tobage po
God tau somainogo homu ebawe?
- ⁸ Eno tonobo da, dagego homugo te tibo po
walama,
God po tau selama,
tama te po tı ebode agai po mu omainu te
ebao.
- ⁹ Te Godigo dage sulama,
dagego ebo kolesaga osola subo sogo,
teda dage bugagia bidaibawe?
Ma, dagego God ili po ola mawaibawe,

te bidi dabe ili po ola mabo gilama tiaibawe?

10 Ma, po tu ebode dagego God naga tau siyu,
tama eno nogi aiyaba ilabo homu
duga homude elalubaso da, teda eno
koneani,
Godigo dage sesenaibao.

11 Tama tede dagego agai genuai bomo odama,
tama dage agade wi mu yaibao.

12 Te polo po dabe dagego pusali da,
teda te olo nai mu dao,
te isi nogobo sisi dulu tiwai dao.

Tama me te pu anilai tiwai dao.
Te augwali dili isawai tiwai dao,”
Jopgo te po wali.

*Tagala, God aga ela isilabo da, Jop agai po
wabo wi me ebeo*

13 Jop agai po genina mu ma weyu, e tama wali,
“Dage pedauwali pania selama,
enaduba deli naga po omainogo sula tagalao.

Tama tagala, magi se ena tigide pedalu si da,
eno pedauwali pania sogobeo.

14 Ao. Ena wi meni. Eno God dali po wabo
usu selama elalubao.

Tama ena isimainogo, tama ena isimaina.

15 Eno gasa nai me tonalubeo.

Ma, tama Godigo ena elama, isiliyu da,
teda aga homugo naga dao.

Tama tiali goli, hasia eno agai gedu

e tama ola mawaibao, eno dwai şe me ebeo.

*

16 Ma, eno God dali po wabo wi isama eyu da,
eno homugo tibo ena dwai şe
isawai bidi dao homu agai yaibao.

Tama agai ena hobede elama,
tama ena bugagia bidimainu sula tagalaibao.
Magi baso meni. Dwai şe ebo bidi dabego da,
God dali po wabo wi yaibao.

17 Tama megı da, te eno homude elalubo po
pusaibao.

Tama eno homugo dagego olo saganama, eno po
odao.

18 Godibolo pusabo po polo usu selama elalubao,
eno te bidigo po tu ebode po pusainu ebo
gilama.

Eno koneani, eno dwai şe meni, tama tiyu,
eno te po tu ebode eno po ela holaibao.

19 Dego ena dali pogo hwıbo tiwai elama,
dego enade dwai şe yai bidi da po waibawe?
Ma, bidi me bidibaso da,
teda ena pedauwali paniasa bidama,
isaibao," wali.

20 "God, eno nagebolo hanalu waiba,
nago enade şe si emainu.

Ma, nago homugo eno te po si usu da homu eyu
da,

* 13:15: Bidi mebago homugo dago te vesde wali po begelama, e tiwai po wainao, te homu yali, "Tiali goli, te hasia bolo agai ena ela musiabadi, eno te tiwai po agai gedude dolo ponama omainao, eno dwai şe ebeo. Tama te eno agai enabolo olo mu tau sabo homu kolesaga emainu tonaluaibao."

teda usu dao, ena wi elama, nagede
wi me duala sogobeo.

21 Te hanalu wabo po si e tama dao.

Eno homugo nago ena tigide dene ma ilamo dao.

Tama me nago ena wi ilabo se dabe
hauwa eno tigide ma elamo.

22 Ma, nago tama tiyu da, teda nago ena dali
po obaso da,

eno nago po wei ponoyu yaibao.

Ma, meniyu da, eno nagebolo po bolo waibao.

Tama nago enaba po wei ponoyu yagameo.

23 Eno mena dwai se, me kolesaga
dwai, me sege yai se dabe me yaliwe?

Eno homugo nago enabolo pusa mao.

24 Magi baso nago ena naga boi bidi gagalama,
ena tudi ola menama, edelebo dawe?

25 Ena da, olo ni yabe dali,
olo nosai sasi isila pabo tiwai dao,
te waligo subigila sasabo tiwai dao.

Tama tibaso, nago ena magi baso wi ilama,
magi baso dene ilama, tagalobawe?

26 Eno tonobo da,
nago eno polobadu gesi bidide yali
sege me konealubo aq ebao.

Tama megii nago te sege wei ponoyu,
ena sege mabo aq ebo.

27 Nago eno saqa haliga sengo gebelali,
tama ena biligobeo.

Tama tiali goli, ena biliyu da, nago ena wali
asobo dao,
ena mena menaba pali.

Tama nago eno saqa pasalu bugagia tonalua
asobo dao.

28 Da bidi dabe dobo da, te ni pago tulama,
damua pabo tiwai dao.
Tama te ugwa te asoba dabego tulama,
popodolo pai tiwai dao,”
Jopgo te po wali.

14

1 Te Jopgo po ma olama, te po wai,
“Da we bidi e tde pwadage sogo bidibo dao.
Tama idago ame nanidu gagalasa,
haniani dwai kolesaga dade pedalobo dao.
2 Da te plauwa tiwai kigamu pedalama,
pio ma sasia pabo tiwai dao.
Tama me e tiwai dao.
Giliga noma pedalobo tiwai,
tama pgo giliga polo halua sabo tiwai dao.
3 Tama tiali goli, nago magi baso dago
kolesaga osabo dawew?
God, ena olo dao.
Tama magi baso nago ena po t ela mobawew?
4 Da we bidi nago gedude meda mu yali.
Tama dego da hasegelama,
da tigi wiegi yai nago gedude ilaibawew? Mu
meni.
5 Da e tde bidabo bubuga dali,
kibu be dali si polo bodolu muai dao.
Bidi mego aga bidabo bubuga bobobage ma ilabo
usu egobeo.
6 Tama tibaso, ena nago tagala palao.
Ena bididu, ena homu dwagi yai emainao,
te s bidi dabego dwagi yai homu
aga s pio silibaso ebo tiwai gilama,”
wali.

7 “Eno koneani, bidigo ni geliyu da,
teda pedalide sele elaluyu, gasa honu
ma pedalobo dao.

8 Tagala, aga page sele polobadu holai
ma sasia pai me.

9 Ma, tde w elaluyu da, te gelai ni
tanede kulubi ma pedalaibao.
Aga holama, gesi ni holoyu,
nologo pedebo tiwai yaibao.

10 Ma, da bidi dabe, da te tiwai ebo menio.
Te da isibo sogo, te da mu tama sia sabo dao.
Tama me badugo da ma subo menio.

11 Me sogo genuai w dali, sigi ge dali si mu
tama sula sabo dao.

12 Te tiwai me, we bidi dabe da isilama,
ma hodalobo menio,
te t dali, dagalu dali si silibo sogoba usu
naibao.

Tama augwali pila mubadi, magi nai mego
augwali me hodologobeo,” wali.

13-14 “Eno homugo nago ena
te isila pali bidi dabego buluba geme
dualigi sogo dao,
te usigi da, ena tede bidiyu,
te nago şeş homu kilabo sogoba usu nigı
pigi dao.

Tama eno homugo nago te enade
homu ma kone palabo sogo bodolu muao.

Ma, bidi me deli isibaso da,
aga ma bidigowe? Mu meni.

Tiali goli ena tonalu da goli, te nago ena ma
bidimainu

bodolu muani usu nagasabo si.

- 15 Tama te sogo naga koneaiba,
naga digi ena nigai da homu yaibao.
Tama nago ena nage pade bidao homu yaibao.
Tama tibaso, ena nago i wabo si nage
paba asaiba, nago i wabo dei.
- 16 Tama te sogo ena bilibode nago bugagia
tonaluaibao.
Tiali goli, nago eno dwai sege nedegobeo.
- 17 Teda nago eno sege sela şanama,
te sege kone me egobe,
te bidigo nai begide bulama,
po daş walama, susiabo tiwai yaibao,”
Jopgo te po wali.

- 18-19 “Tiali goli, eno homugo te nai
dabe pedalogobe yali aş ebo.
Eno subo tigidali nai dabe dolobo subo dao.
Te bomai bulu du dabe alua pelama,
olo tş tiwai pedalobo dao.
Te moni masigi me aga bidali pesage
taga pelama, ibaba kilasai subo dao.
Te bomai wş dabego te masigi ibaba
kidilibo dao, tama tş sela şanama,
gasa buluba sela pabo dao.
Tama tiali goli, God,
te we bidi dabego homugo augwali
bugagia bidigowe homu ebadi,
nago haniani ş elama,
augwaligo te ebo homu silibo dao.
- 20 Nago bomogo augwali aiyaba
elaluama, tama augwali isibo dao.
Tama augwali isila pali sogo,

augwaligo gesabidi gasagi yai pedalobo dao.
Tama nago augwali te isila pali
bidi dabego buluba taga palobo dao.

²¹ Tama nosali da, te we bidi dabe augwaligo
augwa

ogomanibolo genuai nogi mabode,
o ma augwaligo nogi aiyaba elaluama,
augwali hale ilibo si da,
teda te isila pali bidi dabego te şe koneyu,
suyu me egobeo. Mu meni.

²² Augwa tigide dene ebo deli naga konebo dao.
Tama augwali tigide elalubo şeşede gela wabo
dao,"

Jopgo te po wali.

Elifasgo po si sogo ma wai

15

(Daj 15)

Bidi dwai dabe dwai dene saibao

¹ Jopgo po ola silibo si, te bidi Elifas, te Teman
hanu bidigo po wei ponoyu, e tama wali.

² "Jop, nage koneai bidi,
tama nage dwagi yai kolesaga elalubo bidi
dao.

Tiali goli, nago magi baso po hauwa
olama, wali asobo tiwai elama,
pedauwalidu po hauwa dogia pobawe?

³ Nago pogo hwihwi pabo.

Tiali goli, nago po dwagi yai menio.

Tama tego bidi me tau sogobeo. Menio.

⁴ Te tobage pogo te we bidigo kolesaga dolama,
tama augwali God dologode me elalugobeo,
tama aga me kone egobeo.

⁵ Nago dwai se yali.

Nago te tobage pogo naga yali dwai se
aiyaba mesegelainu elama, halubo po tiwai
te obao.

Nago po te ili po wabo bidigo po tiwai.

⁶ Eno nage po tu ela magobeo. Meni.

Naga pogo digi naga ma po tu ela mayu,
tama nago dwai se polo yai dao olama, te ola
mobao.

⁷ Mena tama tialiwe?

Nago homugo bidi me hasia pedalisiabadi,
tama nage ame nani homu eba, agawe?

Godigo te bulu du nigisama ebadi,
naga idago nage ame nai yali bogo. Tega?

⁸ Nage te Godigo te se dabe yaiba obadi,
nage te sogo me nage tede bidai dawe?

Nagaduba deli naga dwagi yai kolesaga
elalubawe?

Tega? Mu menio.

⁹ Nago kolesagago dago kolesaga me edelebeo.

Nago koneani nai me, dago me koneanisei, te nai.

¹⁰ Da tomode ili nisi yai monu dabe bidibo.

Tama augwaligo kibu bego nago ayago
kibu be me edelai dao," wali.

¹¹ "Jop, Godigo homugo nago dene osola sulama,
tama nage homu nagame elama, dua bidi-
mainu
yaibao.

Tama me ma, dago po doanu olama,
tama nagebolo dwagi yai po wai dao.

Tiali goli, nago homugo Godigo
te yainu ebo se te olo da, te homu ebawe?

¹²⁻¹³ Nage noma selama hodaluyu,

God dali wado ebogo nage gedu pe te ebao.
Tama nago haniani dwai po agabolo te obao.
Tiali goli, magi baso nago te tobage kolesaga
ebawe?

14 We me, bidi me, Godigo gedude doloba pai me
elalubeo.

15 Te ensel dabego bidi edelali.
Tiali goli, Godigo augwaligo me badu
kolesaga doloba pai subo menio.
Tama dagalude nai dabe me Godigo
agai gedude dwagi yai menio.

16 Tiali goli, da tode bidi da,
da dwagi yai mu menio.
Dago kolesaga da, damua pai mu dao.
Dago dwai se yabo homu godolo naga ebo dao,
dogoni wa pai bidigo we gegebo tiwai dao,”
wali.

17 “Megi da, Jop, nago eno poba bugagia olo
muao.

Eno sulama yali se nagebolo ola mawaibao.

18 Eno te kolesaga te dwagi yai homu kolesaga
yai

bidi dabede konea sai dao.
Augwaligo te kolesaga augwa ayade digi sai dao.
Tama augwaligo ena ola mani sogo,
te po me duala sabeo.

Augwaligo tigidali mu pusalio.

19 Te hani augwali augwa bulude bidibo.

Tama subigila bilai bidi dabe augwali bidiboba
aselama,
augwaligo kolesaga dolai menio.”

20 “Eno po e tama dao. Bidi dwai dabe da,
dene sesa pidubadi, augwali isibo

sogoba usu nagasaibao. Magi baso meni.
Augwaligo gasa we bidi aiyaba ilama, dolobo
dao.

21 Augwaligo haniani kulukulu odobo si,
augwali wi mu ebo dao.

Augwaligo homugo dwai naigo augwali
dolainu aşobao wabo dao.

Tama augwaligo homugo augwali
bugagia bidibao homu ebode da,
teda bidi dabe aselama, augwali dolama,
augwaligo nai dabe wi sagasobo dao.

22 Augwaligo po koneani.

Dwai nai dabe augwaliba sabolama, te hulua siyu,
tq mesegela sabo tiwai augwali
mesega saiba homu ebo dao.

Tama augwaligo konebo dao.

Augwali te dwai şede augwali geda mugobe
homu ebo dao.

Tama augwaligo koneani,
te boi bidi dabego augwali bobobage
kaşo hwago ela muaiba homu ebo dao.

23 Augwali nai gege biliyu, bilibo dao.

Tiali goli, nai meni yai subo dao.

Tama augwaligo konebo dao,
paşde dwai sogo augwaliba pedalama, tama
be
huliyu,
tq mesega sabo tiwai mesega saiba homu ebo
dao.

24 Augwaligo homu kolesaga dolo meniyama,
tama dwai homu elama, augwali wi mu
yaibao.

Tama tego augwaligo homu kolesaga dolama
mesegelaibao,

- te kingo aga boi bidi dolobo tiwai yaibao,”
wali.
- 25 “Te dwai sogo te dwai bidi dabeba
pedalaibao. Magi baso meni.
Augwaligo homugo God tigidali bomo
elalubo bidide genina mu da homu yaibao.
Tama augwaligo tobolu gagea pelama,
Godigo bomu usu sabo dao,
- 26 te hwıbo ugwa guduyu,
te hwıbo ni name sabele tola selama,
God aga dali hwıgi pabo tiwai.
- 27 Megi da, augwali bugagia bidiyu,
augwaligo tigi genuai elama,
tama nai dabe hauwa elalubao.
- 28 Tiali goli, augwali bidibo hanu dolama,
tama be dabe te pobelebage pesage
tiwai elama, bidi tede me bidigobeo.
- 29 Tama augwaligo moni nai dabe tigidali
hagala silaibao.
- 30 Augwali te dolobo şede geda mugobe.
Teda augwali te hulıa siyu,
tş mesega sabo tiwai yaibao.
God agai şeş e tiwai yaibao, isigo ni delama,
waligo agai yabe da gasaba subigila sela pabo aş
yaibao.
- 31 Augwaligo dwai tibo kolesaga dş wala se-
lama,
augwali homugo tego augwali
dwagi yai mone sesaiba homu ebo dao.
Tiali goli, meni.
Augwaligo dwagi yai nai sabo me usu egobeo.
Augwa tibo kolesaga mu da,
teda augwaligo sabo masigi tiwai.

- 32 Tama augwali kibu be hauwa isişbadi,
 polo isila paibao,
 te sagane ni bidigo gelai tiwai yaibao.
- 33 Te tobage bidi dabego ş hauwa mu ebo dao.
Tiali goli, te ş dwagi yai pedalobo menio.
Augwali e tiwai dao,
 ni waingo wain du walobo tiwai.
Tiali goli, augwali tau isişbadi,
 polo telega pabo tiwai dao.
Tama augwali te ni oliv duduli hauwa walobo
 tiwai.
Tiali goli, te duduli tulaluama, nedu du menia
 tiwai dao.
- 34 Te bidi hani Godigo po wali pişama
 ebo bidi hani da, olo bidaibao.
Augwali wai bşu meni yaibao.
Tama te doloba pai kolesaga işama
 mone sali bidi dabego be isi ulaibao.
- 35 Te dwai dwai ili po olama, tibo po wabo
 homu kolesaga
 te bidigo haliga tomode te we sibigo
 wai haligade pedalobo tiwai ebo dao.
Augwaligo homu kolesaga dali, augwali haliga
 dali si
 te dwai kolesaga yabo homu paşanalubo
 dao.
Tama tiyu, augwaligo haniani dwai ş ebo dao.”
Te Teman hanu bidi Elifasgo te po Jopbolo wali.

Jopgo Elifasgo po wei ponobo po wali

*Jop agai suali, Godigo aga dolobo suali goli,
agai Godibolo aga tau sao po wali*

- ¹ Jopgo po wei ponoyu, e tama wali,
² “Hauwa sogo me eno deli te po naga odali.
Tama ma odobo ena hagela mu dao.
Dagego ena tau me sabeo. Mu meni.
³ Dagego enabolo e tama wali,
‘Jop, nago po olo wę asobo tiwai tebao.
Tama mena sogo pedauwali pania saibawe?
Nago mena homu elaluyu, nage dwai bidiyu,
dago po odaibawe? Meniwe te obao.
Nago po wei ponoyu naga ebo.’
Dagego te po wabo dao.
⁴ Tiali goli, dagebolo walaibao.
Ma, dage ena yaligia dwai bidigi sogo da,
teda eno dagego te ebo kolesaga tiwai dage
dali
megi igi dao.
Eno po hauwa wabo da,
te eno hobede dagebolo ola mobao.
Tama eno tobolu gagamunobogo
dagebolo ola mayu, e tama tiwai igi dao,
te dwai nai dageba pedalibaso, noma siyu
tigi dao.
⁵ Eno pedauwalidu po hauwa olama, dage bomo
ilama,
dagego dene silimainu igi dao.
Tama eno tigi sogo da, te tobage kolesaga dabego
dage mena tama tau saibawe?
⁶ Tiali goli, enaduba ena kone palobo da. E tama
tibo.
Eno po wabode, o ena po pedauwali

pania selama elaluyu da, tagala, tego
ena tau
selama, eno dene silibo meni,” wali.

7-8 “Mu tama, God. Nago eno bomo tigidali mu
silalio.

Nago ena dili hania ilama, eno tigi nomona salio.
Tama tibaso, eno abagi dedego
ena sulama, augwali wi ebao.

Tama augwaligo homugo eno dwai şe yalio
olama,

tama nago ena te dwai şe wei ponobao.

Augwaligo te homu ebo. *

9 Godigo ena suyu, godolo isama,
ena agai boi bidi mu gagabao.

Agai ena dali şeşę genuai mu elama, eno tigi me
dolobo,

te bulu yowigo bulu hasa aga kelego
pepedebo tiwai ebao,” wali.

10 “Bidi dabego ena bobegela sali, enade dwai şe
yainu.

Augwaligo ena gisugu mayu, eno naboge eleyu
ebo.

11 Godigo ena aga tudiba mubo bagego
nogoba munama,

* **16:7-8:** Bidi mebago homugo dago te vesde wali po begelama e tama po waina homu yali, “Mu tamao, God, nago eno bomo tigidali silali. Tama nago eno wai dabe dolama isalio. Nago eno tigi te mu nomona sabo şe ilama, te eno tigi bomo kimi mu meni yai. Tama te bidi dabego ena subo sogo da, augwaligo homugo eno dwai şe yaliwe homu yali, tama nago te dwai şe yali wei ponobo homu eyu, te nago enaba dene mabo şe genuai mu ebao.”

haniani dwai kolesaga ebo bagego nogoba
muani.

12 Polobadu da, ena bugagia bidai dao.

Tiali goli, God aselama, tama eno dogoni
tola selama, dodolama, mu elali.

Tama ena mu dwali.

Agai ena te enego enebo nai me deli ilama,

13 tama agai ami bidi dabego ena enego enebo.

Tama agai eno haliga togali,
tama eno haliga buluba teda solama,
toba tigidali mu tulaluali.

Godigo ena hobede dwasianu me ebeo. Mu
menio.

14 Agai ena obo elama, ena dali hwibo da,
te bomai ami bidigo boi bidi dabego
hanu sainu ebo tiwai te ebao.

15 Polobadu da, ena genuai nogi elalui dao.

Tiali goli, megı da, ena nai meniama, dolama mu
bidiba.

Tama ena hale mu ebao.

Tama au dodobage sela şanama,
hobede ebo ugwa gudama bidibao.

16 Ena gela genina ma wabo digi, eno gedu bo
delama,
tama eno gedu pe mu yali.

Tama eno gesabidi dwai mu elalubo.

17 Eno dwai se me isabadi, tiali goli te sege dabe
eno
tigi olo dali mu pedalali.

Eno gasa bidi dabe dali dwai se me ebeo.

Tama me ma, eno gedu haluasa po me,
ena bilali me, God aga gedude
mu elalubadi goli da.”

Jopgo te po wali.

- 18 “Tq, odao. Ena isibo sogo te eno kaneme
tulalubo si da,
nago te kaneme haluamo. Menio.
Nago te kaneme pepeli dilide elalumainu sula
tagalao.
Tama agai God i olama, te seęę dodolomai
yaibao.
- 19 Tiali goli, eno koneani, bidi me bidibo,
ena pageđe bidabo bidi dagalude bidibo.
Agai koneani, eno magi dwai se me ebe.
Tama agai eno po tau selama, bomo ilaibao.
Tama tiyu, eno po tu ebode ugwaba ela holaibao.
- 20 Te eno abagi dedego ena godolo isamaiyu,
ena dolobo.
Tiali goli, eno Godibolo gela geninama wabo dao.
- 21 Tama eno homugo te ena bidabo bidi
agai ena tau somainu yaiba,
te God dali po dodolobode,
te bidigo aga abagi po dodolobo tau sabo yali
gilama.
- 22 Magi baso meni.
Ena bidibo sogo bodolu pewardage mu elalubaso,
eno homugo kibu be deli o si elalubao.
Tama ena isibo sunumidu pelama, tama ena ma
asogobeo,” wali.

17

- 1 “Ena mu dolama, eno hoboludu ogwa wai bomo
meni yai pedelama, tama ena isabo sogo
maga mu yagasalio.
Tama gu pagego ena teba asobo tonalubao.
- 2 Bidi dabe ena bagua selama dolaluyu,
tama ena posobo po wabo.

Tama eno augwaligo te dwai kolesaga augwa ebo suali.

³ God, ena digi eno nago po tų ebode ugwaba ela hologobeo.

Bidi me deli bidibadi bogo ena pesage hasegelama,

tama po tų ebode agai e tama omai, eno dwai şe me yai menio po omainu.

Tama nosali da, eno dwai şe me ebo si da, teda te bidigo eno pesage selama, tama nage dali po tų dodolamainu.

Te tobage kolesaga yabo bidi mu meni ena tau siyu.

Tama tibaso, naga digi naga bidi gagalama, tama eno pesage sao.

⁴ Eno e abagi dedego ena tau sogobeo. Magi baso meni.

Nago augwaligo homu kolesaga paliama, tama augwali megi kuna konebo meni.

Tama augwaligo ena aiyaba elaluabo homu naga ebo.

Tama tiyu yaide, nago augwaligo ena aiyaba elalumainu sula tagalamo. Menio.

⁵ God, nago polo po me kone palao.

Te bidi mego aga abagigo mone dabe sabo homude

aga abagi olo dali po tų ela mobaso da, teda te bidi aga dali, aga wai puluba dali si augwa te yali dwai kolesagade dene nosali saibao," wali.

⁶ "Megi da, Godigo ena şeş mobaso sulama,

tama we bidi augwaligo eno gesabidiba peşå
şåbo.

Tama tigidali bulu badu ena posobo po weyu,
e tama wabo,

‘Suao. Jopgo dwai kolesaga mu yai digi,
tama aga dwai nai mu te dolobao,’
augwaligo te po obao.

⁷ Ena homu seęę mu elama,
tama ena gela genina mu obao.

Tama tego eno gedu bę delama,
tama eno bugagia tonogobeo.

Tama ena dili pulu hæ mu yali.

⁸ Te doloba pai bidi dabe augwali
magi naide dwai se me isawai bidi dabe
augwaligo e nai eno tigde pedalobo
sulama, augwali noma salio.

Tama augwaligo suali,
dwai bidi dabe bugagia bidibo suali.

Tama augwaligo augwalide homu sebę mu yali.

⁹ Tiali goli, tagala. Te doloba pai bidi dabego
augwa

dwagi yai kolesaga tagalogobeo. Menio.

Augwa doloba pai kolesaga naga yainu
bomo mu yaibao,” wali.

¹⁰ “Abagi dede, megi da, dage hodaluama, po ma
wao.

Tiali goli, eno dagego po odobo sogo da,
teda eno homugo e tama tiaibao.

Dage me deli dwagi yai kolesaga dali,
homu kolesaga meni yai te yaba waibao.

¹¹ Eno bidibo ula pađe mu tama sia sainu ebao.

Tigidali nai dabe eno godolo elama yainu yali şe
dabe,
megi da, eno ma egobeo.

¹² Ena hulua sai madi me bidibao.

Tama eno abagi dedego menio po wali.

Nage ulade bidiba wali.

Augwaligo te po wali, 'Nage moni homu igi.

Pađe ula yaibao,' wali.

Tiali goli, eno suali da, moni hulua sai mu elalubo.

¹³ Isai bidi dabego bulu naga eno tonaluyu,
tama te da eno be elalubo ađ igi sogo da,
teda ena dwai bidigi dao.

Tama ena te bulude pila muyu,

tama huli sesabigo ena mesega sai elalugi da.

¹⁴ Tama eno te gų page e tama nogi yaibao, 'Eno
aya.'

Tama dwasianu osogane dabego eno tigi tuaiba.

Teda eno augwali e tama nogi yaiba,

'Eno ida dali, abe dali si,' wagi da.

¹⁵ Tama eno homugo tama tidali,
nosali te şeşe sia selama,

ena bugagia bidaiba homu idali,

teda eno olo dali tonaluidali.

Tama dego ena bugagia ma bidaiba po waibawe?

¹⁶ Tama ena isilama,
te isibo bidi dabego buluba aiya dulubo si da,
teda eno homugo ena bugagia
bidabo sunumi elaluaibawe?"

Jopgo te po wali.

Bildatgo si wabo po wali

Godigo dwai bidi dabebolo dene geninama mu mabo dao

¹ Jopgo po wala silibo si, te bidi Bildat te Suha bulu bidigo po wei ponoyu, e tama wali.

² “Jop, nisu nago pedauwali pania saibawe? Nago naga po bolo hasia bugagia kone palao, tama dago nage dali po waibao.

³ Magi baso nago da kau kibu yaligia kolesaga meni yai dao homu ebawe?

⁴ Naga şebęgo naga ma me te dolobao.

Jop, mena tama tialiwe?

Nago homugo Godigo homu kolesaga hasegelama, nago homu kolesaga wali asomaina olama ebawe?

Agai seęe mabo da dwai kolesaga ebo wei ponoyu, tama tibo dao.

Tama agai te kolesaga hasegelegobeo.

Agai tigidali nai dabe nigilama, augwa pesagede muai dao.

Tama agai augwali sela şagobeo.

Agai te masigi sela şanama, tų olo tagalogobeo.

Mu tama, mu menio.

⁵ Dwai kolesaga ebo bidi dabe augwali dene sabo dao.

Godigo augwali silibo da, te bidigo lam sole sula sabo tiwai ebo dao.

⁶ Tama te bidi dabego augwa bedelam sole ula me elalubo sugobeo.

Aga bede te hulua saibao.

⁷ Tama te bidi dabe augwali bugagia bidibo sogo da, augwali bomo elama, bilibo dao.

Tiali goli, augwali sege sabo sogo da, augwali mage

basia selama, dua dua naga bilibo dao.

Augwaligo gasa bidi dabede

dwai se yabo homu ebo dao.

Tiali goli, augwaligo ebo homu geda munama, te homugo augwa ma dolobo dao.

⁸ Augwali te bulu hasa te kede tubo tiwai dao.

Augwali te bidigo te bulu hasa sainu to dogai digi, te hasa tulalubo tiwai dao.

⁹ Augwali te hasa dabe bade tola sabo tiwai dao.

Awe, augwali te kede mu da walaibao.

¹⁰ Augwali te bidigo hasa tola sainu elama, bono gebelama, tola sabo tiwai dao.

Tiali goli, te ke nanani bidi aga ma tola si da.

¹¹ Augwali wi mu ilabo nai dabe da, te da tigidali bulu badu bobegela sai elalubo, augwali bilabo madi," wali.

¹² "Polobadu da, dwai se ebo bidi dabe bugagia bidai dao.

Tiali goli, megi da, augwali habuge elama, nasi mu ebo.

Tama dwai sogo pedalobogo augwali dolainu no sealubo.

¹³ Gasi me deli dwai mu pedelama, tama te bidi dabego tigi nogo sa ga dolama, augwali isilaibao.

¹⁴ Augwaligo homugo tibo augwa be dali, augwa mone dali sigo augwaligo bidibo ula usu ilaiba homu ebo dao.

Tiali goli, isibo kolesagago augwali augwa bedu guda sawaibao,

tama augwali te isali bidi dabe dali bidigi paibao.

- 15 Augwali isilama nosali da,
augwa hani dabe deli augwa te bede
bidabo me bidigobeo.
Tama tibaso, gasa bidi hani aselama,
tama augwa masigi salfago nigai pauda
te bede gelama,
tama dwai denami sela şawainu yaibao.
Tama bidi dabe augwali te bede ma bidainu usu
yaibao.
- 16 Dwai kolesaga ebo bidi dabe da, mu sia saibao,
te ni aga pedali dali, nologo dali si sasia
pelama,
damua pabo tiwai yaibao.
- 17 Tama we bidi dabe augwali homu gegeda
paibao,
tama te bulude augwa nogi sia saibao.
- 18 Te bage augwali bididuali sogo da,
augwaligo giliga ula suai dao.
Tiali goli, isibo augwaliba asaligo
augwali hulua sai madi mu pali.
- 19 Augwa hani da, mu hagawaibao.
Tama augwa wai puluba, o augwa wegigo wai
dabe
augwa bulude me bidigobeo.
Mu meni. Tigidali mu isila paibao.
- 20 Tama te giliga asobo badu bidibo
bidigo me, giliga dega sabo badu bidibo
bidigo
me, te dwai şe te bageba pedelali po
odama,
tama augwali noma selama, wi mu yaibao.
- 21 Te tobage dolobo şe ebo,
te Godigo po wali pişama ebo bidi hani dali,

augwa bulu dali side te şe pedalaibao.”

Te Suha buludu asali bidi Bildatgo te po Jopbolo pusali.

Jopgo Bildatgo po wei ponobo po wali

19

(Daj 19)

Jop aga mu dolama, agaduba mu bidali

¹ Tama Jopgo Bildatgo po wei ponoyu,
e tama wali,

² “Dagego pogo ena dolama, dene genuai mu te mobao.

Nisu dagego te po tagalaibawe?

³ Megi da, hauwa sogo mu dagego
ena dolama, aiyaba elalubao.

Dagego ena dali boi hwiagasiyu tiwai yali,
tama dagego te şe ebode hale menio.

⁴ Tiali goli, mu tama, Godigo gedude
eno dwai şe me yaibaso da, te da ena şe naga
dao,
te dagego şe meni.

⁵ Dagego homugo dage dwagi yai bidi dabe dao
olama,
ena dwai şe ebo bidi dao homu ebawe?

Dagego homugo e dwai şe eno tigde yaibaso,
eno dwai şe yali dao olama,
dagego ena po tu ela mayu ebo.”

⁶ “Tiali goli, dolo koneao, eno dwai şe me ebe.
E şe dabe yali God aga homugo digi yalio,

- tama te dolo menio.
Agai ena aga şuğ şabo naide tola salio.
7 Godigo ena diluai şe mu elama, elalio.
Tama tibaso, eno agai ena taga palomainao
olama,
i bomonama mu obao.
Tiali goli, agai eno i wei ponobeo.
Tama agai ena dali doloba pai şe ebeo.
8 Agai eno sunumi paliali, tama ena pabo usu
egobeo.
Tama agai te sunumi hulua selama,
tama eno te sunumi suabo aq ebeo.
9 Agai eno dwagi yai nogi dolaligo da,
tama megi da, we bidi dabego ena
dwai bidi da homu ebao.
10 Agai ena dolama, te bidigo be
sese mu huğibo tiwai yalio.
Eno homugo tiali agai ena bugagia
bidimainu tau saibao homu yai dao.
Tiali goli, agai eno te homu sese sela şayani,
bidigo te sagane ni guda şabo tiwai yai.
11 Godigo ena aga boi bidi homu elama,
tama ena dali şeşę genuai mu yali.
12 Aga boi hwıbo ami bidi dabe tagala palali.
Tama augwaligo ena dolabo sunumi nidigi ase-
lama,
tama eno be bobegela selama,
tama ena dali hwıali," wali.
13 "Godigo ena ama sologo ena tagalama,
digibulu bidimainu yali.
Tama eno abagi dedego me ena me konebe.
Augwaligo gedude ena gasa bulu bidi aq ebo.

- 14 Tama ena deli kanemego me,
ena abagi dedego me, ena mu tagalali.
- 15 Te bidi dabe eno beba me sogo
bidagasiyu yali bidi dabego me,
augwaligo ena mu gageda palalio.
Tama eno şe we dabego ena konebe.
- 16 Eno ena şe bidi i wabo dao.
Tiali goli, agai eno i wei ponama, enaba asobo
menio.
Eno ena homu dene yabo po aga dali obadi digi,
usubeo.
Agai ena homu dene elama, ena suagasobeo.
- 17 Eno po wabo si da, eno keledu dwai kugumini
ebo,
tama ena we mugo ena pagede bidabo
hagela ebo.
Tama ena ama solo mugo ena tonobo da,
olo nai tonobo ąq ebo.
- 18 Tega! Ena be nani dwasianu
ogwa dabego ena posobo po olama, ena
dolobo dao.
Ena gasaba me hogodasa pabo si,
augwaligo enabolo dwai po wabo.
- 19 Ena age solo mugo me ena godolo me ebeo.
Tama bidi dabe eno godolo mu yali bidi dabe,
augwaligo me ena tudi ola menama,
ena aiyaba elaluainu ebo.
- 20 Ena dili pulu ha elama,
ena mu nomona selama, bomo menia pali.
Ena mu dolama, ena mu isabo ąq yali.
Awe, pađe mu ena isai dao," wali.

21 “Dage eno abagi dabe, dagego ena hobede elama,

tau sama. Magi baso meni.

God aga nogogo mu ena elama,

tama ena dolali elaluba.

22 Magi baso dagego ena dolobao,

Godigo ena dolobo yali gilama?

Dagego ena dwai bidibo sulama goli,

magi baso ena aiyaba elaluainu po

hauwa mu haniani po obawe?” wali.

23 “Hobede mu da.

Eno homugo bidi mego eno po buku me

delide aşea po wagi da,

eno po hagaidali weyu, me elalumai igi dao.

24 Eno homugo augwaligo eno po

masigi togolama, aşelama, tede elalumai

igi dao.

Tama te po tigidali sogo tede elalumainu.

25 Tiali goli, eno koneani, bidi ena pagede bidiyu,

te ena ma dobola sabo te bidi bidibo.

Tama nosali aga aşelama, e tede dodolagasaiba.

26 Eno e tigiwali da, hasia dolaibao.

Tiali goli, ena tigiwali dali me bididu da,

teda eno God sueibao.

27 Awe, gasa bidi dabego naga God sugobeo.

Menio.

Ena digi me ena God sueibao.

Ena aga suabo homu bomo mu ebao.

28 Dagego e tama wabo dao,

‘Dago Jop po tu ela mabo kolesaga tagalogobe.

Magi baso meni. Te dolali şe page

aga tigide te elalubao,’ dagego te po wabo

dao.

29 Tiali goli, dage digi dua dao.
Dagego te tobage pogo Godigo şebę hodolaibao,
tama agai dage dene genuai mu mawaibao.
Tama agai te şę ebo si da, dagego koneaiba,
dwai şę ebo bidi dabe augwali
Godigo po tų eboşa sabolaibao,”
Jopgo te po wai.

Sofargo si wabo po wali

20

(Daj 20)

*Dwai bidi dabe pęwadage sogo bugagia
bidaibao*

¹ Jopgo po ola silibo si, tama te bidi Sofar te
Nama tų bidigo po wei ponoyu, e tama wali.

² “Jop, odao. Nago pogo ena noma selama,
tama ena homu hauwa mu te ebaos.

Tama eno nago po polo wei ponaibao.

³ Nago wado po eno polo odali.

Tama tego da hale mu ilali.

Tiali goli, eno dwagi yai homu kolesaga elalubao,
tama eno nago po dolo wei ponaiba.

⁴ Nago koneani, polobadu gagalasa mu da,
polobadu Godigo we bidi tųba tagalalidu
gagalasa,

megiba usu nagasali da,

⁵ te dwai kolesaga ebo bidi dabe augwali

pęwadage sogo

tųde bugagia godolo elama, bidai dao.

Te God tudiba mubo bidigo bugai

homu ebo sogo te bobobage menio.

⁶ Te tobage bidi genuai bidi nigilama,

genuai nogi te we bidigo gedude saibao.
Te bidi aga te bulu du tiwai p̄ dali d̄ai elalubo
tiwai dao.

⁷ Tiali goli, te bidi aga di dolobo tiwai dolaibao.
Tama aga sesemane mu hagawaibao.

Tama bidi dabego aga polobadu sulama
koneani bidi dabego da,
augwaligo e tama po waibao, 'E bidi mage se
yaliwe?

Megi da, aga menade bidibowe?' te po
waibao.

⁸ Te tobage bidi aga te hulide ebo nade
hagabo tiwai deli sogo hagawaibao.

Awe, bidi dabego aga mu ma sugobeo.

⁹ Mu tama mu, aga, aga bulude munu ma
bidigobeo.

Tama tede bidibo bidigo aga munu me sugobeo.

¹⁰ Tama aga wai pulubago augwa ayago wi sali
nai

te nai meni yai bidi dabebolo wei ponaibao.

Te doado bage aga digi

te nai meni yai bidide wi sali nai wei
ponaibao.

¹¹ Ma, aga gesi bidide bidiyu,

bomo hauwa mu elalui da,

teda deli sogo tama aga isaibao.

Tama aga bomo sese mu tama siliyu,

aga te ḡu pagede pila muyu elaluaibao,"
wali.

¹²⁻¹³ "Te dwai bidi dabego dwai kolesaga
godolo ebo dao.

Tama augwaligo

te dwai kolesaga tagalabo homu ebeo,
te bidigo pusai nai godolo ebo tiwai
tama aga hamena dologoba munama,
tama te nai pusu polo siliså emainu.

14 Tiali goli, augwa dwai kolesagago augwa
ma dolaibao,
te tubo nai te bidigo haliga tomoba
pabo tiwai yali gilama,
tama augwa haligade te dwai gulago
nabi tiwai pedelama,
tama nosali augwa ma dolaibao.

15 Dwai bidi dabego mone dabe hauwa mu
sisinibo dao,
augwa te nai wi sabo kolesaga ebogo.

Tiali goli, Godigo te kolesaga sela şawaibao,
te bidigo nai hauwa dalama,
tama ma bugulobo yali gilama tiaibao.

16 Te tobagego sisinibo naigo augwa ma dolaibao,
te gula manigo bidi gąų kelama,
agai dwai nabigo augwali ela isilibo tiwai
yaibao.

17 Augwaligo te nai dabe sisinibo si da,
augwaligo homugo te nai dabe elalubaso,
augwali bugagia bidiyu,
dwagi yai homu yaiba homu yali.

Tiali goli, augwaligo te homu kolesaga geda
muaibao.

18 Augwali olo dali bomai şę yali, te mone dabe,
te nai nai dabe olo dali bomai şę yali.

Tiali goli, augwali te nai dabe nogo tolaluyu,
dwagi yai homu idugobe. Magi baso
meni.

Godigo yaide gasa bidi dabego

augwaligo te nai dabe somainu yaibao.

19 Agai te tama tiaibao. Magi baso meni.
Augwaligo nai meni yai bidi dabe hobede işama
yali pode.

Meni. Augwaligo augwalide dwai şe yali.
Tama haniani tibo şe elama, tibo po olama,
gasa bidigo be dabe sali.

20 Tigidali sogo augwaligo gasa bidigo
nai sulama, peşu eyu yali.

Tama augwaligo te nai dabe sabo
hodo me dolabo homu me ebeo.
Tama tibaso, God augwaligo te godolo ebo nai
me tolalumainu sula tagalabo homu ebe.

21 Mena nai dabe augwaligo me godolo yali da,
teda augwaligo siyu naga ebo dao,
te bidigo dwagi yai tubo nai sulama, tula siliyu
yaide,

dage me tagalabo homu ebe tiwai yali gilama.
Tiali goli, te dwagi yai sogo
te pewardage sogo bidama, tama sia
saibao.

22 Augwaligo te dwagi dwagi yai nai dabe
elalubo sogo da,

genuai şeşego augwali mesegelama,
tama dwai dene dabego augwali
aiyaba mu elaluaiba," Sofargo te po wali.

23 "Te nai dabe hauwa sabo homu yali bidi dabe
da,

teda Godigo augwaligo nai hauwa
mu somainu sula tagalaibao.

Tiali goli, te sabo homu ebo nai dabe dao,
te dwagi yai nai dabe meni. Menio.

Godigo te bage dali şeşu genuai mu eyu,

tama agai haniani seęe augwalibolo
menama,

tama augwali mu paęana paibao.

24 Agai boi bidi dabe teba tagala palaiba.

Te augwa hwıbo ge hwaę dali,

ene te brasgo nigai dali, tama tagala
palaibao.

Tama te dwai bidi te boi bidigo hwaę

tolasa asobo sulama, wi pobaso da,

teda te boi bidi dabego enesigi selama,

ene te bras ula yaigo enaibao.

25 Tama te enego augwali tigide teda paibao.

Te dwai bidi dabego te enede augwaligo

kaneme elalubo subaso da, augwali wi mu
yaibao.

26 Tigidali wa hulu dabe, mone dabe,

augwaligo sisinani nai dabe da, sese dola
silaibao.

Tama te dwai bidi dabe dali,

augwa we wai puluba dali sese,

te bidi mego dalisama yai iside sese hagala
silaibao.

27 Dagalı aga digi te bidi dabego seęe hanilaibao.

Tama toęo me po tuę ela mawaibao.

28 Godigo augwali dali seęe mu yaibao.

Te agai augwaligo dwai seęe wei ponoyu da,

teda augwaligo mone nai dabe

sese hagala silaibao, te genuai weę asiyu,

augwaligo nai dabe sese da selasa pabo tiwai
yaibao.

Tama deli me elalugobeo.

29 Godigo te dwai seęe ebo bidi dabego

te dwai seęe somainu daę ilai dao.

Awe, augwali te silibo tiwai emainu tiwai dao,”
Sofargo te po wali.

Jopgo Sofargo po wei ponobo po wali

21

(Daj 21)

Dwai bidi dabe augwali bugagia bidibo po

- ¹ Tama te Jopgo po wei ponoyu, e tama wali.
- ² “Eno homugo dagego olo bugagia
eno po waboba munama, odao.
Tama dagego tama tiyu da,
teda dagego eno homu dwagi yai bidimainu
ilaibao.
- ³ Eno po bolo omainu sula tagaliyu bolo yao.
Tama eno po wala silibo si, tama da,
Sofar, nago ena posobo po ma waganio.
- ⁴ Tiali goli, odao. Eno bidi dabede po elalubowe?
Mu menio. Eno Godide po elalubo.
Tama tibaso, eno haliga dene mu ebao,
agai eno po wei ponisa ebo pode.
- ⁵ Dagego ena bugagia tonalua.
Tama dage noma selama, hodaluyu yaide,
duga nogo gaugo halua naibao.
- ⁶ Eno te dwai nai dabe enaba pedlaliba homu
ebo sogo da,
ena wi genuai mu elama, noma genuai mu
sabo dao,” wali.
- ⁷ “Magi baso Godigo dwai kolesaga ebo bidi dabe
sula tagalama, tama augwali bugagia
bidama,

augwali monu dabe ebo da, agawe?
Tama magi baso agai augwali genuai nogi se-
lama,
nai dabe hauwa elalumainu sula tagalaliwe?

⁸ Te bidi dabe augwa wai puluba dali
waj wai puluba dali si bidibo.

Tama augwali bidiyu, augwa
te wai puluba genuai ebo subo.

⁹ Te dwai kolesaga ebo bidigo
we wai dabe bugagia augwa bede bidibo.

Tama magi nai mego augwali wi me ilibe,
tama Godigo augwali dene me ilibe.

¹⁰ Augwa bulmakau kibu omaigo so kibu tabi
ilama,
tama augwa wai dwagi yai saganama, me
isibeo.

¹¹ Te bidi dabe augwaligo wai puluba
hauwa mu bidibo,
augwa sipsip kibu namba tiwai bidibo.

Tama augwa te wai puluba teabi subigila
ola bilimainu sula tagalobo.

¹² Bidi dabego gita dali, temborin dali,
ona dabe tama eliyu, dwagi yai hwa mu
wabo.

Tama te wai dabego dwagi yai homu ebo teabi
wabo.

¹³ Tigidali sogo dwai bidi dabe augwali
bugagia bidiyu ebo.

Tama augwali isilama,
isibo bidi dabego buluba painu ebo si da,
augwali gasi elama, dene me eyu ebe,” wali.

¹⁴ “Te dwai kolesaga ebo bidi dabe bidibadi,

augwaligo Godibolo e tama wabo dao,
'Nago da taga palama, naga pao,' wabo dao.
'Dago nago po odama, wali pogobeo,' wabo.
15 Me ma, augwaligo e tama wabo,
'God te Tigidali Bomo Elalubo, te dewe?' wabo,
'dago magi baso agaba lotu po weyu,
aga dologode elaluaibawe?
Tama dago ma agaba gedu haluasa po weyu da,
dago mena dwagi yai nai saibawe?'
Augwaligo te tobage po wabo dao.
16 Te bidi dabe augwali bugagia bidiyu,
nai dabe hauwa mu sabo dao.
Tiali goli, te nai dabe augwa bomogo naga
te nai sabo menio.
Tama tibaso, eno te dwai bidi dabeba olo mu-
nama,
augwaligo po wali, me kolesaga wali
pogobeo,"
Jopgo te po wali.

17 "Eno suali, Godigo dwai bidi dabe
hauwa sogo isilibo menio.
Tama hauwa sogo God dwai sogo augwaliba
munama,
tama augwali dene sabo menio.
Tama Godigo te bage dali şeş ebo sogo da,
te hauwa sogo augwalibolo dene mabo meni.
18 Eno suali, Godigo hauwa sogo augwali
te bomai waligo sasi nosai sela şabo aş ebo
menio.
19 Bidi dabego te po wabo dao,
'Godigo dwai şe ebo bidigo wai dabe dolobo
dao,'
wali,

‘augwa ayago dwai seęę wei ponoyu.’
Tiali goli, eno homugo te kolesaga dolo meni.
Teda Godigo te dwai bidi dabe augwa tigide digi
te dene maiabo goli da, teda augwaligo
koneaibao,

Godigo augwa dwai seęę dolo ponobo dao.

²⁰ Awe, augwa digi sulama, dene
konemainu te Godigo seęę,
te God Tigidali Bomo Page Bidi.

²¹ Tama augwali te isibo bidi dabego
buluba bidigi pabo si da,
augwaligo augwa we wai puluba
mena tama bidibo olama, kone me
egobeo,”
Jopgo te po wali.

²² “Te ensel sibigo da edelalio.

Tiali goli, Godigo augwaligo kolesaga osola subo
dao.

Tama tibaso, dego God ola mabo usu yaiba,
te mena kolesaga dwagi yai dabe emainu.
Bidi meni.

²³⁻²⁴ Eno sulama, we bidi me badu
augwa bidibode dwagi yai bugagia bidibo
suali,
te doęai hauwa yai hasa tiwai dao.

Augwali gasi me isama, seęę me isama, tama
bidama,
augwa isibo bodoluba sabalobo si tama isiyu
ebo.

²⁵ Tama me badu we bidi bugagia bidibo meni.
Te we bidi dabe augwa
bidibo ula hagede kone palama, ha ebo dao.
Augwali dwagi yai homu godolo isiabadi,

tama augwali isiboba usu nagasobo dao.

²⁶ Tiali goli, tigidali we bidi isiyu naga ebo dao.
Tama augwali tigidali gų pagede deli madi kigil-
ama,
pila muyu, da tiwai si naga ebo dao.
Tama te osogane dabe augwali tigide pağabo
dao,” wali.

²⁷ “Eno polo koneani, dagego homu dabe.
Dagego ena aiyaba elaluabo homu naga te ebao.

²⁸ Dagego te po wali,
‘Te dwai dwai şe dabe te genuai bidi dabe
te dwai kolesaga ebo bidi tigide pedalobo
dao,’
po wali.

‘Tama augwaligo be dabe sese dolobo dao.
Tama bidi dabego augwali ma subo menio.’
Dagego te po wali.

²⁹ Tiali goli, eno homugo dagego iba peyu,
eda soayu ebo bidi dabebolo
po hanalube yali pogo te gasa bulu taga
solama,
pabo bidi dabebolote dwai şe ebo bidi
dabede mena
tama tibo dawe po hanalubeo.

³⁰ Mu tama. Augwaligo dagebolo e tama waibao.
Te God şeşelama, tama dwai şe pedalumainogo
elama,
tama we bidi hani deli pesage badu dolainu
da,
teda agai te dwai kolesaga ebo we bidi
dolobo menio.
Menio. Augwali bugagia bidimainu sula tagalobo
dao.

31 Tama tibaso, dego dwai kolesaga ebo
bidi dabe po tų ela mawaiabwe?
Bidi mego augwali po tų ela maiabo menio.
Tama augwaligo dwai kolesaga wei ponainogo
augwali tigide dene ilabo bidi menio.

32-33 Tama te dwai bidi dabe
isibo sogo da, we bidi hauwa mu sisinaga-
sobo dao,
bidigo augwali nedebo usugobeo
Tama augwaligo agai tigi sela pelama,
gų pageba pubaligi pabo dao.
Tama bidi me badugo augwaligo gų page
bugagia tonalubo dao.
Tama dwai bidi dabe gų pagede bugagia pila
mubo dao.

34 Eno te tobage kolesaga
te dwai şę yali bidi dabede pedalobo subaso,
eno te homu ebao, dage ili po olama,
gani bole ebo bidi dabe dao.
Dagego homugo te dagego enabolo pogo
eno haliga dili ilimainu ebawe? Te bage?
Hobede ebo.
Te po dabego ena deli me tau sabeo,”
Jopgo te aga abagi selabolo te po wai.

Elifasgo sela wabo po pusali

22

(Daj 22)

*Ma, Jopgo homu begeligi sogo da, teda Godigo
agade dwagi yai şę mu igi dao*

¹ Jopgo po ola silibo si, te Elifas hanu Teman
bidigo po wei ponoyu, e tama wali,

² “Da olo bidi dabego God tau sabo şę dabe ebo

usugowe?

Mu meni. Te koneai bidi dabe me usu egobeo.

³ Nago homugo nago doloba pai kolesagago
God Tigidali Bomo Elalubo Bidi agai yabo şe
tau saibawe?

Ma, nago dwagi yai kolesaga naga
eyu da, nago homugo tego Godibolo
dwagi yai ilaibawe? Mu meni. *

⁴ Ma, nago homu nago Godiba lotu po weyu,
tama aga dologode bidibaso, agai nage
sesanama,
nage po tu ela mani, nago te homu ebawe?
Te mu meni.

⁵ Jop, nago haniani dwai kolesaga mu yai dao,
tama silibeo.
Tama te po pagede naga God nage po tu te ela
mobao,"
wali.

⁶ "Nago e tama kolesaga yai dao.
Nago naga abagi dabe negeli mani, tama aug-
waligo
nagebolo augwa doado bage meba osogo
menama,
tonalumainu yali.

Ma, augwaligo te negeli sali dolo wei pone-
şabaso da,
teda nago te sali nai mu sobaso, usu yaibao.
Mebago nagebolo augwaligo ugwa nagebolo
te tiwai osogo mani.

Tiali goli, augwaligo te negeli wei ponai goli,
nago augwalibolo te ugwa wei ma masişabaso
da,

* 22:3: Jop 35:6-8

- augwa tigi haluabo ugwa meni. *
- 7 Bidi dabe augwaligo dogoni aloa sali,
tiali goli nago augwalibolo wę mawai menio.
Tama me nago augwali nasi ebadi,
nago augwali nai mabeo.
- 8 Nage genuai bidi, tama nage genuai nogi yali.
Nago tama tiyu yai nago homugo tigidali
şę nagaduba homugo yaibao wali.
Tama nago gasa bidi dabego tų dage dali sai dao.
- 9 Me te we sibi augwa bidi isai baso, augwali
aselama,
nagebolo augwali tau sao obadi,
nago augwali tau sabeo. Menio.
Nago augwali sela şabaso, augwali pai dao.
Tama tiyu yaide,
augwaligo wai puluba dabe me
dwagi yai tau me siyu, tama bugagia
bidibeo.
- 10 Nago te kolesaga dabe yai dao.
Tama tiyu, megi da, nage tola selama,
nage dolabo nai dabego nage bobegela se-
lama,
dolabo nai polo aselama, tama nage wi
ilibao.
- 11 Te hulua sai tiwaigo nage mesegelama,
tama nago nai dabe me sugobeo.
Me te dene mabo şę hauwa nageba pedelai dao,
te wę genuaigo nage te mesega sali tiwai
dao," wali.

* 22:6: Te Elifasgo te Jobgo te şę ebao po wali kolesaga, te bomo yai pogo te Israel dabe augwaliba habu mu selibaso, augwaligo te şę isawani şę po. Te buku Kisim Bek Daj 22:26-27; Lo 24:6; 24:10-13, tede dabe te po elalubo suo.

12 “Jop, suao, te hq dabe tigidali ugwanu mu elalubao.

Tiali goli, God te dagalude bidiyu,
aga te hq dabe edelama, ugwadu mu bidibao.

13-14 Eno homugo tego nago homu kolesaga
hodaluama, nago e tama po wabo dao,
‘Godigo mena nai dabe koneaniwe?’

Aga dagalude ugwadu mu bilibo dao,
tama moni pqgo aga mesega sali,
tama moni hulua saligo aga mesega sali.

Tama agai da subeo.

Agai dago kolesaga mena tama dagalogowe?’
nago te po wabo dao,” †

Elifasgo te po wai.

15 “Tiali goli, Jop, nago mena tama tialiwe?

Nago tigidali dwai sunumidu painu bomu genuai
ebawe?

Te da, te dwai kolesaga ebo bidi dabego
wali pabo tu dao.

16 Augwali monu dabe isašo sogo,
deli sogo tama Godigo augwali silali dao.

Augwali te be me te genuai wę sesegede elaluai,
te wę asiyu, te be dolama, masigi dali,
ni nami dali si, te węgo tolasa pabo tiwai
yali.

17 Te bidi dabe augwaligo Godibolo e tama wali,

† 22:13-14: Te Elifasgo Jopgo homude elalubo şę agai konebe homu ebao. Jopgo te tama po wali, Godigo te dwai kolesaga ebo bidi dabe dolobeo wali po te Daj 21:29-33 tede elalubo suao. Tiali goli, Jopgo te tama me wabe, Godigo te dwai kolesaga ebo bidi dabe susayı, tama agai augwaligo ebo kolesaga dagala subo meni, te po agai wabeo.

- 'Nago da tagalama, naga pa,' me ma augwaligo
e tama wali,
'God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo dade
magi şe mu ebo usugowe?'
- 18 Tiali goli, augwaligo konebe,
Godigo digi augwalibolo
te dwagi yai nai mawai da homu ebe.
Tama tibaso, eno olo te dwai bidi dabego poba
olo munama,
augwaligo homu kolesaga wali me pogobeo.
- 19 Te doloba pai bidi dabego Godigo
dwai bidi dabe tigde dene ilibo suali,
tama augwali tede
dwagi yai homu pemene ebo dao.
Tama dwai kolesaga magi naide
meni yai bidi dabe da, augwaligo
te dwai bidi dabe keņe po wabo dao.
- 20 Augwaligo e tama wabo dao, 'Dwagi yai mu
da,
te dago boi bidi dabe polo dolai yabo.
Tama isigo augwaligo dwagi dwagi yai nai
dela pela silalio,' te po wabo."
Elifasgo te po wali.
- 21 "Megi da, Jop, odao.
Megi nago God dali po dodolama,
tama dedeli homu yao.
Ma, naga tama tiyu da, teda agai nage usu ma
ilama,
tama nage bugagia ma bidaibao.
- 22 Nago agai nage mawainu ebo
kolesaga po nago tigidali sao.
Tama agai po nago homude bugagia mu muao.

- 23 Nage God Tigidali Bomo Elalubo Bidiba
ma asiyu da, teda agai nago seşe sela
şana silama,
tama nage bugagia ma bidaibao.
- Tama nago te dwai kolesaga tudi ola menama,
tama nage te tobage kolesagade digibulu
bidao.
- 24 Te nago dwagi yai gol masigi tigidali
te dwai madi şana silao, tama tiyu da,
usu yaibao.
- 25 Tama nago God agai nago homude
te dwagi yai gol dali,
silva dali si hasegelainu yao.
- 26 Nago tama tiyu da, teda nago dwagi yai homu
genuai mu te God Tigidali Bomo Elalubo
Bidigo
nage bugagia te şe yali pode yaibao.
- Tama nage aga dali haliga tegaluama, dua
bidaibao.
- 27 Tama nago agaba gedu haluasa po olama,
tama agai nago gedu haluasa po wabo
odama,
tama nago hanalubo nai dabe nage
mawaibao.
- Tama naga Godide daşu wali po
wali peyu, dwagi yai homu elama,
te daşu walali po usu naibao.
- 28 Tama nago şe me yainu homu daşu wali şe dabe
da,
te da Godigo nago te şe emainu sula
tagalama,
dwagi yai pedalomainu sula tagalaibao.

Tama Godigo nage bidibo page bugagia mu ilaibao.

²⁹ Nago koneani.

Godigo augwa nogi ugwaba sabo bidi aiyaba elalubo dao.

Me ma, agai te augwa digi aiyaba elalubo we bidi ugwaba sabo dao, tama augwali bugagia bidibo dao.

³⁰ Tama Godigo gedude nage doloba pai bidi bidibaso, agai dwai şe ebo we bidi me hobede eyu, tama augwali ma saibao. Augwali hagagobeo.”

Elifasgo te po wali.

Jopgo Elifasgo wali po wei ponobo po wali

23

(Daj 23–24)

Jop agai Godigo po tu ebode ugwaba ela holobo usu yaibao

¹ Tama Jopgo po wei ponoyu, e tama wali.

² “Odao. Megi me eno homu dwai elalubo.

Tama eno homugo te dwai nai dabego ena dolobo te po hauwa mu waibao.

Ena gela wabo togolainu sinabao goli, eno usu munu me ebeo.

³ Hobede mu dao. Ma, eno God bidibo pesage eno koneai tigi sogo da, megı tama ena pelama,

aga gedude mu dolo doligi pigi dao.

⁴ Tama teda eno te dwai dwai şe dabe

ena tigi yali po pusugi dao.
Eno po tų ebo tau somainu po hauwa mu wagi
dao.

⁵ Tama eno koneaiba, agai eno po wei ponobo
suaibao.

Tama eno agai homu kolesagade ebo homu
koneaibao.

⁶ Dagego homugo Godigo bomogo ena aiyaba
elaluama,
ena dali boi homu yaiba weyu obawe?
Mu menio.

Agai eno poba olo saganama, odaibao.

⁷ Ena doloba pai bidi.

Tama ena agai gedude dolo po tųde doliyu da,
eno aga dali po migi dao.

Tama agai eno po odoyu da, teda agai e tama
waibao,
eno dwai şe me agai gedude me ebeo po wagi
dao.

Tama eno po tų da, mu siligi da,” wali.

⁸ “Awe, ena God bidibo pesage
eno koneai tigi sogo da, tama igi da.

Tiali goli, ena God giliga asobo badu bidibowe
weyu,
gegegi peyu da, tede bidibo sugobeo.

Tama eno aga giliga dega sabo madi gege peyu
da,
eno aga tede bidibo sugobeo.

⁹ Godigo şe me not badu,
me saut badu me ebo goli,
eno aga dwasianu me subeo.

¹⁰ Tiali goli, Godigo ena bilibo dabe tigidali
mu koneanio.

Ma, aga ena usu siyu da, teda agai ena tonobo da
wiegi yai gol masigi tonobo tiwai yaibao.

11 Tigidali sogo ena aga bilibo sunumidu naga
bilibo dao.

Eno te sunumi tagalama, gasa sunumidu me
pabeo.

12 Tama eno agai te tiwai ya wali po me sela
sabeo.

Menio. Eno agai enabolo mani po wali peyu yai
dao.

Agai po pusu mu elama, tigidali deli deli sogo
tuabo naigo pusu edelalio," wali.

13 "Tiali goli, Godigo homugo magi se me yainu
yali da, tama dego agai homu ma hasege-
laibawe?

Agai me hasegelegobeo.

Tama agai magi se me yainogo da,
teda agai eyu naga ebo dao.

14 Tama tiyu yaide, agai homugo enade
magi se me yabo
homu ebaso da, agai ebo dao.

Ma, agai haniani homu kolesaga me elalubo.

15 Tama tiyu yaide, ena aga gesabidide mu
bidibao,
tama ena agade wi mu ebao.

Eno agai ebo kolesaga kone palama,
eno dili didibili mu ebo.

16 God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
eno bomo silama, tama ena wi mu ilalio.

17 Hasia ena tama bidai meni. Meni.
Godigo tama te be huliasa tiwaigo ena mesega
sagasali.

Tiali goli, ena te hulide wi meni,

ena te God dali naga wi ebao,”
Jopgo te po wai.

24

*Jopgo homugo Godigo doloba pai kolesaga
ebeo homu yali*

¹ Tama Jop agai po genina ma weyu, e tama wali,

“Magi baso God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
dwai bidi dabe po tų yabo bodolu mube
yaliwe?

Tama magi baso te we bidigo God wali pelama,
te tobage po tų yabo sogo olo dali
magi baso tonalubowe?

² Te dwai kolesaga ebo bidi dabe
augwaligo gasa bidi dabego tų wi sainu yali.
Tama tiyu yaide, augwali tų ąai ibanu pogolobo
dao.

Tama te bidi dabego homugo tiaibao,
te augwa tų da homu yaibao.

Tama augwaligo mena sipsip kibu wi selama,
augwa sipsip dali gea paligi pali.

³ Te bidi dwai dabe augwaligo
wilawe we dabego donki kibu wi sabo dao.

Tama te we dabe augwaligo şe elama,
augwa wai dabe negabo usu ebo menio.

Tama te we dabego negeli sainu ebo sogo,
te bidi dabe augwa gi şe ebo
bulmakau kibu osogo siyu, tonaluyu,
te wego te negeli wei ponobo sogoba usu nubo
dao.

⁴ Tama te dwai bidi dabego te moni nai dabe
meni yai bidi dabe wi ilibo dao.

Tama augwaligo augwa homugo magi şe me
egotheo.

Augwali wi elama,
te dwai bidi dabe digibulu bidibo dao.

⁵ Hobede ya.

Te we bidi augwali te wa pai buluba
bidigi pomainu ebo dao.

Tama augwali te bulu kibu donki ebo
gilama nai meni yai bulude augwa
wai puluba maiabo nai bomai şe elama,
mabo dao.

⁶ Augwali gasa bagego tba pelama,
haniani nai dwai dabe selama, naga asobo
dao.

Tama dwai şe ebo bidi dabego gide augwa şe
bidi dabego te wain nedu du polo toga
sai madi,
te bage te nai meni yai bidi dabe augwali
te giba pelama,
te wain du deli deli walalubo dabe augwaligo
saibao.

⁷ Te hulide augwali olo pilama,
tama augwaligo tigi kedau ebo dao.

Augwa tigiwali haluama piabo ugwa menio.

⁸ Augwali bulu du yai madi bidibadi yaide,
tulubage tuluyu, augwali tula pabo dao.

Augwa be meniama, tama masigi
dologoba geme duala sigi pabo dao,
te tulubage tuidali weyu" wali.

⁹ "Te dwai bidi dabe augwali
te wilawe we dabeba pabo dao,

tama augwaligo wai boꝝ dabe bomonama
eyu

sabo dao.

Tama augwaligo te wai boꝝ dabe
augwaligo olo se ebo bidi gagalobo dao.

Tama dwai bidi dabe augwaligo
te nai meni yai we bidi dabego
wai dabe oda selama, tama tola selama,
te we bidi dabego augwa negeli yali wei
ponomainu.

¹⁰ Tiali goli, te bage te we bidi
augwa tigi haluabo ugwa meni.

Augwali gasa bidi dabego giba se igi pelama,
te wit nai augwa nai tubo beba sisinigi pabo
dao.

Tiali goli, augwa mu da tuabo nai meni ebo dao.

Tama augwali nasi dwai mu ebo dao.

¹¹ Augwali te ni oliv sili tomode se ela bilama,
tama te oliv du te masinigo pegebo dao,
te olivgo wel nigimainu.

Tiali goli, augwaligo te oliv wel tubo usubeo.

Tama mebago te wain du saꝓaꝓo gose genama,
tama wain we sabo se yai dao.

Tiali goli, te se ebo bage augwa mu te wain we
tugobeo.

Tama augwali dogoni aloa sabo dao.

Magi baso meni, te page bidigo habu selai dao.

¹² Te moni hanu tomode te we bidi gela mu wabo.

Augwali mu dobaso,

Godigo augwali tau somainu gela olama, i wabo
dao.

Tiali goli, Godigo augwaligo gedu
haluasa po wabo odobo menio," wali.

13 “Bidi mebago Godigo ebo kolesaga godolo ebo meni.

Augwali tobolu gagea pelama,
tama te dwagi yai kolesaga dali boi bidi
homu ebo dao, te dwagi yai ula kolesaga.
Augwaligo hulua sai kolesaga naga wali pabo dao.
Tama augwali ula yai sunumidu pabo homu ebo
menio.

14 Te kigamu hulide mu te giliga pedalisişabadi,
te dwai bidi dabe hogodama,
te nai meni yai bidi dabe ela muainu pabo
dao.

Tama hulide da, augwali nai dabe wi sainu bilibo
dao.

15 Ma, te bidigo sai we dabe dali dwai şe ebo
bidi dabe da,
augwali giliga dega sabo bolo tonalubo dao.
Tama augwali te gasa bidigo we dabe dali pigi
pabo dao.

Augwali pabo sogo da, augwa gesabidi
halua selama, pabo dao.

Tama augwaligo e tama wabo dao,
‘Ena niwai bidigo sulama, me konegobeo,’
wabo.

16 Te hulide da, te nai wi sabo bidi dabe
pelama, bidigo be paiai daga huşinama,
tama tomoba nai wi sainu pabo dao.

Tiali goli, giligade da, augwa be tomode du-
alalubo dao.

Magi baso meni. Giligade da, augwaligo sogo
meni.

17 Te bidi dabe augwali giliga
nanobo sogo bilibo wi ebo dao,
te bidi meba hulide bilibo wi ebo yali gilama.

Tiali goli, huli asobode da,
augwali dwagi yai homu ebo dao,” wali.

18 * “Dagego te tobage po wali,
te dwai kolesaga ebo bidi dabe
augwali bobobage sogo bidigobeo.
Menio. Polo tama bomai wę aselama,
augwali tolasa pali.

Tama Godigo po obaso, augwaligo tų dolaibao.
Tama augwa wain giba sę igi pabo bidi meni
yaibao.

19 Te giliga nanobo sogo da,
te pų dabe tedela pelama, silibo dao.
Tama tiwai me, te isali bidigo bulude
te dwai we bidi sabo dao,
tama augwali sese mu silibo dao.

* **24:18:** Te Daj 24:18 tedu te Daj 28:28 teba usu nama wali po, te page kuna konebeo, dego mu te po pusaliwe subeo. Elifasgo po sela sogo pusali, te Bildatgo me sela sogo po pusali. Tialima, megi dago Hibru pogo elalubo po, Sofargo po si naga wali. Te Bildatgo silagasobo po (te Daj 25) tede wali po pęwådage mu elalubao. Tama me, te Jopgo wali po dage meba te aga abagi dabego polobadu wali po te tobage homu kolesaga tiwai si elalubao. Te pagede, te meba kolesaga koneani bidi dabego homugo te Sofargo nogi me polobadu elaluali homu eba, tiali goli nosali te hagawali. Tama augwaligo homugo te Daj 24:18-25 tede elalubo po, te Sofargo po dage te homu yali. Dago konebe dao, te kolesaga koneani bidi dabego homu kolesagade wali po te dolowe, ma meniwe, tama tilalima dago te megi tama te Hibru pode elalubo po wali pina homu yaibao. Te Jopgo te po te Daj 24:18-20 tede te wali po agai aga abagi dabego homude pusali po tonobo tiwai homu igi dao, te Daj 24:21-25 tede wali pogo te augwaligo wali po wei ponani.

20 Tama augwaligo tigi te dwasianu osogane
dabego
pusai nai gagabo dao.

Tama bidigo augwali kone me egobeo.

Tama augwa ida mugo me homu
kone me egobeo, mu gegeda paibao.

Tama augwaligo dwai kolesaga me sese mu
silaibao.

Dagego te tiwai po wabo dao,”
Jopgo te po wali.

21 “Tiali goli, eno po da, e tama dao.

Te dwai bidi dabego te dwai kolesaga

te wai ame nesiama ebo we dabede ebo dao.

Tama augwaligo te wilawe we dabe tau sabo
menio.

22 Tiali goli, aga bomogo digi Godigo
dwai bidi dabe genuai nogi bobobage
sogo bidimainu tau sabo dao.

Ma, augwaligo homugo augwali isiba homu ebo
si da,

Godigo augwali ma hodolama,
augwali bugagia ma bidibo dao.

23 Godigo digi augwali bugagia dua bidimainu
elama,
tama dwai sege augwaliba me pedalobo
menio.

Tiali goli, tigidali sogo agai
augwali bugagia tonalubo dao.

24 Tama augwali genuai nogi osogo naga elalubo
dao.

Tama deli sogo tama augwali polo isai,
te gasa olo we bidi dabe isibo tiwai gilama.

Augwai te wit nai inawai te bidigo togobo tiwai
ebo

dao.

²⁵ Ma, dagego homugo eno wali po ili po da wida,
teda dage tomode mena bidigo eno ili po
pepeli diliba sela muaibawe?

Tama dego enabolo homu bega sabo po weyu,
'Nago wali po te page meni yai po da,'
dego te po wabo usugowe?"

Jopgo te po wai.

Bildatgo sela wabo po wali

25

(Daj 25)

Godigo gedude da bidi olo nai tiwai dao

¹ Jopgo po ola silibo si, te Bildat te bulu Suha
bidigo po wei ponoyu, e tama wali.

² "Godigo genuai bomo elaluyu,
agai tigidali nai tonalubo.

Agai tigidali nai dabe noma selama, wi emainu
ebo dao.

Tama agai dagalude elalubo nai dabe
dua bugagia bidimainu ebo dao.

³ Te dagalude ami bidi hauwa mu,
tama bidigo nedebo usu egobeo.

Tama Godigo ula tigidali we bidibolo mabo dao.

⁴ Mena tama da t̄de bidi doloba pelama,
Godigo gedude meda meni yai pedalaibawe?

⁵ Dago polua ula genuai subo dao.

Tiali goli, Godigo gedude da, te dwasianunu mu
dao.

Tama h̄q dabe me agai gedude dwagi yai menio.

6 Te mu tama, da bidi agai gedude doloba pai menio.

Da te tõe dwasianu sawi tiwai dao.

Da te olo nai osogane tiwai naga dao,”

Bildatgo te po wai.

Jop aga abagi dabego po wei ponobo po wali

26

(Daj 26-31)

Godigo bomogo dago homu kolesaga edelai mu elalubo

¹ Megi da, Jopgo Bildatgo po wei ponoyu, e tama hale ilibo po wali.

² “Te ogomani nage bidi bomo meni yai bidi tau sabo bidi yali bogo.

³ Tama me ma, nage bidi homu kolesaga meni yai bidi

tau sabo bidi mu yali bogo.

Eno odali, nago ola mabo po hauwa mu wali, te dwagi yai mu dao.

⁴ Dego mobogo nage homu hodolama, te po omainu tau saliwe?”

⁵⁻⁶ “Tagala te isai bidi dabe tamu wę dologode bidibo me, augwali Godide duagobeo.

Augwali Godigo gedude hania mu bidibo dao.

Tama agai augwali tonobo sogo da, augwali wi elama,

noma genuai mu sabo dao.

⁷ Godigo dagalu nigiyu, dıngilai elalubo.

Me ma, Godigo e tõe walumainu nigilai dao.

Te magi nai mego e t̄o aga bidibo
pesagede bidimainu tolalubo menio.
8 Godigo te w̄e dabe te agai p̄ogo bea selama,
elalubo dao.
Te w̄e s̄eḡe mu ebo dao.
Tiali goli, w̄e s̄eḡeḡo te p̄o alua sabo menio.
9 Godigo te p̄o aselama, agai sia king
halua somainu ebo dao.
10 Tama agai d̄aḡi te tamu aḡi bobegelama,
elalubao.
Tama te d̄aḡi ilali digi da, te ula dali,
hulia sabo dali si deli madi sisinibo digi dao.
11 Te Godigo s̄eḡe ebo sogo da, teda te t̄o dali,
dagalu dali si bomona ma posogwa şanama,
noma genuai mu sabo dao.
12 Polobadu Rahap, te moni hwa gula
tamu aḡi hasamani da,
te Godide tobolu gagea pai dao.
Tiali goli, Godigo bomo dali,
aga dwagi yai kolesaga dali sigo pode
Godigo te Rahapgo bomo aiyaba elaluai dao.
Tama agai tamu aḡi dua bidimainu yai dao.
13 God aga digi bomai wali tagala palama,
te p̄o dabe sela şawai dao, tama dagalu
sisi ma yai dao.
Tama aga nogogo digi naga
te bulu hwa gula mani ma isilai dao.
14 Te Godigo nigilama pedelali nai dabe da,
dago sulama konebo dao,
te nai dabede agai genuai bomo dabolo
dwasianunu naga ola mabo dao.
Tama tego dago kolesaga edelebo dao.
Ma, God agai bomo sese dabolo ola magi sogo da,

teda dago mu konegi menigi da. Mu menio.
Dago homu kolesaga agai bomoba
usu nainogo ebaso da, usugobeo, te deę
saibao.”

Te Jopgo te pogo te Bildatbolo po wei ponai
dao.

27

*Jopgo po bomonama mu ma wei te po wali, eno
dwai se me ebeo, wali*

¹ Tama Jopgo po ma wadoluyu, e tama wali.

² “God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
enade dolo yai se isama yai digi,
megi da, ena dolama mu bidibao.

Agai odisama, eno po tu bugagia sulama
dodolobeo.

Tama tibaso, ena haliga tigi sebe agai
te kolesaga ebode ebao.

³ Tiali goli, eno te sesemane sogo bidibo Godigo
nogi weyu, nogo guni sisu, eno mu po naga
obao.

Te Godigo ena me bidimainu eyu da,

⁴ te eno dwai po me pusulama,
tama eno tibo po eno pedauwalidu me wag-
obeo,”
wali.

⁵⁻⁶ “Tama tibaso, dagego bugagia mu odao.

Te po dagego enabolo wali po dabe mu tama
menio.

Eno te homu ebo dao, tama te homu hasegele-
gobeo.

Magi baso meni. Eno haliga dali, homu kolesaga
dali
si dolo mu Godigo gedude elalubo.
Tama eno po bomo elama, e tama wali.
Eno dwai kolesaga dabe, magi şe dabe me,
te dwai dwai nai dabede me ebeo.
Tama eno te deli po naga ola pidubadi,
ena isibo sogoba siligi paibao.”

7 “Eno homugo bidi dabe ena dali
boi bidi homu ebo bidi dabe dene momaina
homu
ebao.

Agai deli kolesaga naga augwali tigide emainao,
te dwai kolesaga ebo bidi dabede ebo tiwai.

8 Te bidi dabe augwali Godigo po wali pabo
menio.

Godigo augwaligo bidibo ula silibo sogo
augwali dwagi yai nai me saibawe? Meni.

9 Te şeşeyai şeş augwalide pedalobo sogo da,
tama augwaligo Godigo augwali tau somainu
i wabo dao.

Teda Godigo augwaligo i wabo odaibawe? Mu
meni.

10 Tama te tobage bidi dabego dwagi yai homu
elama,

God Tigidali Bomo Elalubo Bidiba
gedu haluasa po tigidali sogo waibawe? Mu
meni,”
wali.

11 “Tama megida, eno dage ola menama,
tama dagego Godigo bomobugagia
koneagameo.

Tama eno God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
homu
kolesagade yainu ebo şe po hanilama pu-
saibao.

12 Tiali goli, duga polo suali, te Godigo ebo
kolesaga dabe.

Tama tiali goli, dagego magi baso po geda
mubawe?"
wali.

13 "God Tigidali Bomo Page Bidigo polo daj ilai
dao,
te haniani şeş te dwai şe ebo
bidi dabego pei yali gilama,
tama gasa bidi dabe dali
dwai kolesaga ebo bidi dabebolo me.

14 Te bidi dabego wai puluba hauwa elalubaso
me tagalao,
te boi bidi dabego augwaligo wai boş elama,
isilagasaibao.

Tama augwaligo hani da, tigidali sogo nai menia
siduaibao.

15 Tama te dwai şe ebo bidi dabe isila pai madi
da,
te augwa hani bidibo bageba me
moni gasi mu aselama, augwali me
isaibao.

Tama augwa we dabego me augwalide
hobede isama, diligi me egobeo.

16 Te dwai bidi dabego silva mone hauwa,
me ugwa hauwa mu pesage augwa bede
holai baso,
tama te dwagi yai nai dabe da,
augwaligo homude olo nai tiwai elaluaibao.

17 Tiali goli, nosali da, te doloba pai bidi dabego

te dwagi yai nai dabe selama, augwa hasi
dobola saibao.
Awe, te dwai şe isawai bagego te dwai bidi
dabego silva
augwa hasi tomode dobawaibao.

18 Te dwai bidi dabego sawi yai be şe ebo dao.
Tiali goli, augwaligo be sesabi elama dolalu-
gobeo.
Te be dabe deli sogo mu degasa paibao, te
hologabe be,
me bidigo gi tonaluainu şe ebo be tiwai yali
gilama
yaibao.

19 Awe, augwali hulide piainogo da, augwaligo
suali,
augwa tigidali nai dolo elalubo suali.
Tiali goli, kigamu hodaluyu suali,
augwa dwagi yai nai dabe
menia suali, dolo elalubo sube.
Tama augwali nai meni yai bidi mu bidali," wali.

20 "Te dwai wi ilibo nai dabe te dwai bidi dabeba
hulide te wę aselama, bulu mesega sabo
tiwai yaibao.

Tama augwali wi mu yaibao.
Te nai dabe te bomai wali tiwai elama,
augwali sela şawaibao,
tama augwa pesagede munu me bidigobeo.

21 Te bomai wali te giliga asobo badu aselama,
augwali sese sela şabo tiwai dao.

22 Tama te waligo augwali tigde
diluai şe mu ebaso, augwali wi peyu,
game duala sainu yaibao.

23 Tiali goli, augwaligo te waligo bomo sela şagobeo.
Waligo augwali gisugu mabo tiwai
elama, tama augwali sela şawaibao,” *
Jopgo te po wai.

28

Dago dwagi yai kolesaga dali, homu kolesaga si menade gegaibawe?

¹ Te Jopgo po ma weyu, te po wali,
“Te bidi dabego tş aiyanu mu dogobo dao,
te silva dali, gol dali si sainu tibo dao.
Tama augwaligo te gol dali,
silva dali si ulabo madi geselebo dao,
te dwai pobelebage sela şanama,
dwagi yai mu emainu.
² Tama me ma, augwaligo
te ain sainogo tş dedage aiyanu mu dogobo
dao.
Tama augwaligo tama masigi me
diganama, kapa mu sainu ulubo dao, siade.
³ Augwaligo tş dedage tomoba mu dogobo dao,
te ain dabe elalubo masigi dabe sainu tibo
dao.
Augwaligo lam sole domanama,
te tş tomoba dogobo dao.
Tama te lamgo te tş dedagede ula ilama,

* 27:23: Te ves 13-23 tede wali po, te po dage hauwa te aga abagi selago polobadu pusali po tobage homu kolesaga tiwai si elalubao. Tialima, me badu kolesaga koneani bidi dabego te tama homu yali, te Jopgo po meni homu yali, tiali goli augwa te abagi dabe me deligo wali po da, te homu ebo dao.

tama augwaligo te masigi dabe bugagia
suyu,

tama augwaligo sabo dao.

⁴ Augwaligo te t̄ dogobo te digibulu

mu tama dogogi pabo dao,

te gasa bidi dabe me pişama ebo digi.

Tama augwa naga bidiyu, şe ebo dao.

Augwaligo bono gebelama, tedu walawala du-
lubo dao,

te t̄ dedageba, te şe yainu.

⁵ Te bidi meba t̄ daide şe elama, nai dabe bulubo
dao.

Tiali goli, te t̄ dedage tomode şe ebo bidi dabe
da,

augwaligo masigi dabe haluama,

t̄ dabe begela tagalama ebo dao.

Tama t̄ dologo te isigo ula tiwai emainu ebo dao.

⁶ Te bidi dabe augwaligo te sawi yai masigi nogi
sapaia

te t̄de masigi dabede sisi yai masigi sabo
dao.

Te gol kapa elalubo masigi me augwaligo

te t̄de sabo dao.

⁷ Te ba kemodage dabego te bidigo

nigali t̄ dedage tomoba subo meni.

⁸ Te bulu yowi laion dali, me badu bomai hasa
dabe,

augwali te bobobage t̄ dedage

te bidigo dogali t̄de bilibo meni," wali.

⁹ "Augwaligo te bomai masigi bulu diganama,

te moni bulu du pageba pabo dao.

¹⁰ Tama augwaligo te masigi bulude

dedage nidigi pabo dao.

Tama augwali tomoba pabo sogo da,
augwaligo haniani dwagi yai
masigi dabe te t̄o tomode subo dao.

Bidi dabego te masigi abelebo
genuai monego abelabo masigi dabe
te t̄o tomode elalubo dao.

11 Tama te ş̄e ebo bidi dabego ş̄e ebadi yaide,
te dwasianu ulu w̄e subaso da,
te w̄ego te t̄o dedagede pağaidali weyu,
augwaligo w̄e palibo dao.

Tama augwaligo t̄ode dualaluai nai dabe sabo
dao,
tama buluba pepeli diliba sela asobo dao,”
wali.

12 “Tiali goli, da menaba mu pelama,
te dwagi yai homu kolesaga dabe sigi
pogowe?

Te dwagi yai homu kolesagago bulu menade
elalubowe?

13 Te dwagi yai homu kolesaga, te da nai mu,
tama tego mone dabe edelai dao.

Tiali goli, we bidi augwaligo te kuna konebeo.

Tama te dwagi yai kolesaga da,
te t̄ode we bidide me elalubeo.

14 Tama te tamu w̄e dali,
te bulu aiyanu yai digi agai e tama wali,
“Te dwagi yai homu kolesaga ede me elalubeo,”
po wali.

15 Dago dwagi yai homu kolesaga abelainu te gol
dali,
silva masigi si skel ebo usu me egobe.
Tagalao. Hobede mu dwali.

Dago te nai abelebo usu egobeo.

¹⁶ Awe, mu tama, dago wiegi yai
gol masigi Ofir bulude selama, abelabo da
usu egobe.

Me te genuai mone sabo masigigo me,
dago dwagi yai kolesaga dali
homu kolesaga si abelegobeo.

¹⁷ Ma, dago homugo dwagi yai homu kolesaga
abelainu,
tama dago te dwagi yai glas tiwai masigi dali,
te genuai monego abelebo gol masigigo
nigai au dobage nai me elalubaso,
te me usu egobe.

¹⁸ Te dwagi yai homu kolesagago
te tamu wę sanide au nai dabe me edelali.

Me te dilai tedela yai dila pai masigi
nogi jaspago ula edelali.

Te bidi dabego moni mone şanama,
te tamu węde au yai beli tiwai nai abelebo
dao.

Tiali goli, te beli tiwai nai abelebo moni tiwaigo
te dwagi yai homu kolesaga abelebo usu
egobeo.

¹⁹ Dwagi yai şewa yai masigi bulu nogi
Sudande sabo masigi topas,
me masigi gol isi ulama dwagi yai me,
te dwagi yai nai sigo me
te dwagi yai homu kolesaga abelebo usu
egobeo.

Magi baso meni,
te homu kolesaga abelebo mone
te ugwanu mu dao," wali.

20 “Teda, dago te dwagi yai
homu kolesaga menade mu gegaiabwe?
Dwagi yai homu kolesagago bulu menade
mu elalubowe?”

21 Te dwagi yai homu kolesaga aga
bulude geme mu dualalubo.
Tama te we bidigo me, te me badu
bidibo nai dabego me, munu me sugobeo.
Te ba dabe me dagalude bola bilibo.
Tiali goli, augwaligo me subo usu egobeo.

22 Isai bidigo bulude me e tama po walio,
‘Eno me eno ologo naga te dwagi yai
homu kolesaga po olo odali. Tiali goli, eno
sube.’ ”

23 “Megi da, odao.
God agaduba deli naga te dwagi yai homu
kolesaga
elalubo bulu koneanio.

Tama agaduba naga teba pabo sunumi koneanio.

24 Magi baso meni. Agai t̄o tigidali mu sulama,
tigidali dagalu dologode elalubo nai
tigidali sula silibo dao.

25 Polobadu mu Godigo d̄aj ilama dobolama,
tama waligo bomo me d̄aj ilama,
tama tamu w̄e elaluabo pesage me d̄aj ilai
dao.

26 Tama God agai te tulubage
me te sisi p̄o elaluyu wali bilabo po d̄aj walai
dao.

27 Tama Godigo te s̄e dabe ebo sogo,
agai te dwagi yai homu kolesaga suai dao.
Tama tigidali kolesaga sulama, agai osola suai
dao.

Tama agai dwagi yai homu kolesaga dabe
bugagia elalumainu daş walama,
augwali usu ilai dao.

²⁸ Tama God da tode we bidibolo e tama wai dao,
'Bidi ena Genuai Bidide wi eyu, ena dologode
bidibo bidi,
agai te dwagi yai homu kolesaga
page konebo gagalai dao.

Tama dwai kolesaga tudiba mubo bidi,
te bidi da, dwagi yai homu kolesaga elalubo
dao,'
Godigo te po wai," *
Jopgo te po wali.

29

Jop aga polobadu bidaliba ma kone palali

¹ Tama Jop agai po genina ma weyu, e tama
wali,

² "Hobede mu da.

Ena polobadu bidali tiwai ma bidimaina
homu godolo ebao.

Te sogo da, Godigo ena bugagia mu tonaluai dao.

³ Aga te lam tiwai bidiyu, hulia sali
ugwaba sela şanama,

tama ena bilabo sunumi ola mawai dao.

⁴ Awe, eno homugo ena polobadu

bidali tiwai naga bidimaina homu ebao.

God eno dwagi yai abagi mu bidiyu, eno hani wai
dabe,
me be nai dabe agai bugagia mu tonaluai
dao.

⁵ Tama te sogo God Tigidali Bomo Elalubo Bidi

* 28:28: Tib 111:10; Prs 1:7; 9:10

ena dali bidali sogo da.
Eno wai puluba dabe ena pagede bugagia bidai
dao.

⁶ Tama eno bulmakau kibu,
me meme kibu sigo ame pę hauwa mu sai
dao.

Tama te oliv du wel te eno masigigo
nigai tang wę digi pağanaluai dao,” wali.

⁷ “Awe, te sogo polobadu ena
te genuai hanude genuai bidi bidiyu,
tama ena te hanu tomoba tola pabo sun-
umide
genuai tobolu bidi dabe dali
genuai pesageba sisinigi pelama, po tų odai
dao.

⁸ Tama te gesi bidi dabego ena asobo sulama,
augwali ena asobo sunumide ugwanu kila
sai dao.

Tama polo monu dabe me dolaluama,
ena duagilubosi augwali duagiluai dao.

Ena genuai nogi mawainu tiai dao.

⁹ Te we bidigo tobolu bidi dabe augwali
pedauwali pania sabode ola mawai dao,
augwali eno po odainu usu elama, tama tiai
dao.

¹⁰ Tama genuai bidi dabe me po me wabo menio.
Augwali pedauwali pani selama elaluai dao,”
wali.

¹¹ “Te we bidi dabego eno po oda selama,
augwaligo eno nogi ugwaba sai dao.

Tama augwaligo eno ebo sę dabe subo sogo da,
augwali eno ebo dwagi yai

kolesagade gana peyu yai dao.

12 Magi baso meni.

Te nai meni yai bidi dabe tau somainu i obaso,
eno augwali tau siyu ebaso tiaı dao.

Tama eno tiana wai puluba sulama,
tama augwali tau sabo bidi meni baso da,
ena digi eno augwali tau sai dao.

13 Tama te we bidi augwali dolainu ebo si me,
eno augwali tau sai dao.

Tama augwaligo buba hwi olama,
Godibolo hanaluama, ena tau somainu yai dao.

Tama eno te we dabe augwa bidi isai
wilawe we dabe me tau sai dao.

Tama augwali gana paide bidiyu,
dwagi yai homu elama bidai dao.

14 Tigidali sogo eno doloba pelama,
dwagi yai kolesaga naga wali pai dao.

Tama te kolesaga te eno tigide dwagi yai au yai
gudubo ugwa eno tigide muai tiwai yai dao.

15 Ena te gedu tiwai te gedu dwai
bidi dabe sunumi ola mawai, me ena te sağa
tiwai
te sağa dwai bidi bilibo tau sabo tiwai
yai dao.

16 Tama ena te nai meni yai bidi dabego aya
tiwai bidama, tama eno augwali tau sai dao.

Tama eno te gasa buludu asai bidi dabego po
tau sai dao, te gasa bidi dabego po tu
elama,
augwali aiyaba elaluainu ebaso tau sai dao.

17 Dwai kolesaga ebo bidi dabego bomu eno silai
dao.

Tama te we bidi dabe augwaligo nogode

eno augwali ma oda sai dao,” wali.

18 “Eno homugo e tama tiwai dao.

Ena e tde bobobage sogo bidiyu,
tama ena bede dua bidiyu yaide isaiba
homu yai dao.

19 Eno homugo ena te ni me deli
dolalubo tiwai bidaibao homu yai dao.

Agai selego w hauwa mu kegebo.
Tama hulide segene tulubage wgo
agai yabe dabe dwagi yai pedalomainu ebo
dao.

20 Tama tigidali sogo ena gana paiba,
te eno bomo me elalubaso,
tama eno bomai ş me me iduaibao,
eno te homu yali,” wali.

21 “Te bidi dabe augwaligo yabo kolesaga po
eno ola mabo sogo da,
augwali pedauwali pania selama,
olo saganama, bugagia eno po odai dao.

22 Eno po augwaligo haliga tomoba mu pai dao,
te tulubage te t tomoba pabo tiwai tama yai dao.
Tama eno po ola silibo si da,
augwaligo po mu meni yai dao,
te eno homu kolesagade ebo po iba tega sabo
meni.

23 Te bidi dabe augwaligo eno po
bugagia sainu olo saganama, odai dao.
Augwali te moni giliga nanai digi te tulubage
tulubaso,
te dwagi yai homu ebo tiwai yai dao.

24 Tama eno siade dao po

te olo bidi dabe dali wabo sogo da,
augwali noma selama,
genuai bidi mego augwalibolo po wabo subo
dao.
Tama te kolesagago eno augwaligo haliga daꝝ
walai dao.
²⁵ Ena augwaligo tobolu bidi tiwai bidama,
tama eno augwaligo wali pabo
kolesaga dodolama, ola mawai dao.
Ena augwali dali bidali,
te kingo aga ami bidi dali bidibo tiwai yali.
Tama me eno augwaligo tabi dili ilali,
te we bidi dabego bidi isaide gela obaso,
tabi dili ilibo tiwai yai dao,”
Jopgo te po wai.

30

Jopgo seꝝe dabe aga tigide pedelali po wali

¹ Te bidi Jop agai po ma wadoliyu, e tama wali,
“Megi da, te nai meni yai bidigo wai dabe
aselama,
ena posobo po weyu, gisugu mayu ebao.
Augwa aya dabe te olo nai tiwai,
te we bidi gedude nai mu meni yai bidai.
Tama augwaligo dwagi yai seꝝe me yabo usu yai
meni.
Tama eno te tama tiwai bidi dabe pelama,
te eno yowi dabe tau selama,
eno sipsip kibu dabe me tonalugi pa po wagobeo.
Magi baso meni, augwaligo te seꝝe ebo usugobeo.
² Eno augwali suali,
augwali seꝝe yabo bomo meni yai suai dao.
Tama tibaso, eno augwalibolo

- eno şe yagasa po wai menio.
- ³ Te bidi dabe augwali nai menia sai mu olo
sisinama,
tama augwaligo tabi tigi nasi hagede gela obaso
da,
teda augwali te bidi meni yai buluba pai dao.
Tama augwali dwasianu dwai nai dabe tede
gegai dao.
- ⁴ Tama augwaligo te dwasianu ha ebo ni gudama,
tama te ni sele bono,
me te ni yabe me sese tula silai dao.
- ⁵ Tama augwali be paba asobo si da,
teda te be nanide bidali we bidigo
hae menama, sela şaşş pai dao,
te bidi dabego nai wi sabo bidibolo ebo
tiwai yai dao.
- ⁶ Tama tibaso, augwali wi pelama, odogoba
pelama,
tama masigi gabaloba me tş dedageba dabe
tama
geme wi duala sigi pai dao.
- ⁷ Augwali bulu tş wa pai pesageba pelama,
tama tede elalubo dwasianu ni sili dabe
tomode biliyu,
te bulu kibu donkigo po wabo tiwai yai dao.
Tama augwa tigi posolo ebaso,
augwali te ni dologoba tiwaş madi sisinaga-
sai dao.
- ⁸ Augwali te be nanide we bidi dabego
sese buluba mu gudulai digi,
augwali nai mu meniama, tama augwali
nogi
mu meni yai dao," wali.

- 9 “Tama megi da, te bagego ogwa dabego
ma ena posobo pogo balia po wabo.
Tama augwaligo homugo ena olo nai tiwai
elama,
augwaligo eno nogi olama, ena mu dolobo
yabo.
- 10 Augwaligo homugo ena dwai olo nai tiwai aq
elama,
tama ena subo hagela mu ebo.
Tama augwali enade wi elama,
habu bulu kilasa peyu, ena paba me asobeo.
Ma, augwali ena paba asobaso da,
teda augwaligo ena gesabidiba peşsa şawainu
tiaibao.
- 11 Godigo ena aiyaba elaluama,
tama ena bomo kimi mu tamunanio.
Tama tibaso, te bagego ena dolobo wi munu ma
ebe.
Menio. Augwaligo dwai kolesaga ena dali naga
yai dao.
- 12 Te nai meni yai we bidi dabego
enade wi munu ma ebeo.
Augwali ena gesabi dolo badu mu aselama,
ena elama, tama ena sela şabo.
Tama augwaligo haniani şe elama, ena dolainu
ebo.
- 13 Augwaligo eno sunumi palia selama
ebogo ena wi pogobe yabeo.
Ena dolai polo elalubadi,
tiali goli, augwaligo ena dolobo şe genuai mu
ilalio.
Augwa mu da bomo meni yai digi,
tiali goli, augwaligo ena dolobo şe ebo dao.
- 14 Augwaligo ena dali hwıagasu da,

te genuai hwıbo ami hani bagego
moni hanu bagulali obo aluama, tomoba
pelama,
hanu tomode hwıbo tiwai mu ebo.

Te tamu ı dini holama, saneba buguasa asobo
tiwai me
augwaligo enaba asiyu tama tebo dao.

¹⁵ Te haniani şe dabe enaba pedelama,
tama ena wi mu ilibao.

Eno genuai nogi olo ni yabe tulalubo tiwai elama,
te waligo sela pabo tiwai yali.

Te ena wiegi yai bugagia bidali şe dali,
te eno wiegi yai nai dabe dali,
te silali, te dagalude p dabe gasaba
sis sigi pabo tiwai elama,
tama te dagalu olo madi pepeli dilide
elalubo tiwai ebo dao,” wali.

¹⁶ “Pde mu tama, eno bidibo ula mu tama
silaibao.

Tama tigidali sogo eno tigi dene naga eyu ebo.

¹⁷ Te hulide eno dili tigidali dene eyu ebo,
te enego eno tigide enebo tiwai mu ebo.

Tama te dene me elaludu genama,
tama te dene ebogo ena me taga pabo meni.

¹⁸ Te agai genuai bomogo da,

God agai eno tigi gasagi yai ma ilali.

Tama agai ena nogo aligabo dbo tiwai
bomonama ebaso,

te holobo ugwago dogoni magede kekebo tiwai

ebo dao. *

19 Tama Godigo ena te pu aiyana pai madi şanama,
tama ena te tş hogomu olo nai tiwai elalu,
me keli hogomu tiwai mu gagalalio.”

20 “God, ena naga gedude dolaluyu,
tama nago ena tau somainu i obao.
Tiali goli, nago olo tonaluyu naga elama,
eno po waboba olo mubo menio.

21 Nago ena hobede dwasianu eyu,
me olo tau sabo ş me ebeo. Menio.
Nago ena te nago tigidali bomogo
dolaiba homu naga ebo dao.

22 Nago ena te ni yabe tiwai gilama ugwaba
sela şanama,
waligo tolasa pomainu sula tagalobo tiwai ebao.
Tama nago ena waligo subigila şaşabo tiwai
tama ebo dao.

23 Eno koneani, nago ena isimainu elama,
tama nago ena te nago nigilali
te tigidali isibo we bidigo bidigi pabo
pesage gş pageba pomainu ebao.

24 Ma, bidi me mu dolobaso, tama tau somainu
i obaso da,
teda bidi mego aga ma elama, aga mu
dolaibawe?
Te tama me tegobeo. Mu meni.”

Jopgo te po wali.

* **30:18:** Hibru pogo te po page kuna konebeo. Te po begelibo gasa sunumi me e tiwai elalubao, “Tama te dene ebo bomai mu pedelama, tama ena subigila bebegele pabo ş yali, tama eno ugwa hagawali, te eno dogoni bomonama kekalio.”

- 25 “Polobadu da, eno bidi dwai dene
sobaso, moni hobede mu yai dao.
Tama eno homu seḡe genuai mu
te nai meni yai bidi dabede yai dao.
- 26 Eno homugo tiali ena bugagia naga
tigidali sogo bidaibao homu yai dao.
Tiali goli, dwai sogo mugo ena gegali.
Eno homugo ena ulade bidaiba homu yali,
tiali goli hulua sabogo aselama, ena mesega
sagasalio.
- 27 Tigidali sogo eno homu kone palidu gegeyu
naga ebo.
Tama tigidali sogo seḡe dali,
dene dali si enaba naga pedalobo.
- 28 Ena dwai mu bidiyu yaide,
eno gesabidi hasegelama, tama husuga sali.
Tiali goli, giligago ena ulubeo. Menio.
Gasigo yaligo ena tama tiwai bidiba.
Ena we bidi tomode dolaluyu,
tama augwalibolo ena tau sa po hanalu wali.
Tiali goli, augwaligo ena tau sabeo.
- 29 Awe, ena genuai dene dali mu bidibao.
Tama eno gela da, te bulu yowi dali,
ba uni dali sigo i wabo tiwai ebo.
- 30 Eno tigi husugu gadia selama, mu wa pali.
Tama eno tigiwali tologa pelama, tutulaluali.
Tama gasigo eno tigi posolo mu ilibo.
- 31 Polobadu da, eno gita eliyu, ona eliyu elama,
dwagi yai wei ebo nai naga elai dao.
Tiali goli, te dwagi yai po wali nai dabe
megi ma isibo bidigo hobede ebo gita dali,
ona dali si elebo tiwai ebo,”
te bidi Jopgo te po wali.

31

Jop agai dwai se me yai menio po wali

- ¹ Te bidi Jop agai po ma wadoliyu, e tama wali,
“Eno bomo yai po daꝝ mu olama, e tama wai dao.
‘Eno we sibi gedu me elama,
penani ebo homu me egobeo,’ po wai dao.
- ² Magi baso meni. God Tigidali Bomo Elalubo
Bidi
aga dagalude bidiyu,
tama agai magi se dabolo elama,
dago dwai kolesaga ebo wei ponainu ebo
dawe?
- ³ Agai dwai sogo te dwai kolesaga ebo
we bidibolo wei ponobo dao.
Tama te tibogo augwali mu dolama,
tama augwali mu silibo dao.
- ⁴ Tiali goli, Godigo eno kolesaga tigidali mu
koneai dao.
Tama ena bilibo tigidali agai suai dao,” wali.
- ⁵ “Eno dwai tibo se dabe elama,
tama eno te we bidi dabe ili po me ola mayu
yai meni.
- ⁶ Ma, Godigo eno kolesaga dabe dolo dagala suyu
da,
teda agai bugagia mu koneaiba,
eno magi se me yai sugobeo.
- ⁷ Tiali goli, ma eno gedu olo tagala palama,
ena gedugo dwai kolesaga emainu sula tagalama
igi sogo da, teda eno dwai kolesaga
elama,
agai gedude meda mu igi sogo da,

8 teda Godigo gasa bidi dabego eno gide nai selama,
eno gi mu dolomainu sula tagaligi dao.

9 Ma, eno ena abagigo we tonama,
peşa eyu yai tigi sogo da,
tama ena agai be paşba pelama,
agai be paşde dualaluama, eno abagi gasaba pabosi,

teda ena agai we dali pagela pigi bigi sogo da,

10 teda ena we mu me gasa bidigo se we gagalama,
gasa bidigo wit nai mimibo se igi dao,
tama gasa bidi dabe augwali aga dali piyu igi dao.

11 Ma, eno gasa bidigo we dali dwai se me igi sogo da,
teda dwai kolesaga mu dao.

Teda augwaligo ena po tu ela menama,
ena tigide dene mabo se genuai mu igi dao.

12 Te tobage dwai se da,
te posolai isigo bidi ulubo tiwai dao.

Ma, eno te tobage kolesaga yai madi tigi sogo da, teda te isigo ena ulama,
eno nai dabe tigidali sia şanama, tagaligi dao.

Tama ena isilama,
tama ena isai bidi dabego buluba bidigi pigi dao.

13 Polobadu eno se ebo we bidi dabego ena dali nai mede po obaso,
tama eno augwaligo po odigi menigi sogo da,

14 teda te Godigo eno

te dwai kolesaga yalide po tu ela mabo sogo
da,
teda eno magi po wei ponaibawe?

15 God aga digi ena te ena idago
haligade ame nomainu yai dao.

Tama aga naga te se ebo we bidi me
augwa ida dabego haligade ame nomainu
yai dao.

Te God deligo naga da tigidali nigilama,
tama da te God aga gedude deli tigi
tiwai naga bidibao," wali.

16 "Tigidali sogo eno nai meni yai
bidi dabe tau siyu yai dao,
te augwali meni yani nai dabe mawai dao.
Tama eno wilawe we dabe subo si,
eno augwali sula tagalobeo.

Menio. Eno augwali me tau sai dao.

17 Eno ena nai dabe yogo elama,
ena nai dabe daq walama, enaduba tubeo.

Menio. Eno me badu te augwa aya isai wai bq
dabe
te tiana wai bq dabe te nai mawai dao.

18 Ena gesi bididu gagalasa, megı tamaba,
eno te tiana wai dabe tonaluyu,
te augwa ayago ebo kolesaga tiwai yai dao.
Me, te we dabe augwa bidi isai we dabe me,
eno augwali tonaluyu, tau siyu yai dao.

19 Ma, bidi me ugwa menıama,
tama kedaugo mu dolobo si da,
teda eno te bidi olo bidımainu
sula tagalai yali bogo? Menı.

20 Eno aga ena kibu sipsip nisigo nigai ugwa

mawai dama.

Te ugwago agai tigi posolo ilama ebaso,
tama aga dwagi yai homu elama,
enabolo buba hwi po wai dao.

²¹ Ma, eno homugo gasa tobolu
bidi dabe eno po mu dao omainu elama,
tama ena po tų ebode dolama tibo po olama,
te augwa aya isai wai dabego nai sainu ebeo.

²² Teda eno te tama tiyu da, eno homugo eno
nogo si
guda pelama, tųba tulalumainao.

²³ Magi baso meni.

Eno Godigo moni bomo eno koneama,
tama me agai dwai nai dabe tagala palama,
bidi dolobo me, eno koneai dao.

Tama ena wi genuai mu yai dao.

Tama tidali weyu, eno dwagi yai kolesaga naga
yai dao,”

Jopgo te po wai.

²⁴⁻²⁵ “Mu tama. Eno ena bomai şe elama, mone
dabe

hauwa mu sai dao.

Tiali goli, eno tobolu gagea pelama,
tama ena nogi ugwaba sai meni.

Tama eno homugo e tama tiai meni,
eno te dwagi dwagi yai gol dabe,
mone dali sigo naga

ena bugagia bidibo tau sabo usu yaibao,
eno te homu me ebe.

²⁶⁻²⁷ Giliga ula genuai mu elama,
tama te polua me ula dwagi yai ebo dao.

Tiali goli, eno homugo te nai siba
lotu po wabo homu yai menio.

Tama eno nogode nono nenama,
te nai si genuai nogi mawainu yai menio.
28 Ma, eno te tobage kolesaga dabe igi sogo da,
teda eno God dagalude bidibo bidi tudi ola
mayu,
te agaba homugo keę pabo kolesaga togoyu
tigi dao.

Tama te pagede agai ena po tu ela menama,
ena seęę genuai mu magi dao,” wali.

29 “Ma, eno ena boi bidi dabe
dwai dene sabo sogo me,
teda eno augwali dene sobaso,
usu da homu me yai menio.

30 Tama eno Godibolo eno boi bidi dabe dolama
isilimainu me hanalu wai meni.

Ma, eno tama tigi sogo da,
teda eno dwai seęę sabo seę igi dao.

31 Eno seę bidi dabego e tama wabo dao,
‘Agai tigidali bidi nai mawai dao.
Bidi me nai meni yai bidai menio,’
augwaligo te po wabo dao.

32 Mu tama.
Te gasa bulu bidi dabe augwali piabo be
meni ebo eno sulama,
augwali te hanu sunumide olo bidimainu sula
tagalobeo.

Mu meni. Eno augwali ena beba oda sai dao.

33-34 Te bidi mebago augwa dwai seę
elama, augwa ma dualobo dao.

Tama eno me ena dwai seę elama,
ena yali dwai seę dualai tigi sogo da,
teda ena bede ena geme dulaluama,

tama ena abagibolo po wagi menio.
Te tama tibogo, ena bulude we bidide wi ebo aq
igi dao.

Tiyu, augwaligo eno yali dwai şe sulama, ena
posobo po olama, ena doligi dao.

Tiali goli, eno dwai şe me ebe.

Eno dualabo dwai şe menio.”

Jopgo te po wai.

35 “Hobede ya, bidi me deli bidibaso,
eno po waboba olo sagana munama,
odigi sogo da, te usu igi dao.

Eno e tama po wali,

‘Eno magi şe me elama, te po daş ilama,
te po bomo elama obao.

Tama megi da, God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
eno tigidali po wei ponomai yaiba.

Te aga eno te po tu ebo odabo bidi da weyu,
agai eno yali dwai şe kisilibo po pepade
aşemainao.

36 Tama eno dwagi yai homu elama,
te pepa selama, eno nagede tolaibao,

tama te pepa eno tobolude

te king tuni bidigo madi tobolude mubo aq
yaibao.

37 Tama ena Godigo gesabidiba

kingo wai doligi pabo aq elama,

tama agabolo eno yali şe dabe

tigidali po pusa magi dao.’ Eno te po
wagi da,”

Jopgo te po wali.

38-39 “Ma, eno gasa bidi dali dwai kolesaga elama,

tama agai t̄o wi selama,
tama te t̄o eno abelesiabadi nai wai bulama,
tama te t̄o aga digi gela genuai mu olama,
wado genuai mu eyu da,

⁴⁰ tama teda eno te wit nai dali,
bali wai dali si te t̄ode bulubo si,
teda te dwai gaḡ yai bono dali,
olo nosai si naga te t̄ode holomainao,” wali.
Jopgo po tama silali.

Elihugo te Jop me aga abagi dabe dali po miani

32

(Daḡ 32–37)

*Elihugo homugo tiali, agai me po wao homu
yali*

¹ Tama megı da, Jop aga abagi selago sualı, Jop agai dwai şe me yai menio olama, po bomo elama, aga doloba pai bidi dao olama, po bomo ebaso, augwaligo Jopgo po wei me ponobe. ² Tiali goli, gesi bidi me deli augwali pagede bidama, augwaligo po wabo odaluali. Agai nogi Elihu, te Badakelgo wai. Elihu te Ram sibigo wai, tama te Ram te Bus hani. Tama Elihu agai wado po genuai mu Job dali wainu yali. Magi baso meni. Jopgo te po wali, Jop agai da, dwagi yai kolesaga ebo dao olama, Godigo ebo kolesaga da, dobo dao wali pode. ³ Tama agai Jop aga abagi sela dali me wado yali. Magi baso meni. Augwaligo Jopgo po wei bugagia ponabo usu isabaso. Augwaligo po olo e tama wali, Jop agai dwai şe elama, dwai kolesaga dabe yai dao wali. ⁴ Elihu aga

pedauwali pania selama, te monu dabego po
omainu yai. Tama megı tama agai homude yali
po Jop dali pusainu yali. ⁵ Aga şeşe genuai mu
yai. Magı baso meni. Agai sualı, te bidi selago
Jopgo po wei dolo ponıřama ebaso.

⁶ Megı da, Elihu, te Badakelgo wai, te Bus
hanigo wai, agai e tama po wali,
“Ena gesi bidi, tama dage da polo monu dabe
dao.

Tama tibaso, hasia da, ena wi elama,
tama ena hale eyu yaide,
eno homude yali po dagebolo pusabo yai goli,
tagalai dao.

⁷ Eno e tama homu yali.

Dagego kibu be hauwa mu da weyu,
tama dagego homude yali
dwagi yai po naga pusugowe weyu
tonaludali digi dao.

⁸⁻⁹ Tiali goli, bidi mego kibu be hauwa
elama, dwagi yai homu kolesaga
agai naga elalugobeo. Menio.

Tigidali Bomo Elalubo Godigo Mobo Bidi daba
aselama,

da dwagi yai homu kolesaga dabe mabo dao.

Tama tibaso, polo monu dabego naga
te dwagi yai kolesaga dali,
dwai kolesaga dali si dagalogobeo.

¹⁰ Tama tibaso, eno me ena homude
elalubo po pusaibao.

Tama eno homugo dagego me odao,”
Elihugo te po wali.

¹¹ “Eno odama, dagego po tigidali osola sualı.

Dagego yaide dwagi yai homu kolesaga elalubo
po

naga homugo gegeyu, bomai şe mu yali,
tama Jopbolo pusali.

Tama eno dagego pusubo poba olo sagana muyu
odaluali.

¹² Tama eno suali, dage me deligo Jopgo po
dolo menio olama wabo sube.

Tama dagego agai po wei dolo ponobeo.

¹³ Tiali goli, dagego e tama wagio.

Te dwagi yai homu da,

God aga digi Jopgo po wei ponomainu
olama sula tagalao.

Bidigo da, usu egobeo. Te tama wagio.

¹⁴ Te bidi Jopgo ena dali po me mibeo. Menio.

Te dagebolo naga po wai dao.

Tiali goli, agai te po enabolo me wai tigi sogo da,
teda eno dagego wei ponani po tiwai
wei ponogi menio," wali.

¹⁵ "Jop, suao. Naga abagi dedego
homu kolesaga deş salio. Magi baso meni.

Nago augwali dolama, mu aiyaba mu elaluali.

Augwaligo pedauwali mu pania sali.

Tama augwaligo po meba ma wabo usu egobeo.

¹⁶ Suao, augwali olo mu dolalubo.

Eno homugo augwaligo po meba ma wabo aş
ebe.

Tama tibaso, eno tonaluabo aş me ebeo.

¹⁷ Te eno homu kolesagade pusabo da.

Eno te eno po meba nage dali pusaibao.

¹⁸ Magi baso meni. Eno homude hauwa mu
elalubo

nago po wei ponabo.
Tama eno homude me daų wagobeo.
19 Po eno pusabo po yaide, eno haligade mu
pağana palio,
te wain ađ te meme kibu waligo nigai botol
da
pağana pabo tiwai yalio.
Tama pađe te kibu meme wali pisila pelama,
te wain ađ gelabo tiwai tama yalio.
20 Teda mu tama mu dao. Eno pusaibao.
Tama eno tabi duanu bidimainu yaibao.
21 Tama eno mu po dolo naga eno homude yali
po pusaibao.
Eno bidi mego odama,
pusu elama wali pabo po pusogobeo.
22 Eno gasa bidi dabe ili po olama,
pedauwali wę ilama ebo menio.
Ma, tama eno te tobage kolesaga igi sogo da,
teda deli sogo tama te ena nigai
Godigo ena ela mugi dao,”
Elihugo te po wali.

33

*Elihugo te Godigo bidi dabe dodolainu ebo
kolesaga po wali*

1 Tama Elihu agai po genina ma weyu, e tama
wali.
“Megi da, Jop, megi da eno nage dali po waibao.
Tama eno homugo nago eno po dabe
waboba olo saganama odalua.
2 Megi tama eno te po nagebolo pusaibao.
3 Tama eno te pusubo pogo nage
e tama megi ola mawaibao.

Ena Godigo gedude doloba pai bidi dao.
Tama eno homude yali po dolo naga pusubo
dao.”

⁴ “God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo Mobo Bidigo
ena nigai dao.

Tama agai mobo ena menama yaligo ena
bidibao.

⁵ Polo begao, Jop, eno homugo nago ena dali pogo
hwja homu ebao.

Tama nage usu ebaso da, teda nago eno po
wei ponagameo.

⁶ Te Godigo gedude da, dadi si te tiwai si naga
dao.

Agai tş selama, ena nigai dao.

Deli tamago nage me nigai dao.

⁷ Tama tibaso, nago enade wi elamo.

Eno genuai şeş nageba munama,
nage aiyaba elalugobeo,” wali.

⁸ “Tiali goli, eno nago po odali.

Nago po bomo elama, e tama wali,

⁹ nago dwai kolesaga me yai menio, po wali.

Tama tibaso, nage Godigo gedude meda meni yai
bidiba.

Tama nago magi nai mede ş menio, po wali.

¹⁰ Tama nago e tama po wali, Godigo ena tonobo
da,

aga boi bidi tonobo aş elama, agai nage şeş
mani,

te dwai ş ebo bidi dabolo mabo yali gilama.

¹¹ Agai nago şaş haligago gebelali tiwai yali,
wali.

Tama nage menaba pabo si da,

teda agai nago şaęa pasalu bugagia
osasa bilibo dao, wali.”

12 “Tiali goli, Jop, odao.

Nago te wali po da, dolo menio.

Tama megi da, eno nago po e tama ponaibao.

God da, polalubo mu dao.

Tama agai homu kolesaga dali,

bomo dali sigo da bidigo bomu dali,

homu kolesaga dali si edelai dao.

13 Magi baso nago Godibolo po hauwa weyu,

e tama wabo da, agai da bidi dabego

po wei ponobo meni, magi baso nago te po wabo
dawe?

14 Tiali goli, God agai po dabolo

haniani sunumidu mabo dao.

Tiali goli, bidi dago agai po me sogo konebo
menio,”

wali.

15 “Da hulide pibo sogo da,

Godigo haniani na dabe dabolo mabo dao,

16 tama te na dabede da, da ola mabo dao.

Tama da dwagi yai kolesaga menama,

tama dago bidi kolesaga dodolomainu ebo
dao.

Tama agai te po dago homude daę walumainu
ebo dao.

17 Tama te kolesagago dago

dwai kolesaga yabo wi ilibo dao.

Tama agai dago tobolu gagea pabo aiyaba

tamunubo dao.

18 Magi baso meni.

Agai dago dwai kolesaga ebo wei meninama,

tama boi bidi dabego da ela munama,
tama da isibo bidi dabego buluba
pidali weyu, tama tibo dao,” wali.

19 “Tama me sogo Godigo bidi dodolobo
te tobage kolesagago tibo dao.
Godigo te bidi gasi ilama,
tama te bidi bede pila muyu, nomona se-
lama,
dili dabe dene tigidali sogo ebo se ilibo dao.

20 Tama aga nai tuabo hagela homu ebo dao.
Te bidi dabego dwagi yai mi dabe
sesebaso, me tagalobo dao.
Agai te tonobo da, te olo nai tonobo aq ebo dao,
tama agai munu me tugobeo.

21 Agai tigi nomona selama,
tama dili pulu ha ebo dao.
Tama agai dili pulu hania ebo dao.

22 Pađe aga mu tama isabo aq ebo dao,
tama bidi elama isilibo ensel bidigo aga
silagasabo dao.
Tama aga isai bidi dabego buluba tamadi
paibao,” wali.

23 “Tiali goli, ma te Godigo ensel mobo bidi
hauwa mu
tomode deli digi aselama, te bidi tau
sagasobaso
da,
teda agai dwagi yai kolesaga naga wali pomainu
yaibao.

24 Tama ensel bidigo te bidi hobede ebaso,
tama Godibolo e tama hanalu waibao,

'Nago te bidi hobede elama, tama te bidi isibo
bidigo

buluba pomainu sula tagalamo,' te po
waibao.

'Magi baso meni. Eno polo gegali,
te bidi ma usu ilabo sunumi elalubao,'
ensel bidigo te po Godibolo waibao.

²⁵ Tama teda te bidigo tigi ma
usu elama, bomo ma yaibao.

Awe, te aga gesi bidide bidali tiwai tama ma
yaibao.

²⁶ Tama aga gedu haluasa po wabo si da,
teda Godigo agai gedu haluasa po wabo wei
elama,
tama aga dwagi yai se ilaibao.

Tama aga God pageba pelama,
dwagi yai homu mu yaibao.

Tama Godigo aga bidibo sogode aga nai dabe
dolo
ma dodola mawaibao.

²⁷ Tama te bidigo gasa we bidi dali pusuyu,
e tama waibao,

'Eno dwai se yai goli dao.

Eno dwagi yai kolesaga me yai menio.

Tama tibaso, Godigo eno tigide haniani se mu igi
dao.

Tiali goli, agai ena hobede elama, agai te se ebeo.
Menio.

²⁸ Agai ena ma dobola selama,
tama ena isibo bidigo buluba pabeo.

Ena me bidiyu yaide, bulu ula me subaso,
dwagi yai homu ebao,' po wabo dao.

²⁹ Si sela sogo Godigo te kolesaga
we bidi dabe dali ebo dao.

³⁰ Magi baso meni. Agai augwali ma selama,
tama augwali me isigobeo.
Mu menio. Augwali bidiyu yaide,
Godigo we bidibolo mabo giliga ula subo dao,”
wali.

³¹ “Megi da, Jop, nago odao.
Eno nage dali pusabo po meba elalubao.
Tama tibaso, pedauwali pania selama,
eno po waboba olo sagana munama, odao.

³² Tiali goli, ma nago po meba elalubaso da,
teda nago pusao. Eno odaibao. Magi baso
meni.

Eno wei mu yali, te bidi dabego odama,
nago dwai şe dabe me ebeo homu emainao.

³³ Tiali goli, nago po meni baso da,
teda pedauwali pania selama, eno po naga
odao.

Tama eno nage ola menama,
tama nago dwagi yai homu kolesaga
sagameo,”
Elihugo Jopbolo te po wali.

34

Jopgo te God dali konila po wali po geda muani

¹ Tialima te Elihu agai po ma weyu, Jop dali,
aga abagi sela dali, augwalibolo e tama po wali.

² “Dage dwagi yai homu kolesaga konea sai
bagego da,
dwagi yai kolesaga hauwa mu elalubao.

Dagego eno poba olo sagana munama, bugagia
odao.

³ Dago pedauwaligo nai dabe dwagi yai yaliwe,

ma dwai yaliwe olama, hanala subo dao.
Te tiwai dago ologo da, bidigo po odama,
tama dagala subo dao.

⁴ Tama da dena digi dena wali po osola
sumainao.

Tama dago koneaibao,
mena po dwagi yai doloba pai yaliwe
waibao," wali.

⁵ "Jop agai e tama po wai dao.

'Eno magi şe me dolobeo,' po walio.

'Tiali goli, Godigo doloba pai kolesaga enabolo
ebeo,'
po wali.

⁶ 'Eno magi şe me dolama, magi dwai şe me yai
menio.

Tiali goli, Godigo homugo ena tibo po wabo bidi
dao olama,

tama ena dolama şeş mu mabo dao.

Te ena agai enego enebo tiwai mu elama,
tama ena usu ma yabo aq ebe,'

Jopgo te po wali."

⁷ "Mena gasa bidigo Jopgo yali dwai şe tiwai yai
dawe?

Jopgo Godiba posobo po genina mu wali.

⁸ Tama me ma, agai yaide dwai

kolesaga ebo bidiba kisa sigi pali.

Dwai bidi dabe da, te aga abagi solo dao.

⁹ Agai te tobage kolesaga dabe ebo dao.

Magi baso meni. Agai e tama po wali,

'Ma, dago yaide God wei ebo kolesaga dabe eyu
da,

dago mena dwagi yai nai saibawe?
Eno homugo te meni yaiba.’
Agai te tobage po wai dao,” wali. *

10 “Tama dage bidi dabe, dagego
dwagi yai kolesaga elalubao.
Jopgo te tobage po obaso, eno po ođiao.
God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo dwai kolesaga
me egobeo. Mu menio.
Dwai se ebo homu te Godide digibulu mu elalubo
dao.

11 Agai da bidi dabe dago kolesaga dolo osola
sulama,
tama dago te yali seđe naga usu nama,
te dene mabo dao. *

12 Eno mu po tama obao.
God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
bidi me deli olo me dolama,
tama dwai doloba pişawai kolesaga me
egobeo.

Dago te agai dwai se ebo homu ebo usu egobeo.

13 Tama me ma, dego mu God se menama,
e to sese tonalumainu se mawai dawe?

Te bidi me meni.

14 Ma, God aga naga homugo koneama,

* 34:9: Te Daj 21:7-13 tede, te Jopgo te tama po wai, Godigo te dwai kolesaga ebo bidi dabe sula tagalu gogolaibao. Te Daj 21:15, tede Jopgo te tama po wali, te dwai kolesaga ebo bidi dabe wabo tiwai tobage po te ede te bidi Elihugo wali. Tiali goli, Elihugo Jobbolo te kisilama wali po te mu po menio. Te 21:16, tede wali pogo te tiwai yali, te Jopgo te tiwai ola mabo po wali te agai te dwai kolesaga ebo bidi hani dabe dali deli haliga me elalubeo.

Menio. * 34:11: Tib 62:12

tama aga mobo ma sigi sogo da,
te tigidali bidibo nai dabede,
15 teda te tigidali tõe bidibo nai dabe
deli sogo tama isigi dao,
tama da we bidi me tõe ma gagagi dao,”
Elihugo te po wali.

16 “Tama megi da, Jop, odao.
Te nage homu kolesaga elaluba wida,
nago eno wabo poba olo
bugagia munama, odao.

17 Ma, Godigo yaide doloba pai
kolesaga wei isanama yali da,
teda aga mena tama ma aga king
bidiyu yaide e tõe tonaluaibawe?

Tiali goli, God agai genuai bomo elaluyu yaide,
tama agai tigidali sogo doloba pai
kolesaga naga ebo dao.

Tama nago magi baso Tigidali Bomo Elalubo God
po tõe ela menama,
tama dwai şe yali dao po obawe?

18 Te olo bidi mego te king mebolo
naga dwai king mu dao me wagobeo.

Tama me, genuai bidi mebolo
te olo bidigo nage bidi dwai dao po me
wagobeo.

19 God deligo naga agai te tama po wabo usu
yaibao,
magi baso meni, agai te tigidali we bidi nigai
dao,
tama agai gedude tigidali deli tigi poaı naga
bidibao,

- te augwali doado bage hauwa elalubo bidi
dabe me,
te doado bage hauwa elalusiabo bidi
dabe me,
tede moni homu me elalubeo, te tagalao.
Te tigidali bidi Godigo gedude
deli tigi tiwai naga bidibo dao.
- 20 Agai deli sogo naga tama da we bidi isimainu
ebo dao.
Te genuai nogi yai me, genuai bomo yai me,
tagala,
te huli tomo mude God agai
te we bidi noma somainu elama,
tama augwaligo bidibo ula hulide silibo dao.
Te aga genuai bomogo tama tibo dao,”
Elihugo te po wai.
- 21 “Godigo yaide, da we bidigo kolesaga tigidali
sula silama,
da bilibo madi sese tama sula silibo dao.
- 22 Tama tibaso, te dwai kolesaga ebo we bidi
dabego
hulia sai duala sabo madi me elalubeo.
- 23 Awe, Godigo dago kolesaga sese konea pai dao.
Tama tibaso yaide, agai da osola sumainu
agai po tu ebo madi pabo tagalomainu
egobeo.
- 24 Te agai te genuai bidi dabe aiyaba
elaluama, silainu eyu da,
teda agai augwali mena tama
tiwai bidi yaliwe olama gegogobeo.
Meni. Agai augwali polo konea pela silai dao.
Agai augwali sela şanama, gasa bidi hasegelebo
usu yaibao.

- 25 Agai augwaligo ebo dwai kolesaga
sese mu konea silai dao.
Tama hulide agai augwali aiyaba elaluama,
mesegelama, tagalobo dao.
- 26 Agai we bidigo gesabidide me
agai augwali tigide dene ilibo dao,
te we bidi dabe augwaligo sumai hagede.
Te bidi dabego te dwai kolesaga ebo
we bidide ebo gilama,
- 27 agai augwali tigide dene ilibo dao. Magi baso
meni.
Augwaligo aga tudi ola mobaso.
Tama me augwaligo God agai wei ebo kolesaga
wali pişama ebaso tebo dao.
- 28 Augwaligo nai meni yai
bidi dabe dali dwai kolesaga yali,
tama te bagego Godibolo i wali.
Tama Godigo augwaligo i odali.
- 29 Tiali goli, Godigo magi şe me igi menigi sogo
da,
teda dego mu Godigo dwai page elalubao po
wagi dawewe?
Ma, agai gesabidi dualigi sogo da,
teda de aga pageba mu pigi dawewe?
Tiali goli, agai tigidali we bidi dali,
tigidali bulu tş kantri dali si tonalubo dao.
- 30 Te dwai bidi dabe king pedalama,
tama te we bidi dwai şe ebo
sunumidu kegasa pidali weyu,
Godigo tigidali kantri tonalubo dao,” wali.
- 31 “Jop, nago te nago dwai şe yali po
te Godibolo pusaliwe?”

Nago te dwai kolesaga ma egobeo po agabolo waliwe?

32 'God, nago eno nago usu niba kadu wasiabo kolesaga

nago enabolo ola mao,' te po nago agabolo hanalu waliwe?

Ma, 'Eno dwai şe yai baso da,

teda eno te kolesaga dabe sese

tagalaibao,' nago te po me waliwe?

33 Nago te po wai goli, Jop, nago Godigo ebo kolesaga

wei isabaso da, teda nago homugo naga godolo ebo şe agai emaina homu igio.

Tiali goli, naga digi dagala sulama,

mena kolesaga nagede dwagi yai da

homu ebo kolesaga dagala sao.

Te eno şe meni.

Ma, nago dwagi yai kolesaga me elaluba wida,

teda te homu kolesaga dabolo megı pusao,"

wali.

34 "Te eno te po te genuai homu kolesaga yai

bidi dabego

eno te po odobo si da, teda augwaligo

enabolo

e tama po waibao,

35 'Jop agai te page konesiawai po olama,

tama agai po sese geda muani dao' po

waibao.

'Agai homu kone palama, po pusubo menio,'

wagi dao.

36 Jopgo te dwai kolesaga ebo bidi

dabego po wei ponobo tiwai ebo dao.

Tama tibaso, eno homugo Godigo yaide
Jop me usu sidu genama, agai po hasegelebo si
tagalomainu yaibao.

³⁷ Agai dwai şe yai goli, nosali ugwadu agai God
dali
tobolu gagea pali.

Agai da dali olo nai dao homu eyu, po si konila
eyu,
hwjiano.

Tama agai wado po hauwa mu Godiba
walio,"
Elihugo te po wali.

35

*Elihugo Jop aga sesanani te aga po geda muyu
po dwai obaso*

¹ Tama Elihu agai po genina ma weyu, e tama
wali,

² "Jop, nago te po wali, 'Eno kolesaga dwagi yai,
ma Godigo kolesaga dolo menio,' po
wali.

Nago homugo te po dolo te wali dawew? *

³ Me ma, nago e tama po wali,

'God, ma eno dwai kolesaga isama yali da,
tego nage mena tama tau saibawew?

Tama mena tama dwagi yai nai nageba ped-
alaibawew?'

Nago Godibolo te tobage po wali te dolo menio,"
wali.

* 35:2: Te e vesde hauwa sogo Jopgo te tama po weyu, agai dwai şeş sabo şe me ebeo po wali, te po te Daj 10:7; Daj 27:5-6, tede te tobage po elalubo suo. Tiali goli, te Elihugo Jopbolo te kisilama wali po te mu po me wabeo.

4 “Megi da, Jop, eno nage dali, nago abagi sela
dali,
wali po wei ponaibao.

5 Nago dagaluba tonama, te pø dabe suo.
Augwali ugwanu mu bidibao.
Godigo te dagalu dali, pø dali nigai dao.

6 Ma, nago dwai şe yai goli,
tama nago aga dolobo usu egobeo.
Nago dwai şe hauwa mu ebadi me, tagala.
Tego aga mena tama mu dolaibawe?

7 Tama ma, nago doloba pai şe naga idubadi
geani da,
tego God mena tama tau saibawe?
Tama agai mena dwagi yai nai agai nogode
saibawe?

8 Ma, nago dwai kolesaga eyu da,
tego da, bidi da naga dolaibao.
Tama ma, nago doloba pai kolesaga eyu da,
tego me bidi da naga tau saibao,” wali. *

9 “Hauwa sogo bomai bidi dabego
gasa bidi dabe aiyaba elaluama,
mesegelama, tagalobo dao.
Tama te bidi dabego gela genuai mu
olama, tama gasa bidi dabego
augwali tau somainu i wabo dao.

10 Tiali goli, bidi mego e tama tiwai i me wabo
menio,
‘Te Godigo ena nigai da. Aga menade bidibowe?
Agai da dwai sogo pedalobo si agai
dago tabi dili ilama, tama da dwagi yai homu
iliyu,

* 35:8: Jop 22:2-3

balia dabe wabo dao.

11 Agai da ola mabode da
homu kolesaga hauwa mu sabo dao.

Tama dago homu kolesagago
bulu ba hasa dabego kolesaga edelai elalubo
dao.'

Te seęę tolobo bagego te po wabo dao.

12 Te mu, te bidi dabego tau somainu i wabo dao.

Tiali goli, augwali tobolu gagea pelama,
tama dwai kolesaga ebo bidi dabe dao.

Tama tibaso, Godigo augwaligo i wabo odobo
menio.

13 Augwaligo doloba pai kolesaga meni.

Tama tibaso, God Tigidali Bomo Elalubo Bidigo
augwaligo i wabo odogobeo.

14 Tama Jop, eno homugo agai nago
i wabo odogobeo.

Magi baso meni.

Nago polo wali, nago God subo menio wali.

Me ma, nago e tama wali, Godigo nago
po tų odobeo po wali.

Tama nago bobobage sogo mu tonalubao po wali.

Tiali goli, agai odobeo.

15 Tama me ma nago e tama po wali,

God agai dwai kolesaga ebo bidi dabe
tigide dene ilibo menio po wali.

Tama augwaligo ebo dwai kolesaga teba
me homu kone ebo menio, nago te po wali."

16 "Jop da, page meni yai olo tibo po naga wabo
bidi dao.

Agai dwagi yai homu kolesaga menio, tiali goli
agai
po hauwa wabo dao,"

Elihugo te po wali.

36

*Godigo dago kolesaga dodolainu seęę mabo
dao*

¹ Tialima Elihu agai po genina ma weyu, e tama wali,

² “Jop, nage dua bolo bididuo,
tama eno nage genina mu
ma ola mawaibao. Magi baso meni.
Eno po meba elalubo te Godigo pode
homu kone palama, tama pusaibao.

³ Agai ena nigai, ena haniani dwagi yai
kolesagago paęanalubao.
Tama megi eno te koneani kolesaga po pusaibao,
tego nage e tama ola mawainu,
Godigo yaide doloba pai kolesaga sesemane
idubo dao.

⁴ Mu tama obao, eno tibo po me deli wabo menio.
Ena konea pai bidi mu nage dali bidibao,” wali.

⁵ “God aga genuai bomo elaluyu yaide,
agai te bomogo agai homugo yainu
yali seę eyu naga ebo dao.
Tama agai we bidi dabego ebo kolesaga hobede
mu
ebo dao.

⁶ Ma, agai suali yaide, we bidi dabego
dwai kolesaga ebaso da, teda agai augwali
bidimainu sula tagalobo meni.
Tama agai nai meni yai bidi dabego seęę
dodolobo dao.

⁷ Agai doloba pai we bidi tonaluyu, tau sabo dao.

Tama we bidi dabego augwali genuai
nogi tigidali sogo mabo dao,
te augwaligo te king dabebolo ebo tiwai yali
gilama.

8 Tiali goli, dwai sogo pedalama,
mani segego te we bidi mesegelama,
tama augwali nogo aligabo bono duani tiwai
bidibo dao.

9 Tama da, Godigo augwalibolo e tama wabo dao,
te dwai sogo augwalibolo pedalali da.
Magi baso meni. Augwa digi augwa nogi
ugwaba selama,
haniani dwai kolesaga ebaso.

10 Tama agai augwalibolo dwagi yai
kolesaga wali pomainu ola mabo dao.

Tama agai augwalibolo ge neyu,
dwai kolesaga tudiba muao po wabo dao.

11 Tama augwaligo agai po wali pelama,
aga dologode bidibaso da,
teda tigidali sogo augwali bugagia naga
bididuaibao.

12 Tiali goli, augwaligo po odisama yali da,
teda augwa boi bidi dabego augwali ela
muagasaibao.

Tama augwaligo magi nai
augwali tigiba pedalaliwe olama, kone-
gobeo," wali.

13 "Te God tudi ola mabo bidi dabe,
augwaligo genuai sege augwaliba sabalobo
si,
augwaligo God dali sebe genuai mu ebo dao.
Tama augwaligo Godigo augwali tau somainu

i wabo menio.

14 Te tama tiyu yaide, augwaligo dwai kolesaga
te we bidi gabidide ebo dao.

Tama tede augwali gesi bidi bidibadi tama isibo
dao.

15 Tiali goli, Godigo te bidi dabe dene dali,
şęęę dali si me tolomainu sula tagalobo dao.

Magi baso meni. Agai augwali dwagi yai kole-
saga

ola mawainu tama tibo dao.

Tama te tibo sunumide augwali ma selama,
tama augwali bugagia bidimainu ebo dao,”
wali.

16 “Jop, megi da suao, nage moni şęęęde mu
bidiyu,

tama nage pade silabo aq te ebao.

Tiali goli, Godigo nage bega sabo po weyu,
ma oda selama, tama nage dua bidimainu
elama,

tama nage te dwagi yai nai dabe ma
mawaibao.

Tama magi naigo nage me paliama me egobeo.

17 Tiali goli, megi da, Godigo nage tonobo da,
dwai şę ebo bidi tiwai tonobo aq te ebao.

Tama agai nage dali po tu ela mayu,
tama nage tigide dene genuai mu
te mabo şę yali dao.

18 Tiali goli, dua dao.

Tiyu, naga homu şębęgo ebo digi tego nago
Godibolo posobo po omainu ebo dao.

Tama tiyu ma, nage ma oda sabo kolesaga ma
genuai mu yaliwe wabo, tama nago God
tagalabo.

- 19 Ma, nago Godibolo tau somainu i weyu da,
ma naga bomo naga usu siyu da,
tego da nago megı te elalubo seęę siligobeo.
- 20 Nago homugo hulıa saıba homu kuna wei igio.
Te tobage bıdı dolobo se deli sogo
te we bıdı tıgıba pedalobo dao.
- 21 Nago megı nago tıgıde ebo seęę godolo me ebe.
Tıalı goli, nago dwai kolesaga yabo naga
godolo yalı bogo," wali.
- 22 "Bugagia odao. God dagalude mu bıdıyu yaıde,
genuai bomu mu elalubao.
Tama aga te dwagi yaı po ola mabo bıdı dao.
Dego mu agai ola mabo tiwai yaıbawe?
- 23 Tama dego Godigo yabo se dabe po
dego ola mawaıbawe?
Ma, dego agabolo "Te nago geda muanı'
po wabo usu yaıbawe?
Te tama tiabo bıdı mu meni.
- 24 Te bıdı dabego Godigo nıgali nai dabe sulama,
Godigo nogı ugwaba selama, balıa po wabo dao.
Tama tibaso, nago me te tobage kolesaga deli
naga yao.
- 25 Te tıgıdali we bıdıgo Godigo yalı se dabe sualı.
Tıalı goli, augwalıgo agai yalı se kuna konebeo."
Te bıdı Elıhugo Jopbolo te po wali.

*Godigo bomu dali, homu kolesaga sı ugwanu
mu elalubao*

- 26 Tama Elıhu agai po genına ma weyu, e tama
wali,
"God da, polalubo bıdı mu da, tama aga ugwanu
mu dao.
Dago aga munu me kuna konegobeo.

Tama dago agai kibu be nisu naga yaliwe
olama,
konegobeo.

27 Agai wẹ ugwaba holama,

tama tulubage gagamainu ebo dao.

28 Tama te tulubage pọ tagalama, tọba tulubo
dao.

Tama we bidi tuabo wẹ hauwa elalubo dao.

29 Da tigidaligo munu me konebe,

te pọ genuai mu elama,

tama Godigo ugwa be nigibo konebo menio.

Tama dago konebe,

mena tama te pọde kulukulu olama

ebowe olama, konebo menio.

30 Godigo te be sele ula tigidali

te bulu dabeba dobola palobo dao.

Tama ula tamu ąi dologoba mu pelama,

te tigidali nai pepeli diliba mu ilibo dao.

31 Godigo tulubage dali,

pọ dali si tonalubo sẹ eyu,

tama te kolesagago naga tigidali we bidi

tonalubo dao.

Tama agai tigidali tubo nai dabe

bugagia tọde holomainu ebo dao.

Tama te we bidigo nai hauwa mu elalubo dao.

32 Te be sele ula agai nogo sigo tolalubo dao.

Tama ene yali gilama agai ąai ilali naiba enebo
dao.

33 Te be kulu wabo si da, tego ola mabo dao,

te tulubage dali, wali dali si asainu

tama tibo dao po wabo dao.

Tama te bulmakau kibugo me aga asobo

gagama eyu, konebo dao,” Elihugo te po wali.

37

- 1 “Te be kulu wabo si da, ena wi elama, homu menigasabo dao.
- 2 Odao! Dagego be kulu wabo odao!
Te da Godigo hae olama, i bomonama te obao.
- 3 Agai te be sele tigidali buluba pelama,
te to sabi simanigi paliba usu nigi pomainu ebo dao.
- 4 Tama nosali agai hae olama,
i wabo po dago odobo dao.
Tama agai genuai bomo dago subo dao.
Tama te Godigo tama tibo si da,
te be sele ula tigidali buluba pela silibo dao,” wali.
- 5 “Godigo pedauwalidu gasagi yai po mu wabo dao,
te be kulukulu wabo tiwai, te dwagi yai mu dao.
Tama agai haniani se mu eyu,
te dago kolesaga edelai mu dao.
- 6 Agai olo pogo obadi, te ais dali,
tulubage dali si toba tulubo dao.
Agai po obadi, genuai tulubage mu tulubo dao.
- 7 Te tobage kolesagago we bidigo sunumi pania sabo
dao, tama augwali se ebo usu egobeo.
Agai te tama tibo da, te we bidigo agai ebo se dabe konemainu tibo dao.
- 8 Tama te tama tibo sogo da,

- bulu hasa dabe augwa buluba geme duala
sigi peyu,
te augwa bede bididubo dao.
- ⁹ Te bomai wali dabe augwa pesagedu
asobo gagalama, asobo dao.
Tama te genuai waligo moni kedau sesebo sogo
asobo dao.
- ¹⁰ God agai wali pona palobosi, te ais pedalobo
dao.
Tama te genuai wẹ te ais gagalama,
tama mu dila pabo dao.
- ¹¹ Agai wẹ hauwa te moni dagalu pọba sabobo
dao,
tama be kulu omainu elama,
be sele tigidali buluba pela silibo dao.
- ¹² Godigo po obaso,
te pọ dabe augwali tigidali tọ pedai
buluba pela silibo dao,
te agai augwaliba ya wali sẹ emainu.
- ¹³ Me sogo da, agai we bidigo kolesaga
dodolomainu tagala palobo dao.
Tama me sogo da, augwali dwagi yai sẹ elama,
tau somainu ebo dao.
Tama me sogo da, agai tọ ma usu ilimainu te
dagalu
pọ dabe tagala palobo dao,”
Elihugo te po wai.
- ¹⁴ “Jop, nage dua bidiyu, olo saganama,
tama homu kolesaga selama,
Godigo haniani bomai sẹ dabe Godigo ebo sẹ po
sao.
- ¹⁵ Ma, nago Godigo te dagalu pọ dabe
mena buluba pomainu ebo sẹ page koneaniwe?

Ma, agai te be sele ula ilibo şe page nago konea
sai dawe?

16 Ma, nago Godigo te pø dabe
dagalude walalumainu ebo kolesaga nago
kone dawe?

God agai te tigidali homu kolesaga
elaluyu, agai te dwagi dwagi yai şe dabe ebo
dao.

Tiali goli, nago te tobage homu kolesaga menio.

17 Te posolai wali te pada badu saut badu asobo
si da,
tama teda nago tigi me, ugwa dali side posolo
genuai mu yaibao.

Nago magi şe me elama, te wali togologobeo.

18 God agai dagalu nigilama, tama diniginai.

Tama te dagalu te gesabidi subo nai dula
te brasgo nigai tiwai dao.

Mena tama tiali, nago agai te şe dabe ebo tau
saibawe?

19 Ma, nage usu yali wida,
teda nago dago Godiba wabo po ola mao.

Magi baso meni. Dago homu kolesaga
kuna konea pişabaso,
tama dago agai po tu ebode wabo po niga
mubeo.

20 Ma, Godigo odali digi yaide,
eno po aga dali elalubaso da,
teda agai eno po wabo odaibawe?

Teda agai eno wabo po godolo me egobeo,” wali.
*

21 “Suama. Te waligo p̄q sela şanama,
tama dagalu hania elama, giliga ula genuai
mu
te ebao.

Tama dago te giligaba tonobo usu egobeo.

22 Tama me badu pada badu not badu
te moni ula mu dagaludu asobao.

Agai au da, te gol masigi tiwai dao.

Te da te God aga au te munama,

tama genuai ula dali, moni bomo dali si te
asobao.

23 Tigidali Bomo Elalubo God te ugwanu mu
elalubo,

tama da aga p̄ba pabo usu egobeo.

Agai genuai bomo mu elalubo,

tama aga doloba pai mu dao.

Agai te po t̄ dodolobo ş̄ ebode

doloba pai kolesaga naga ebo dao.

Tama agai da olo dali aiyaba elalugobeo.

24 Tama tibaso, we bidi agade wi ebo dao.

Tama agai olo te bidi dabe augwaligo homugo

augwali homu kolesaga hauwa elalubao
homu

ebode odobo menio,”

Elihugo te po wai.

Jopgo po wei ponobo po wali

* 37:20: Hibru pogo te po page kuna konebeo. Me badu bidigo te homu yai, dago te po begelinao homu yali po e tiwai, “Agai eno pode moni homu egobe da,” homu yali e tiwai, “Tiyu, eno aga dali po mibaso da, te agai ena mu silabo homu idali,” te homu yalio.

38

(Daj 38–39)

Godigo nigali nai dabego Jopgo homu kolesaga edelalio

¹ Te Elihugo po ola silibo si, tama te Genuai Bidi te genuai tulubage dali, bomai wali dali si tomode bidiyu, tama agai po e tama wali,

² “Jop, nago dwagi yai homu kolesaga mu menio. Nage mena tama bidi da weyu, nago te po dabe obawe?

Tama nago eno yainu ebo şe dolainu ebawe?

³ Megi da, nage bidi mu tiwai dolalua.

Tama eno nagebolo tigidali po hanaluyu ebode, nago eno po wei ponagameo.

⁴ Eno e tş nigilama, aga page daj walobode, nage menade bididuai dawe?

Ma, nago te şe dabe mu koneani wida, nago enabolo pusao.

⁵ Dego mu homu kone palama, e tş daj ilai dawe?

Eno homugo te nago koneai yali bogo, ma?

Tama dego mu usu ni kegelama, te tş usu sai dawe?

⁶ Te tş daj olalubo pos ni menade dolalubowe?

Dego mu mone masigi munama, te tş ugwadu tede

nigimainu yai dawe?

⁷ Tama te şe ebo si da, te dagalu hş dabe dwagi yai

homu pemene elama, balia po wai dao.

Tama te ensel dabego me dwagi yai homu pemene elama, hae wali.”

- 8 “Tama te tamu wẹ tọ tabidu buluba podi-
lasabaso,
dego mu sunumi paliai dawe?
Tama dego te tamu ąi aga ąai tomode
tama elaluai dawe?
9 Te tamu wẹ gesi sogo pedalali sogo da,
eno aga pogo mesegaluai dao,
te aga gudubo ugwa tiwai elaluai dao.
Tama eno te wai bọu agai idago
te wai bọu ugwa gudulubo tiwai,
te pogo eno aga belai dao.
10 Tama eno te tamu wẹ te obo yali gilama bogo
badu
eno ąai ilai dao, tama te soabo sunumi paliai
dao.
11 Tama eno tamu ąibolo e tama po walai dao,
‘Nago genuai wẹ asobo ąai
e tama ąai yagasao,’ po wai dao.
‘Habu seleyu, munu me e ąai me
bolamo,’ po wai dao.” *

- 12 “Jop, mena tama tiali.
Nago olo pogo obadi yaide, te be posoyu,
ula me yai me elalubawe?
Tama nago te be posobo sẹ kigamu naga
emainu bodolu muai dawe?
13 Hulia sabo da, teda ugwago bidi
mesega sabo tiwai elama, tọ mesegalubadi,
te dwai bidi dabe te hulide
biliyu yaide dwai kolesaga ebo dao.
Ma, me sogo nago olo po obadi, te be posolama,
te dwai kolesaga ebo bidi dabe noma

* 38:11: Jer 5:22

somainu me yai dawe?

14 Kigamu giliga nanobo ulago te hulide
susiama yali nai
te kigamu ula ebogo subo dao.

Tama dago hulua sai madi susiama
yali nai, te ulade subo dao.

15 Hulibo şe dabe da,
te dwai bidi dabego be te posobao.

Tama augwali dwagi yai homu mu elama, biliyu
yaide,

haniani dwai şe ela bilibo dao.

Tiali goli, ulago augwaligo bomu aiyaba
elaluama, tama augwaligo dwai şe
tagalomai ebo dao," wali.

16 "Te tamu ađ dologoba pelama,
nago te we pedalobo madi nago suai yali
bogo.

Tama nage te pesagede bilai dawe?

17 Mena tama tialiwe?

Nage te isai we bidi pabo madi aiyanu
mu nage dulai yali bogo?

18 Te tş genuai mu elalubo.

Te nago tigidali badu sese koneai dawe?

Ma, nago koneani wida, enabolo pusao," wali.

19 "Te ula page buluba pabo sunumi nago koneai
dawe?

Tama te huli sesabigo bulu menade mu
elalubowe?

20 Tama nago ena te ula dali,

hulua sabo dali si wali pelama,

pabo sunumi nago enabolo ola mawaibawe?

- 21 Jop, nage monu dabe mu da.
Tama nago ena te nai sigo bulu ola mawaiba.
Magi baso meni.
Eno te ula dali, huli sesabi dali si nigisama ebadi,
naga idago nage ame nai yali bogo, agawe?"
- 22 "Mena tama tiali nago te ais dali,
te talua ge tulubage ais si sabodubo
pesage nago suai yali bogo, agawe?"
- 23 Eno te nai dabe hagea selama
muani naigote dwai kolesaga elama,
gasa bidi dabe dali wabi hwibo gagalobo bidi
dabe
tigide dene ilimainu yai da.
- 24 Te be sele ula pedalama,
tama te tedela pabo sunumi page menade
elalubowe?
Tama me te giliga asobo badu wali
asobo sunumi menade elalubowe?
- 25 Dego te dagalude we gamia nigilama,
tama te tulubage dabego wali pelama,
e toba tudulalumainu ebo dawewe?
Tama dego mu te tulubage tulubode
be sele ebo te ulago wali pelama,
tedela pomainu yali sunumi dego mu nigai
dawewe?
- 26 Dego mu te bidi meni yai bulu to
wa pai madi tulubage tulumainu ebo dawewe?
- 27 Hasia te tode ni dali, nosai dabe dali
holisiabadi,
tiali goli tulubagego te to usu nama,
te nosai dabe hauwa mu holai dao," wai.
- 28 "Mena tama tialiwe?
Te tulubo tulubage te aya me deli elalubawe?"

Te hulide ađ segeni ebo tulubagego aya bidibawe?

29 Tama te tđde pedalubo ais dali,
talua ge tulubage ais sigo ida de dawew?

30 Augwali te kedau sogo pedaluyu,
tama te wę dabe masigi yali gilama dila
pelama,
te tamu ađ mesegelebo dao.

Awe, te sigi ađ ugwadu dai te dila pabo dao," wali.

31 "Jop, nago te hđ hani me deli sisinama,
tama te dagalude deliba sisinama dađ
walaibawew?

Tama nago te hđ hani me deligo bono
pişiganama,
tama te hđ dabe tedela pomainu
yaibawew? *

32 Mena tama tialiwe?
Nago te hđ dabe augwali sunumi ola menama,
tama te kibu bedew mena sogo pedaluyu emainu
waibawew?

33 Nago te dagalude hđ dabego wali pabo
bomai po page nago konealubadi bogo,
agawew?

Nago te tđde nai dabego me
te po wali pomainu yaibawew?"

Godigo Jopbolo te po hanalu wali.

34 "Tama nago moni dađa olama, te pđ dabego
odama,
tama te moni tulubage nageba gelemainu
yaibawew?

35 Tama nago te be selebolo nago

* 38:31: Jop 9:9; Amo 5:8

gasu madi me pao wabo si da,
teda te be sele ulago nagebolo e tama po waibao,
'Eno nago şe yabo naga eno tonalubao,'
po waibao, agawe?

³⁶ Dego mu te bobobage dogoni yai
bago te tama we bole asaiba po omainu
dego kolesaga mawai dawe?

Tama dego te gogolo ba dabebolo be posobode
po omainu dego kolesaga mawai dawe?

³⁷ Dego homu kolesaga mu te po dabe nedebode
usu yaibawe?

Te po dabe da, te sene we tiwai te dagalude
elalubao.

Tama dego augwali gea palama,
te tulubage tulumainu yaibawe?

³⁸ Tama dego te to hogomu pu aiyana pelama,
to ma dila pomainu ebo dawe?"
Godigo Jopbolo te po hanalu wali.

*Dego te bulu hasa dali, ba dabe dali sibolo
kolesaga mawai dawe?*

³⁹⁻⁴⁰ Tama Genuai Bidi agai po genina ma weyu,
e tama wali, "Jop, mena tama tialiwe?"

Te nago te bulu hasa dabe te laion yowi te to
dedagede,

me te bulu sesawai madi
geme dualubo madi paşa asomainu elama,
te laion yowi dabego ela tumainu ebaso,
te augwa nasi ebo silimainu ebo da, agawe?

⁴¹ Tama te sisi yai kotkot ba dabe tuabo nai
menia sobaso,
tama nai gege bilibadi yaide,
tama augwa wai dabe ena Godiba nai sainu
hanalubadi,

tama dego mu augwali nai mabo dawe?" te
po wali.

39

- ¹ "Jop, odao. Nago koneaniwe?
Te bulu dulude bidibo meme kibugo wai ame
nabo sogo nago koneai dawe?
Tama me nago te hasa dia dabego wai
ame nabo nago subo dawe?
- ²⁻³ Tama nisu naga polua
te meme kibu dali, te dia hasa dali sigo
wai augwa idago haligade bidibo, te nago
koneaniwe?
Tama nago koneani bogo, nisu te hasa ida dabego
bogoli si sugunama, wai saibawe?
- ⁴ Tama te wai dabe augwa ida dabe dali
buside me kala silide bidaibao.
Tama augwali genuai elama, bomo ebo dao.
Tama augwali genuai polo ela sabo si da,
teda augwa ida taga peyu, mu tama pabo
dao.
Tama augwali ma asobo menio," wali.
- ⁵ "Dego mu te bulu donki dabe bono pişgina
palobaso,
busiba subigila pomainu yai dawe?
- ⁶ Eno augwalibolo wa pai bulu, me doloba pai
bulu,
tama tamu elalubo bulu mawai dao.
Tama augwa bulude bidibo aq yaibao.
- ⁷ Te bulu donki dabe augwaligo koneani.
Augwali hanude bidibaso da,
teda bidi dabego augwali bono gebelama,
tama augwaligo se emainu haq weyu yaibao.

Tama tibaso, augwaligo te hanude wabo po dabe
me kilikili wabo odogobeo.

Te tudi ola mawaibao.

⁸Tama augwali te bulu dude biliyu,
augwa tuabo nai te nosai dabe,
ni yabe dabe tama gege biliyu, bilaibao,” wali.

⁹“Jop, nage de dawe?

Te bulu kau kibu omaigo nago şe yaibawe?

Tama hulide nago kau kibugo beba piaga-
saibawe?

¹⁰Nago aga haliga gebelama,
tama agai nago gi t̄o elebo masin
kegasa bilimainu yaibawe? Tega?

¹¹Nago koneani, agai bomo genuai mu elalubo.
Tama tibaso, nago homugo agai nage tau selama,
nago genuai şe yaiba eyuwe?

¹²Tama nago homugo agai nago wit nai giba
pelama,
tama te wit nai inayali sela aselama,
te wit nai yabe dali, bo dali sela şayao po
waibawe?

¹³Te t̄oli tiwai genuai ba * dabe
dwagi yai homu ebo sogo da,
te augwa bogo memenege ebo dao.

Tiali goli, augwaligo te bobobage
dogoni bago ebo gilama,
augwali augwa wai dabe dali
dwagi yai şe ilibo menio.

¹⁴Te t̄oli tiwai genuai ba dabe

* **39:13:** Te Jop bidali bulude bidibo hasa kebi tiwai bago ebo kolesaga te tedali gasagi yai, te dago bulude bidibo hasa kebi kolesaga tiwai si page me elalubeo.

augwa ge t de mubo dao, tama tagalobo
dao.

Tama t  posologo te ge posolo ilimainu ebo dao.

¹⁵ Augwaligo augwa ge godolo me ebo menio.

Tiyu, bidigo me, bulu hasago me
te ge dabe agawaibao homu egobeo.

¹⁶ Te t li tiwai ba dabe augwa wai
ma gasa bago wai tonobo    ebo dao.

Tama augwaligo augwalide dwagi yai
kolesaga me ebo menio.

Augwa g   dolobaso, augwa ge odolali saganai
dao

homu me ebo menio.

Augwa ge subigila şaşagano bilibo ş  sabilibo
dao.

¹⁷ Augwaligo tama tibo da. Magi baso meni.

Eno augwali dwagi yai kolesaga me mawai
menio.

¹⁸ Tiali goli, te t li tiwai ba dabe hodaluama,
pabo si da, augwali bomonama mu udabo
dao.

Tama augwaligo bogo memenege genuai mu ebo
dao.

Tama udada peyu, augwaligo kibu hosde
dualasa pabo bidi dabe geanobo dao,” wali.

¹⁹ “Jop, nago magi ş  ebo usugowe?

Nago te hos dabe bomo mabo dawew? †

Tama nago agai bobobage pedu nisi muai dawew?

²⁰ Naga homugo te hos digibulu samanobo

† **39:19:** Te ves 19-25 tede te ami bidi dabego te dualasa peyu, te boi hwigi pabo kibu nogi hos dabede wali po page te vesde elalubo suo.

te mano yali gilama emainu naga digi nigilai
dawe?

Tega? Te hos dabego ga wabo bomonama
mu
wabo dao.

Tama augwaligo ga wabogo we bidi dabe wi ilibo
dao.

21 Te hos dabe augwaligo genuai bomo
elalubode augwali pemene elama,
augwali sasamano peyu,
te augwa nogo sağa pidibu waibao.

Tama augwali hwı yainogo bomonama mu ud-
abo dao.

22 Te hos dabe augwali magi naide me
wi elama, noma sabo menio.

Te wabi hwıbo genuai u badi me augwali
wi me soabo menio, te wabi hwıbode.

23 Augwaligo te ami bidi augwali tigde
dulalumainu ebo dao.

Tama augwali udabo sogo da,
te hwıbo bidi dabego ene beledi kidagalo
wabo dao.

Tama te ami bidigo sesemone ene poa pali da,
te giligade ula ebo dao.

24 Te hos dabego bu wabo odobo si da,
augwali dua me bidibo menio. Mu meni.

Augwaligo haliga tigi hodaluama,
tama hwıgi pabo homu naga ebo dao.

Tama augwali bomonama mu udabo dao.

25 Tama augwaligo bu wabo
odobo si da, augwaligo ga wabo dao.

Augwali te wabi hwıbo digibulu elalubadi digi,

augwaligo denami bolo odobo dao, te wabi
hwibo

denami.

Tama augwaligo te ami ofisago i hae,
te aga ami bidibolo wabo pode
moni wabi hwimainu hae wabo po odobo
dao," wali.

26 "Jop, eno homugo nago
te ba kemodagego ebo kolesagaba
homu kolesaga muani bogo,
tama augwali te dolo nogo badu poloba
bola pabo dawew?

27 Teda nago digi te po wabode te ba bunutogobo
dabe
augwaligo be te bulu duba se igi pabo dawew?
Tega?

28 Augwali te bulu duba bidigi pelama,
tama augwaligo be te masigi dabe yai madi,
me bulu dwai madi augwaligo be se igi pabo
dao.

Te tobage bulu da, augwaligo dwagi yai
dualalubo bulu tiwai dao.

29 Augwali augwa bededulaluyu,
te hasa dabe gedu gegebo dao.

Tama hasa digibulu bidibo me tagala,
augwaligo subo dao.

30 Te bunutogobo gamigo goşo
te bulu hasago kaneme tubo godolo mu ebo
dao.

Tama wabi hwinama, bidi me isai tigi pulu tede
munalubaso da, te kemodage sibi teba
sisinagasabo dao,"

God Genuai Bidigo te po Jobbolo wali.

40

¹ Tama Genuai Bidigo Jop e tama po hanalu wali,

² “Jop, nago pogo ena dali hwibo tiwai walio.

Ena da, Tigidali Bomo Elalubo God dao.

Tama nago ena po tu ela manio.

Tama megi da, eno nago eno po
wei ponomainu agebele e ilibao.

Nago wei ponobo usu yaibawe?

Ma, meni yaibawe?”

Godigo te po wai.

Jopgo po Godiba wali

(Daj 40:3-5)

*Jopgo Godigo hanalubo po wei ponobo usu
egobeo po wali*

³ Tama Jopgo Godigo po wei ponoyu, e tama wali,

⁴ “Genuai Bidi, ena dolama, tama ena olo nai dao.

Mena tama tilama, eno nago po wei ponaiabawe?

Ena nogogo pedauwali pania saibao.

⁵ Eno po hauwa mu wai dao.

Tama tibaso, eno nago po wei ponoyu,
po ma wagobeo,” wali.

Godigo po me ma Jopba wali

(Daj 40:6-41:34)

*Godigo Jopbolo haniani se ebode po hanalu
wali*

⁶ Tama te Genuai Bidi te moni wali dali,
tulubage dali side bidiyu yai, Jopgo po wei e tama
ponani.

⁷ “Nage bidi mu tiwai tama dolalua.

Tama eno nagebolo haniani nai po hanalu
waibao,
tama nago eno hanalubo po wei ponao.

⁸ Nago po bomonama, e tama wali,
nago tigidali kolesaga dolo dao, po wali.
Tiali goli, nago ena magi baso po tų ela maniwe?
Tama nago magi baso eno doloba pai
kolesaga ebeo po waliwe?

⁹ Te nago bomo genuai mu eno bomo tiwai tama
dawe?
Eno i wabo da, te be kulu wabo tiwai tama wabo
dao.
Nago me eno te ebo tiwai yaibawe?" wali.

¹⁰ "Ma, nago usu yaiba homu ebaso da,
teda nago ena hasegelama,
tama dwagi dwagi yai au ugwa selama,
tama genuai nogi dali, bomo dali si selama,
tama nage te we bidigo gedude ugwade
mu bidagameo.

¹¹ Tama nago te bidi dabego dwai kolesaga ebo
sulama,
tama augwa nogi ugwaba sobaso da,
teda nago şeşę genuai mu elama,
augwali aiyaba mu elaluagameo.

¹² Awe. Nago dwai kolesaga ebo bidi dabe
sulama,
tama augwali aiyaba elalua.
Tama nago dwai kolesaga ebo bidi
augwa bidibo bulude şağago agayagameo.

¹³ Tama nago te bidi dabe tųgo mesegelebaso,
tama gasa we bidigo augwali me sugobeo.

¹⁴ Ma, nago te şeşę dabe eyu da,

teda eno nago nogi ugwaba siyu, e po
waibao,
'Nago bomogo digi naga te dwai kolesaga ebo we
bidi
aiyaba mu elaluama,
tama nago augwali mu silai dao,' po
waibao,"
Genuai Bidi te po wai.

*God agaduba deligo naga te bomai hasa
hipopotamus tonaluaibao*

- ¹⁵ Tama Genuai Bidi agai po genina ma weyu,
e tama po wali, "Jop, nage pelama,
te hasa augwaligo hipopotamus wabo hasa
sugi pao.
Ena digi augwali nigiyu, nage tama nigiyu tama
yai dao.
Te hipopotamus augwaligo kau kibugo
yali gilama nosai dabe tubo dao.
- ¹⁶ Te hasa hipopotamusgo tigi genuai mu elama,
tama augwaligo bomo genuai mu elalubao.
Te augwaligo tabi dali, tudi dali si me
bomo genuai mu elalubao.
- ¹⁷ Augwaligo danu te ni bọ tiwai dila pai dolalubo
dao.
Tama augwaligo saḡa boma pai mu dao.
- ¹⁸ Agai dili da, te augwaligo te dila pai bras o
aingo
nigai paip tiwai dao.
Tama agai nogo saḡa te genuai ain tiwai dao.
- ¹⁹ Te hasa hipopotamus te tigidali hasa
ena God eno nigali hasago tobolu bidi dao.
Awe. Enaduba deli naga augwali nigai dao.
Tama enaduba naga agai bomo aiyaba elalubo

usu yaibao.

20 Te hasa hipopotamusgo tubo nosai dabe da,
te dwasianu bulu dude dabe holobo dao,
te bulu hasa dabe bilalubo digi.

21 Te hasa hipopotamus te dwasianu ni
sesane yai ni pagede piyu ebo dao.
Tama pu aşide dologode geme duala sabo dao.

22 Tama augwali te dwasianu ni
weş sesegede elalubo ni dologode dualaluyu,
bugagia toma tubo dao.

23 Tama te moni weş asobo sogo da,
augwali wi munu me ebo menio.

Tagala te weş aselama, augwaligo penaneba sa-
balobadi,
me augwali homu nagamea pelama, bidibo
dao.

24 Tama augwali no munalubadi da,
dego mu augwali touwaibawe?

Tama dego augwaligo guni pololama,
augwali bono gebelama kegaibawe? Bidi
menio,"
wali.

41

*Te hasa pukpuk te tigidali hasa dabego tuni
bidi tiwai bidali*

¹ Tama Genuai Bidigo po genina ma weyu, e
tama po wali,

"Jop, mena tama tiali nago huk şanama,
te genuai hasa pukpuk sela tuaibawe?

Tama nago augwaligo hamena nago
haligago gebelebo usu yaibawe?*

* 41:1: Tib 74:14; 104:26; Ais 27:1

- ² Nago agai hamenade dedage nigilama,
tama haliga gebelama, kegasa paibawe?
Tama nago agai penanede hukugo  aibawe?
- ³ Nago homu mena tama tibowe?
Ma, nago aga toubu si da,
teda agai nagebolo aga hobede ya po olama,
tama aga tagala palao po waibawe?
Agai nagebolo po dua mu dwagi yai pogo
waibawe?
Tega?
- ⁴ Agai nage dali po mia siyu,
tama dage sigo deli homu eyu yaibawe?
Tama aga nage dali bidiyu, nago s 
bugagia tigidali sogo yaibawe?
- ⁵ Nago aga dali naga te negebo ba dali
gagali ebo tiwai yaibawe?
Ma, nago dwasianu bonode gebelama,
naga wegimanigo kegasa bilimainu
yaibawe?
- ⁶ Tama eno homugo te bisnis s  ebo bidi dabego
da
mone sainu po bomu yaibawe?
Tama augwaligo te hasa pukpuk tologolama,
denege minama,
tama mone sainu maketiba sela paibawe?
Tega?
- ⁷ Tama nago hauwa mu aga tigiba me toboluba
nago sesemone hauwa mu enaibawe?
- ⁸ Polo be da nago nogo agaba munama,
tama nago agai bomu usu siyu da,
teda agai nage dali hwibo genuai mu yaibao.
Tama nago te wabi hwali homugo me gegeda
pogobeo.

Tama nago tama ma tigobeo,” wali.

⁹ “Ma, nago te genuai pukpuk daų olama,
tolaluabo homu ebaso da,
teda nago te ebo homu mu gegeda palao.

Magi baso meni. Ma, nago aga suyu da,
teda nago dili tigidali didibila pelama,
noma selama, tama nago bomu tigidali pela
silaibao.

¹⁰ Te pukpuk pila mubadi hodolama,
waıbi hwı̄bode aga aiyaba elaluabo bidi me
menio.

Tama te tiwai bidi meni baso da,
teda dego ena edelebo usu yaibawe?

¹¹ Te tigidali nai e tı̄de elalubo nai dabe da,
eno nai dabe naga dao.

Tama dego mu ena dali usu si elama,
tama eno bomu aiyaba elaluama,
tama enabolo aga nai me mao
po wabo usugowe?” *

¹² “Tama megı̄ da, eno nagebolo waibao,
te genuai pukpuk mena tiwaiwe,
me agai bomu dali si po nagebolo pusaibao.

Tama me ma, agai dwagi yai tigiwali po waibao.

¹³ Dego mu agai tigi abolo sela saı̄waibawe?

Tama de mu agai bomı̄ penane pageba
paibawe?

¹⁴ Agai penanede kele moni bage hauwa mu
elalubo.

Tama bidi dabe wi te kele dabede ebo dao.

Tama tibaso, dego mu agai penane pedegaibawe?

¹⁵ Te hasa aga abolo boma pai elalubo dao.

* [41:11: Rom 11:35](#)

Tama te abolo daꝝ daꝝ mu olama,
aga tigi daꝝ walama mu elalubo dao.

16 Te abolo dabe daꝝ mu olama,
tama te abolo dabe tomode te agebele mu
menio.

17 Augwali daꝝ mu ola sai madi, te magi nai mego
agai abolo dagagobeo,” wali.

18 “Te aga sosogo wabo si da,
te isi ula agai gunidu pedalama,
subigila dobola palobo dao.

Tama agai gedu ula te kigamu giliga
pedalobo tiwai tama ebo dao.

19 Isi agai keledu pedalama,
tama dwasianu isi subigila bola pabo dao.

20 Tama agai gunidu hano
te sene iside nai ulai mobo tiwai tama
ebo dao.

21 Tama agai kele a wabo si da,
agai mobogo isi dala sabo dao.

Tama isi agai keledu buluba asobo dao,” wali.

22 “Agai mage dila pai mu dao.

Tama bidi dabego aga subo si da,
augwali wi genuai mu ebo dao.

23 Agai tigiwali me badu aga tigi meba daꝝ ola
selama,
tama munu me kilasa pabo menio. Mu
menio.

24 Agai homugo magi nai wi me ebo menio.

Aga hagawia da, te dila pai mu elalubo dao,
te dilai masigi tiwai dao,
te wit nai ge mimibo masigi tiwai dao,” wali.

- 25 “Aga hogodama, doligilubo si da,
teda te bomai tuni bidi dabe augwali
wi genuai mu ebo dao.
Tama augwaligo agai wę bogou wabo odobo si
da,
teda augwaligo homu daų ola selama,
magi se me yabo homu ebo menio.
- 26 Tagala dagego hwągo elebadi,
me te genuai sesemonego,
dwasianu enego me enebadi me,
tama te nai dabego aga me dologobeo.
- 27 Tama agai augwali tonobo da, olo nai tonobo
ąq yaibao.
Agai ain tonobo da, te kala sasi yai tiwai tonobo
dao,
me te kapa bras tonobo da,
te ni mobi tiwai tonobo ąq ebo dao.
- 28 Te bidi dabego ene selama,
aga ene badi, aga wi me pogobeo.
Ma, te bidi dabego katapul selama,
masigi waigo aga enebaso da,
teda agai tigiba olo ni yabe sasi aga
tigiba tulalubo ąq yaibao.
- 29 Te hwıbo wabi tonobo da,
te olo nosai sasi tiwai agai tonobo ąq ebo dao.
Tama agai bobobage sesemone ke wabo
odobo si da, aga wi me egobeo.
Te da olo nai dabe dao, wabo dao,” te po wali.
- 30 “Te moni pukpukgo tabide
elalubo abolo da, mu poa pai mu dao,
tq sene pepeda pai tiwai dao.
Tama aga pu aiyana pai madi pabo sogo da,

te tigi abologo te tde dwasianu w gamia
nigibo dao.

31 Tama aga tamu w tomode bilibo sogo da,
te tamu a bugua şaş paibao.

32 Tama aga te pali sunumi da, te w tedela mu
elama,
te monu dabego ili nisi tonobo a ebo dao.

33 Te genuai pukpuk magi nai mede wi me ebo
menio.

Te gasa hasa dabe te aga tiwai me menio. Mu
meni.

34 Agai gasa hasa dabe genuai nogi elalubo sali
goli,

agai augwali olo nai tonobo a ebo dao.

Augwaligo augwa nogi ugwaba sobadi me,
tagalao.

Aga te aga tuni bidi tiwai bidibo dao,”

Genuai Bidi Godigo Jopbolo te po wali.

Jopgo Genuai Bidigo po wei ponani

42

(Da 42:1-6)

Jop aga hale elama, homu begelali

¹ Tama Jopgo Genuai Bidigo po wei ponoyu, e
tama po wali,

² “Genuai Bidi, megi da eno koneanio.

Nagaduba deli naga tigidali ş ebo usu yaibao.

Tama nago magi ş me yainu yali da,

teda nage magi nai mego nage da me
wagobeo.

³ Nago enabolo e tama hanalu walio,

'Te nage de dawe, tama nago eno
se yainu ebadi panilaibawe?'
Nago te po wali. Hobede mu dao.
Eno haniani dwai dwai po olama dolali,
te ena digi te po page konesiama
yali po subigila wai dao.
Te gasa nai dabe po eno wali da,
tego eno homu kolesaga
edelai mu dao," wali. *

⁴ "Me ma, nago enabolo e tama po wali,
'Jop, nago olo sagana munama, eno po bugagia
odao.
Tama eno nagebolo haniani po hanaluama,
tama eno hanalubo po wei ponao,' te po
wali.*

⁵ Genuai Bidi, polobadu da, eno olo bidi dabego
po naga odama, tama nage koneai dao.
Tiali goli, megı da, eno nage ena gedugo mu te
subao.

⁶ Tama tibaso, eno digi ena wali pode hale mu te
ebao.
Tama eno te po wali pode ge neyu,
ena tı hogomude me kelide dualalubao.
Te nagebolo ena homu begelalio olama,
te ola mayu, tama tibao."

Jopgo Genuai Bidibolo te po wali.

Genuai Bidigo po Jopgo abagi dabeba wali

(Daj 42:7-9)

Genuai Bidigo Jopgo abagi sela sesananio

* 42:3: Jop 38:2 * 42:4: Jop 38:3

⁷ Genuai Bidigo Jop dali po ola silama, agai Elifas te hanu Teman bidibolo e tama wali, “Eno nage dali, naga abagi si dali şeşe eyu, wado po e obao. Magi baso menio. Dagego eno ebo şe po dolo mu pusubeo, te eno şe bidi Jopgo pusali yali gilama. ⁸ Tama tibaso, dagego kau kibu omai nogo a naga, me badu si sobadi, kibu sipsip a naga, me badu si sobadi, tama elama, tama eno şe bidi Jop pageba sela pao. Tama dagego augwali elama, tama ofa nai iside sese tama ulao. Tama Jopgo enabolo gedu haluasa po olama, tama eno dage dolabo homu yali tagalaibao. Teda eno agai gedu haluasa po wabo odaibao. Tama eno dagego te wali dwai po dabe usu nama, dagebolo dene me magobeo. Magi baso meni. Dagego eno ebo şe po dolo pusubeo, te eno şe bidi Jopgo pusali yali gilama,” Genuai Bidigo Elifasbolo wali.

⁹ Tama Genuai Bidigo te po obaso, te bidi Elifas te hanu Tema bidi, me te Bildat te bulu Suha bidi, me Sofar te bulu Nama bidi, augwali hogodasa pelama, te Genuai Bidigo wali po wali palio. Tama Genuai Bidigo Jopgo gedu haluasa po odama, augwali dene mabeo.

Godigo Jopba wiegi yai şe mu ilalio

(Daj 42:10-17)

¹⁰ Te bidi Jopgo aga abagi dabe tau somainu gedu haluasa po ola silama, nosali da, Genuai Bidigo aga bugagia ma bidimainu ma ilalio. Genuai Bidigo Jop nai hauwa bage mu manio, te agai polobadu elaluali nai dali si daganama

sali. * ¹¹ Tama te bidi Jop aga ama, me aga abe dabe, me aga polobadu abagi dabego Jopgo beba aselama, agai beba nai tuagasalio. Augwaligo agabolo pedelali şe dabe homu kone palama, tama augwaligo aga hobedeo po olama, agai tabi tigi daş walalio. Tama tigidali augwali deli deligo aga silva mone ge me deli dali, te golgo nigali nogode mubo ring dali, manio.

¹² Tede gagalasa, Genuai Bidigo te bidi Jop dali dwagi yai şe hauwa mu yalio. Tama aga sabi simanobo sogo bidali da, aga hasia bidali kibu be edelama, mu bidalio. Tama te bidi Jopgo 14,000 sipsip kibu, me 6,000 kibu kamel, me 2,000 bulmakau kibu, tama 1,000 donki kibu so pedelama, elalualio. ¹³ Tama te bidi Jopgo ogwa nogo a naga olama, me badu nogo si, wegı sela tama ma ame nanio. ¹⁴ Tama agai gomunai wegı nogı e tama poali, Jemima, tama tomo wegı nogı Kesia, tama sabi wegı nogı Kerenhapuk polali. ¹⁵ Tama te wegımani da, mu sawı mu yai wegı naga dao. Tama te bulude te wegımani sawı yali tiwai mu meni yai dao. Tama te bidi Jopgo aga ogomanibolo doado bage dabe dobalobo sogo da, teda agai te wegımanibolo meba me dobayalio.

¹⁶ Tama te bidi Jopgo te şege şe silibo si nosali da, aga kibu be 140 bidama, tama aga wai dabego wai dabe sese sualı. Tama augwa wai dabe dali, aga wai dabego wai dali sualı. ¹⁷ Tama Jop bugagia bidama, tama aga monu dabe mu elama, tama aga isalı.

* **42:10:** Jop 1:1-3

clxxx

Godigo dwagi yai po buku
The Holy Bible in the Dadibi Language of Papua New
Guinea

Buk Baibel long tok ples Dadibi long Niugini

copyright © 1987, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dadibi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Apr 2023 from source files dated 9 Oct 2020

f3fb5335-7c77-5120-883d-cc05478d7362